

Indvandrere i Danmark

2014

**DANMARKS
STATISTIK**

Indvandrere i Danmark 2014

Indvandrere i Danmark 2014

Udgivet af Danmarks Statistik

November 2014

Oplag: 135

Printet hos PRinfoParitas

Foto: Imageselect

Papirudgave

Pris 160 kr. prisen er ekskl. ekspeditionsgebyr og forsendelse.

Kan købes på www.dst.dk/publ/indvandrerleidk

eller på www.schultzboghandel.dk/distribution@rosendahls.dk

ISBN 978-87-501-2152-7

ISSN 1902-8946

Pdf-udgave

Kan hentes gratis på www.dst.dk/publ/indvandrerleidk

ISBN 978-87-501-2153-4

ISSN 1902-8954

Adresse

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11

2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

E-mail: dst@dst.dk

www.dst.dk

Signaturforklaring

- Nul
 - 0 } Mindre end ½ af den anvendte enhed
 - 0,0 }
 - Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
 - ... Oplysning for usikker til at angives
 - ... Oplysning foreligger ikke
- Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

© Danmarks Statistik 2014

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.

Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.

Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.

Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN, har den ret til – inden for aftalens rammer – at kopiere fra publikationen.

Forord

Indvandrere og efterkommere og deres integration i samfundet har stor almen og politisk interesse. I denne bog, som er den ottende udgave af årspublikationen *Indvandrere i Danmark*, samler Danmarks Statistik oplysninger fra forskellige statistikområder for at give et så bredt og nuanceret billede som muligt af indvandreres og efterkommeres stilling i det danske samfund.

I denne udgave af *Indvandrere i Danmark* er der for første gang et afsnit med om karakterer i grundskolen. Det findes sidst i kapitel 3 om uddannelse og illustrerer de betydelige forskelle mellem ikke-vestlige efterkommere og personer af dansk oprindelse.

I kapitel 2 om arbejdsmarkedet er der også en del nyt indhold. Særligt drejer det sig om afsnittet om underbeskæftigelse. Her introduceres et nyt mål for indvandrere og efterkommeres lavere beskæftigelse, som tager højde for, at grupperne har en anderledes alderssammensætning end personer med dansk oprindelse. Indikatoren illustrerer dels den generelt lavere beskæftigelse blandt indvandrere, men også de store forskelle på tværs af oprindelsesland og køn, hvor specielt kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande har lav beskæftigelse.

Publikationen har også fokus på børn af efterkommere. Der er endnu forholdsvis få statistiske oplysninger om gruppen, da den både er lille og hovedsagelig består af børn. I dette års udgave er der tilføjet et lille afsnit om deres karakterer i grundskolen, som på det foreliggende grundlag ikke ser ud til at være bedre end for efterkommere. Kapitlet om børn af efterkommere vil være en fast bestanddel af denne årspublikation, og det vil blive udbygget, efterhånden som data tillader det.

Publikationen er udarbejdet i Danmarks Statistik, kontoret for Befolkning og Uddannelse, af Thomas Klintefelt, Lisbeth Lavrsen og Dorthe Larsen. Arbejdet med udarbejdelse af publikationen har været fulgt af en følgegruppe med medarbejdere fra Danmarks Statistik samt Vibeke Jakobsen, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Danmarks Statistik, november 2014

Jørgen Elmeskov

Henrik Bang

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	7
1. Befolkning	11
1.1. Herkomst	11
1.2. Indvandrernes alder og oprindelsesland	13
1.3. Efterkommernes alder og oprindelsesland	16
1.4. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?	18
1.5. Fertilitet	23
1.6. Opholdsgrundlag	25
1.7. Befolkningsfremskrivning	28
2. Arbejdsmarked	31
2.1. Beskæftigelsesudvikling 1982-2012	31
2.2. Underbeskæftigelse blandt indvandrere og efterkommere	34
2.3. Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere	43
2.4. Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere	45
2.5. Selvstændige	50
2.6. Branche	51
3. Uddannelse	55
3.1. Højeste fuldførte uddannelse	56
3.2. Under uddannelse	63
3.3. Uddannelse eller beskæftigelse	67
3.4. Karakterer i grundskolen	71
4. Offentlig forsørgelse	83
4.1. Offentlig forsørgelse 2013	83
4.2. Aldersopdeling	90
4.3. Udvikling 2008-2013	92
4.4. Opdeling på forskellige oprindelseslande	94
5. Kriminalitet	99
5.1. Samlet kriminalitet	99
5.2. Kriminalitet opdelt på lovområder	106
6. Børn af efterkommere	113
6.1. Definition	113
6.2. 0-29-årige børn af efterkommere	117
6.3. Daginstitutioner	119
6.4. Anbringelser	121
6.5. Uddannelse og beskæftigelse	122
6.6. Kriminalitet	126

Sammenfatning

- 11,1 pct. af befolkningen er indvandrere eller efterkommere*
1. januar 2014 udgør indvandrere og efterkommere 11,1 pct. af befolkningen i Danmark. Andelen af indvandrere er 8,5 pct., og blandt dem er 58 pct. fra ikke-vestlige lande. I løbet af de seneste 30 år er antallet af ikke-vestlige indvandrere næsten seksdoblet (se afsnit 1.1).
- I Ishøj kommune er andelen 35,6 pct.*
- I Ishøj er 35,6 pct. af befolkningen indvandrere eller efterkommere, hvilket gør det til den kommune med den største andel. Morsø har den laveste andel – her er andelen 4,1 pct. Mere overordnet set udgør indvandrere og efterkommere 17,0 pct. af befolkningen i Region Hovedstaden (se afsnit 1.4).
- I 2013 udgjorde asyl og familiesammenføring 15 pct. af de indvandrede opholdsgrundlag*
- Blandt de indvandrede i 2013, som er født i udlandet og har ikke-nordisk statsborgerskab, har 15 pct. familiesammenføring og asyl som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct. Indvandringen af ikke-nordiske statsborgere er siden årtusindeskiftet blevet fordoblet og udgjorde i 2013 lidt over 50.000.
- Underbeskæftigelse er 38 pct. for ikke-vestlige indvandrere ...*
- Underbeskæftigelsen for ikke-vestlige indvandrere kan opgøres til 38 pct. Det svarer til, at ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse blandt 16-64-årige er 38 pct. lavere end den ville have været, hvis de havde haft samme aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser som personer med dansk oprindelse (se afsnit 2.2).
- ... 18 pct. for ikke-vestlige efterkommere ...*
- De vestlige indvandreres underbeskæftigelse er opgjort til 20 pct. og ligger altså væsentligt lavere end de ikke-vestlige indvandreres. Blandt vestlige efterkommere er underbeskæftigelsen 11 pct., mens niveauet ligger på 18 pct. blandt de ikke-vestlige efterkommere (se afsnit 2.2).
- ... og 43 pct. for kvindelige ikke-vestlige indvandrere*
- For de ikke-vestlige indvandrere er underbeskæftigelsen markant højere blandt kvinder end mænd. For kvinderne ligger beskæftigelsen 43 pct. lavere end hvis de havde haft samme aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser som kvinder med dansk oprindelse. For mændene svarer underbeskæftigelsen til 33 pct. (se afsnit 2.2).
- Lav beskæftigelse blandt indvandrere fra Afghanistan, Somalia, Libanon, Irak og Syrien*
- Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-59-årige er beskæftigelsen meget lav blandt indvandrere fra Afghanistan, Irak, Libanon, Somalia, og Syrien. Indvandrere fra Nederlandene, Tyskland og Sverige har derimod de højeste beskæftigelsesfrekvenser blandt de 40 største indvandrergrupper (se afsnit 2.3).
- Færre får en uddannelse blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere*
- Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere har 47 pct. af mændene og 64 pct. af kvinderne afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 72 og 80 pct. (se afsnit 3.1).

Andel i uddannelse næsten på niveau med dansk oprindelse blandt 22-årige

I 2014 er andelen af 22-årige under uddannelse 49 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 61 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Der er tale om andele, der ligger 2 og 3 procentpoint under de tilsvarende niveauer for personer med dansk oprindelse (se afsnit 3.2).

Marokkanske og libanesiske efterkommere er ofte hverken i uddannelse eller beskæftigelse

For de 20-29-årige mandlige efterkommere med marokkansk oprindelse er 37 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2013. Det er den højeste andel blandt de ti største efterkommergrupper. Mandlige efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 13 pct. De srilankanske efterkommere har også den laveste andel blandt kvinderne med 11 pct., mens de libanesiske efterkommere har den højeste andel med 35 pct. (se afsnit 3.3).

Ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer, det gælder både piger og drenge

Drenge og piger med dansk oprindelse får højere karakterer ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver end indvandrere og efterkommere. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår (2009-2013), er karaktergennemsnittet for drenge og piger med dansk oprindelse 6,4 og 7,0. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere er 5,0 og 5,4 (se afsnit 3.4).

Især store forskelle i matematik

Blandt de forskellige prøvfag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes. Forskellene er mindst i mundtlig engelsk (se afsnit 3.4).

Laveste karakterer blandt tyrkiske og libanesiske efterkommere, de vietnamesiske ligger højest

Der er store forskelle mellem oprindelseslandene inden for gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Blandt både drengene og pigerne er det de vietnamesiske efterkommere, som klarer sig bedst, med karaktergennemsnit på 6,6 og 7,1, mens det er de tyrkiske og libanesiske efterkommere, som har de laveste karaktergennemsnit. Blandt drengene ligger de på 4,3 for de tyrkiske og 4,2 for de libanesiske efterkommere, mens niveauerne er lidt højere blandt pigerne med 4,6 for de tyrkiske og 4,7 for de libanesiske efterkommere (se afsnit 3.4).

Ikke-vestlige indvandrere udgør 22 pct. af kontant-hjælpsmodtagerne

Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 7 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af de 16-64-årige på offentlig forsørgelse 10 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 22 pct. er ikke-vestlige indvandrere (se afsnit 4.1).

Høje andele med offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere i 50'erne

For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 30-34-årige er andelen 33 pct., mens det blandt 55-59-årige er 65 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som er på offentlig forsørgelse. For personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele for de to grupper henholdsvis 28 pct. for de 30-34-årige og 26 pct. for de 55-59-årige (se afsnit 4.2).

Mange offentlig forsørgede blandt indvandrere fra Somalia, Irak og Libanon

Både blandt mænd og kvinder er det indvandrere fra Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er fire ud af fem på offentlig forsørgelse blandt de 30-59-årige indvandrere fra Libanon og Somalia (se afsnit 4.4).

Højere kriminalitet blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere

Et indeks, der standardiserer efter alder viser, at kriminaliteten i 2013 er 53 pct. højere blandt mandlige indvandrere og 130 pct. højere blandt mandlige efterkommere med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Når der yderligere standardiseres for socioøkonomisk status reduceres kriminaliteten til at være henholdsvis 27 pct. og 120 pct. højere (se afsnit 5.1).

Højest kriminalitet blandt mænd med oprindelse i Libanon

Mandlige libanesiske indvandrere og efterkommere, hvoraf en stor del er statsløse palæstinensere, har med 254 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande. Indekset er standardiseret både efter alder og socioøkonomisk status. Mænd med jugoslavisk oprindelse og mænd med oprindelse i Tyrkiet, Somalia og Marokko har alle indeks, der ligger lidt under 200. Den laveste kriminalitet har mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i USA. Deres indeks er 33 og ligger således langt under gennemsnittet for alle mænd, som pr. definition er 100 (se afsnit 5.1).

16.304 børn af efterkommere i Danmark

Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 16.304 børn af efterkommere 1. januar 2014 – heraf har 90 pct. ikke-vestlig oprindelse (se afsnit 6.1).

De fleste ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

73 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 20 år, tre gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig (se afsnit 6.2).

Karakterer for børn af efterkommere i grundskolen ligger på niveau med efterkommernes

Ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2013 er karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere ikke bedre end de ikke-vestlige efterkommernes. Deres karaktergennemsnit er 5,3 for drengene og 5,8 for pigerne. De tilsvarende gennemsnit for drenge og piger med dansk oprindelse er markant højere med 6,6 og 7,3 (se afsnit 6.5).

1. Befolkning

Sammenfatning

Indvandrere og efterkommere udgør 11,1 pct. af befolkningen i Danmark. Indvandrernes andel er 8,5 pct., og af dem kommer 58 pct. fra ikke-vestlige lande.

Med en andel på 17,0 pct. af befolkningen bor der relativt flest indvandrere og efterkommere i region Hovedstaden. I region Nordjylland bor der færrest med 6,8 pct. Blandt kommunerne har Ishøj kommune den højeste andel indvandrere og efterkommere med 35,6 pct., mens Morsø har den laveste med 4,1 pct.

Siden 2003 er den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere faldet fra 2.572 til 1.814 i 2013, og det nuværende niveau er kun marginalt højere sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse, som i 2013 har en samlet fertilitet på 1.690.

Blandt de indvandrede i 2013, som er født i udlandet og har ikke-nordisk statsborgerskab, har 15 pct. familiesammenføring og asyl som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct. Indvandringen af ikke-nordiske statsborgere er siden årtusindeskiftet blevet fordoblet og udgjorde i 2013 lidt over 50.000.

Antallet af indvandrere og efterkommere forventes at vokse kraftigere end personer med dansk oprindelse. Ifølge Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning vil indvandrere og efterkommere udgøre 14,6 pct. af befolkningen i 2030 og 17,6 pct. i 2050 mod 11,1 pct. i dag.

1.1. Herkomst

Indvandrere udgør 8,5 pct. af befolkningen

Danmarks befolkning består 1. januar 2014 af 5.627.235 personer. Heraf har 88,9 pct. dansk oprindelse, mens 8,5 og 2,7 pct. er henholdsvis indvandrere og efterkommere.

Tabel 1.1

Befolkningen – efter herkomst

	1. januar 2013	1. januar 2014
I alt	5 602 628	5 627 235
Indvandrere	456 386	476 059
Vestlige lande	189 720	199 829
Ikke-vestlige lande	266 666	276 230
Efterkommere	144 288	150 011
Vestlige lande	20 674	21 984
Ikke-vestlige lande	123 614	128 027
Dansk oprindelse	5 001 954	5 001 165

58 pct. er fra ikke-vestlige lande

Blandt indvandrerne i Danmark kommer 58 pct. fra et ikke-vestligt land. For efterkommerne er andelen med ikke-vestlig oprindelse 85 pct.

Indvandrere og efterkommere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere, men som personer med dansk oprindelse. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.
- Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.

Vestlige og ikke-vestlige lande

Vestlige lande: EU28 plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

I tidsserier anvendes samme opdeling på vestlige og ikke-vestlige lande for alle år i tidsserien uanset hvornår landene reelt er blevet medlem af EU.

Forkortelser

Indv. og *Eftk.* i figurene er forkortelser for henholdsvis *Indvandrere* og *Efterkommere*.

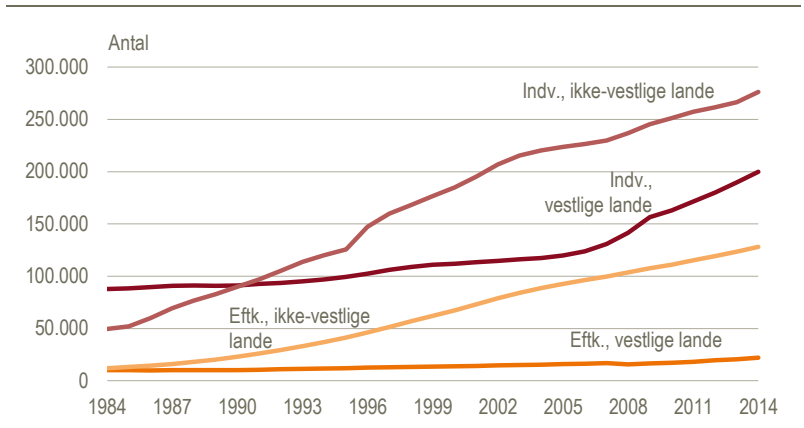
Antallet af ikke-vestlige indvandrere er 5,5 gange højere end i 1984

I de seneste 30 år har antallet af indvandrere og efterkommere i Danmark været stigende. Særligt antallet af ikke-vestlige indvandrere er i perioden steget kraftigt. De 276.230 ikke-vestlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2014 er således 5,5 gange højere end antallet af ikke-vestlige indvandrere i 1984.

Siden 1991 har der været flere ikke-vestlige indvandrere end vestlige

I samme periode er antallet af indvandrere fra vestlige lande også steget. Samlet er der 111.928 flere vestlige indvandrere i Danmark i 2014 end i 1984. Det svarer til en stigning på 127 pct. Fra 1984 til og med 1990 var der flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere. Siden da har der været flest ikke-vestlige indvandrere, og i 2014 overstiger antallet af ikke-vestlige indvandrere de vestlige med mere end 76.000 personer.

Figur 1.1 **Indvandrere og efterkommere**

11 gange flere ikke-vestlige efterkommere siden 1984

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er den gruppe, som relativt set er vokset mest siden 1984. Den store stigning i antallet af ikke-vestlige efterkommere hænger naturligvis tæt sammen med det stigende antal ikke-vestlige indvandrere. Fra 1984 til 2014 er antallet af ikke-vestlige efterkommere steget fra 11.987 til 128.027. Der er altså næsten 11 gange så mange ikke-vestlige efterkommere i 2014 som i 1984. I samme periode er antallet af vestlige efterkommere kun steget med 114 pct.

1.2. Indvandrerens alder og oprindelsesland

Indvandrerne kommer fra mere end 200 forskellige lande

Indvandrerne i Danmark kommer fra mere end 200 forskellige oprindelseslande, og der er derfor tale om en sammensat gruppe. I tabel 1.2 fremgår aldersfordelingen for de ti lande, Danmark har flest indvandrere fra. Tilsammen udgør indvandrere fra de ti lande 43 pct. af alle indvandrere.

Flest tyrkiske indvandrere

Indvandrere med oprindelse i Tyrkiet udgør 32.364 personer i 2014, hvilket gør Tyrkiet til det oprindelsesland, som har den største indvandrerbefolkning i Danmark. Polen har med 32.017 indvandrere den næststørste indvandrergruppe i Danmark, mens indvandrere med oprindelse i Tyskland er tredjestørst med 28.738 indvandrere.

Ikke-vestlige indvandrere er yngre end vestlige

Indvandrere fra ikke-vestlige lande er yngre end indvandrere fra vestlige lande. Blandt alle indvandrere fra ikke-vestlige lande er der således kun 11 pct., som er fyldt 60 år. Den tilsvarende andel er 18 pct. for indvandrere fra vestlige lande. For indvandrere med svensk oprindelse er hele 35 pct. fyldt 60 år.

Tabel 1.2 **Indvandrere – efter alder og oprindelsesland. 2014**

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	3	5	23	23	19	13	14	476 059
Vestlige lande	3	4	28	21	15	11	18	199 829
Heraf:								
Polen	4	5	23	29	16	12	10	32 017
Tyskland	2	5	17	14	16	14	33	28 738
Rumænien	4	5	48	27	10	4	2	15 686
Norge	1	2	27	14	13	12	31	14 930
Sverige	1	2	19	16	13	13	35	13 186
Ikke-vestlige lande	3	6	19	24	23	15	11	276 230
Heraf:								
Tyrkiet	1	2	9	27	31	17	12	32 364
Irak	1	11	23	17	23	17	8	21 112
Bosnien-Hercegovina	0	2	20	19	20	22	17	17 344
Iran	2	4	14	22	20	28	11	14 083
Pakistan	4	3	13	27	22	14	18	12 898

Anm.: Tabellen viser de ti lande, der er flest indvandrere fra.

Indvandrere fra Polen og Rumænien er yngre end andre vestlige indvandrere

Det er i øvrigt værd at bemærke, at indvandrere med polsk og rumænsk oprindelse i deres alderssammensætning skiller sig ud fra de andre vestlige lande Norge, Sverige og Tyskland, som er vist i tabel 1.2. Der er således kun 10 pct. af indvandrerne med polsk oprindelse og 2 pct. af indvandrerne med rumænsk oprindelse, som er fyldt 60 år. Disse lave andele hænger i høj grad sammen med, at mange indvandrere fra Polen og Rumænien først er kommet til Danmark efter landene blev medlem af EU.

Befolkningspyramider

Befolkningspyramiderne på næste side er en grafisk illustration af forskellene i alderssammensætning mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Det er tydeligt, at alle grupperne af indvandrere og efterkommere på hver deres måde adskiller sig fra gruppen af personer med dansk oprindelse.

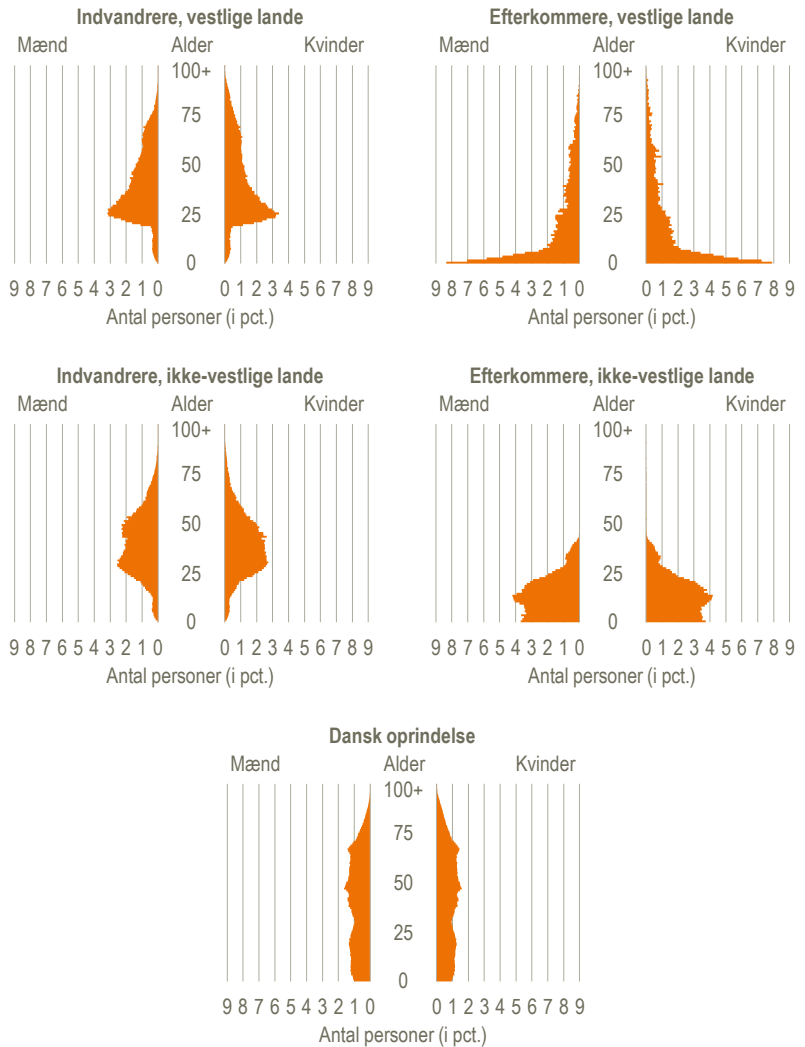
Stort set ingen ikke-vestlige efterkommere over 45 år

Efterkommerne er meget unge, og de alleryngste udgør en meget stor del af befolkningen blandt de ikke-vestlige efterkommere. Mens vestlige efterkommere er repræsenteret i et vist omfang på alle alderstrin, er der stort set ingen ikke-vestlige efterkommere over 45 år.

Få indvandrere under 20 år

Der er desuden meget få indvandrere under 20 år. Det gælder både vestlige og ikke-vestlige indvandrere. En relativ stor andel af de vestlige indvandrere tilhører aldersgrupperne fra midt i 20'erne til midt i 30'erne, og det fremgår tydeligt af befolkningspyramiderne. De ikke-vestlige indvandrere er mere jævnt fordelt end de vestlige, og der er stort set lige så mange ikke-vestlige indvandrere på 50 år som på 25 år.

Figur 1.2 **Befolkningen – efter herkomst, køn og alder. 2014**

En femtedel af de 25-30-årige er indvandrere eller efterkommere

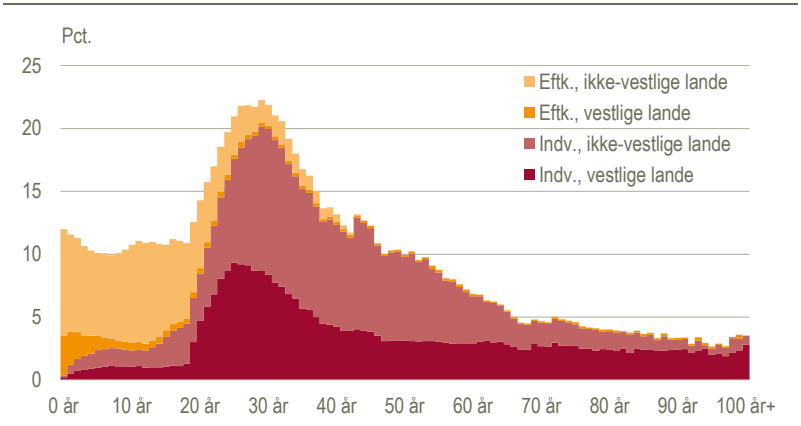
Der er stor forskel i gruppernes alderssammensætning. Det sætter også sit præg på, hvordan enkelte alderstrin i befolkningen er sammensat med hensyn til indvandrere og efterkommere. Blandt personer mellem 25 og 32 år er andelen af indvandrere og efterkommere højest. Blandt disse alderstrin udgør de lidt over 20 pct. af befolkningen. Indvandrere fylder samtidig klart mest på disse alderstrin. Det er kun 2-3 pct. af befolkningen, der er efterkommere blandt personer mellem 25 og 32 år.

Få indvandrere blandt børnene

Efterkommerne er til gengæld i overtal blandt de helt unge. Det gælder især de ikke-vestlige. Det hænger sammen med, at det er relativt få indvandrere, der kommer til Danmark som børn. Andelen af indvandrere og efterkommere falder kraftigt fra 35-års alderen og frem.

Blandt 70-årige udgør indvandrere og efterkommere under 5 pct. af befolkningen. Det er under det halve af niveauet i befolkningen som helhed. Samtidig fylder vestlige indvandrere mere blandt de ældste indvandrere.

Figur 1.3 **Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2014**

1.3. Efterkommernes alder og oprindelsesland

Ingen vestlige lande blandt de ti største oprindelseslande

De fleste efterkommere har oprindelse i et ikke-vestligt land. I tabel 1.3 hvor de ti oprindelseslande med flest efterkommere er nævnt, er der ingen vestlige lande repræsenteret.

Hver femte efterkommer har tyrkisk oprindelse

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 19 pct. af alle efterkommere og er klart den største gruppe. Efterkommere med Libanon og Pakistan som oprindelsesland følger på de næste to pladser med henholdsvis 9 og 7 pct.

Kun hver niende efterkommer er fyldt 30 år

Efterkommere er aldersmæssigt en meget ung gruppe. Ud af de 150.011 efterkommere er 36 pct. under 10 år gamle. Kun 11 pct. af efterkommerne er fyldt 30 år.

Tabel 1.3 **Efterkommere – efter alder og oprindelsesland. 2014**

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	36	35	18	7	2	1	1	150 011
Vestlige lande	42	16	12	8	7	6	8	21 984
Ikke-vestlige lande	35	38	19	7	1	0	0	128 027
Heraf:								
Tyrkiet	22	35	31	12	1	0	0	28 877
Libanon	29	49	22	0	0	-	-	12 957
Pakistan	22	29	26	21	2	-	-	9 955
Irak	52	43	5	0	0	0	-	9 381
Somalia	52	45	3	0	0	-	-	7 941
Jugoslavien ¹	20	34	23	18	5	0	-	5 955
Vietnam	32	43	20	4	0	0	0	5 555
Bosnien-Hercegovina	45	52	3	0	0	-	-	5 200
Marokko	28	36	23	12	1	0	-	5 145
Sri Lanka	29	49	22	0	0	0	-	4 537

Anm.: Tabellen viser de ti lande, hvorfra der er flest personer.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

***Vestlige efterkommere
klart ældre end
ikke-vestlige***

Hvad aldersfordeling angår, er efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande imidlertid meget forskellige. Andelen af efterkommere, som er 30 år eller mere, er således 29 pct. blandt vestlige efterkommere og kun 8 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Dette forhold afspejler, at der i længere tid har været en befolkning af vestlige indvandrere i Danmark. Derimod var der relativt få ikke-vestlige indvandrere i Danmark, hvis man går længere end 30 år tilbage. Den lille gruppe af ikke-vestlige indvandrere, som fandtes for mere end 30 år siden, fik derfor også kun få efterkommere, og gruppen af ikke-vestlige efterkommere over 30 år er derfor forholdsvis lille i dag.

***Flest ikke-vestlige
efterkommere over
30 år har tyrkisk eller
pakistansk oprindelse***

De få ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år, har især Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien eller Marokko som oprindelsesland. Efterkommere med et af disse fire oprindelseslande udgør tilsammen 78 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år. Dette forhold skal naturligvis ses i lyset af, at indvandrere fra netop Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko var med i de første større ikke-vestlige indvandring til Danmark, som fandt sted i 1960'erne.

1.4. Hvor bor indvandrere og efterkommerne?

Indvandrere og efterkommere bor ofte i nærheden af større byer ...

De 626.070 indvandrere og efterkommere, som 1. januar 2014 bor i Danmark, udgør samlet set 11,1 pct. af befolkningen. Indvandrere og efterkommere er imidlertid ikke ligeligt fordelt på kommuner og regioner. Der er en tendens til, at de i højere grad bor i nærheden af større byer.

... og udgør 17,0 pct. i Region Hovedstaden

Af de fem regioner er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den klart største andel af befolkningen. Her er andelen 17,0 pct. I de fire øvrige regioner ligger andelen af indvandrere og efterkommere under landsgennemsnittet på 11,1 pct. For alle regioner er der dog store forskelle mellem de enkelte kommuner.

I Ishøj udgør indvandrere og efterkommere 35,6 pct. af befolkningen

I Region Hovedstaden er der 30 kommuner. Her finder vi også Københavns Kommune, hvor andelen af indvandrere og efterkommere i 2014 er 22,7 pct. I Ishøj er andelen 35,6 pct. Det er den højeste andel indvandrere og efterkommere for en enkelt kommune både for Region Hovedstaden og for hele landet. Bortset fra Bornholm, er Gribskov den kommune i Region Hovedstaden, som med 6,1 pct. har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

Andelen er 7,5 pct. i Region Sjælland

I Region Sjælland er den samlede andel af indvandrere og efterkommere 7,5 pct. Greve er kommunen i Region Sjælland, som med en andel på 12,1 pct. har den største andel, mens den laveste andel indvandrere og efterkommere blandt kommunerne i Region Sjælland findes i Sorø, som har en andel på 4,5 pct.

9,3 pct. i Region Syddanmark

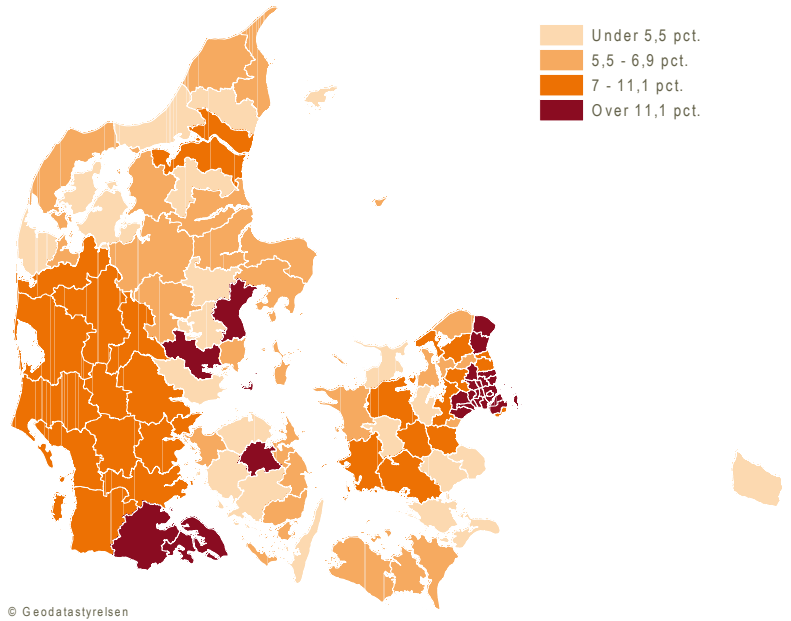
I Region Syddanmark udgør andelen af indvandrere og efterkommere 9,3 pct. for hele regionen. Blandt de enkelte kommuner skiller Odense sig klart ud med en andel på 14,5 pct., mens den laveste andel i regionen findes i Assens, hvor indvandrere og efterkommere udgør 4,4 pct. af befolkningen.

Tabel 1.4 Indvandrere og efterkommere – efter regioner. 2014

	Indvandrere			Efterkommere			I pct. af hele befolkningen
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	
	antal						pct.
Hele landet	199 829	276 230	476 059	21 984	128 027	150 011	11,1
Region Hovedstaden . . .	86 863	132 654	219 517	10 619	66 423	77 042	17,0
Region Sjælland	17 886	28 578	46 464	2 109	13 032	15 141	7,5
Region Syddanmark . . .	39 330	47 788	87 118	4 225	20 558	24 783	9,3
Region Midtjylland	39 819	50 467	90 286	3 680	22 625	26 305	9,1
Region Nordjylland . . .	15 931	16 743	32 674	1 351	5 389	6 740	6,8

- 9,1 pct. i Region Midtjylland** I Region Midtjylland er den samlede andel 9,1 pct. Blandt de enkelte kommuner i regionen er andelen højest i Aarhus med 15,5 pct. og lavest i Favrskov med 4,7 pct. Aarhus Kommune er dermed den kommune uden for Region Hovedstaden, som har den største andel af indvandrere og efterkommere. Der er dog hele elleve kommuner i Region Hovedstaden, som har en højere andel indvandrere og efterkommere end de 15,5 pct., som findes i Aarhus.
- 6,8 pct. i Region Nordjylland** I Region Nordjylland udgør indvandrere og efterkommere 6,8 pct. af befolkningen. Dermed er Region Nordjylland den region, som har den laveste andel. Den største andel i regionen findes i Aalborg med 9,2 pct. og den laveste andel i Morsø med 4,1 pct. Morsø Kommune er dermed også den kommune i hele Danmark, som har den laveste andel indvandrere og efterkommere.
- Kun seks kommuner uden for Region Hovedstaden har flere indvandrere og efterkommere end landsgennemsnittet** I figur 1.4 er alle kommuner farvet efter deres andel af indvandrere og efterkommere. Den mørkerøde farve markerer kommuner med en større andel end landsgennemsnittet på 11,1 pct. Uden for Region Hovedstaden er der kun seks kommuner, hvor det er tilfældet. Det drejer sig om Aarhus, Odense, Greve, Aabenraa, Horsens og Sønderborg. De store andele i Aabenraa og Sønderborg kommuner skal i høj grad ses i lyset af kommunernes placering i nærheden af den tyske grænse. Det er således indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som trækker Aabenraa og Sønderborg over landsgennemsnittet.
- Mange vestlige indvandrere og efterkommere i Dragør, Bornholm, Gribskov og Gentofte** I hele landet udgør ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 65 pct. af alle indvandrere og efterkommere. I Albertslund, Ishøj, Brøndby, Høje-Taastrup og Vallensbæk kommuner er de ikke-vestliges andel særligt høj, idet mere end 80 pct. af alle indvandrere og efterkommere i disse kommuner er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt kommunerne på Sjælland er det i Dragør, at vestlige indvandrere og efterkommere udgør den største andel. Her er 55 pct. af alle indvandrere og efterkommere af vestlig oprindelse. På Sjælland er andelen med vestlig oprindelse også relativt høj i Bornholm, Gribskov og Gentofte.

Figur 1.4 **Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2014**

Tønder og Aabenraa har mange indvandrere med tysk oprindelse

I Tønder og Aabenraa udgør vestlige indvandrere og efterkommere i begge tilfælde omkring 60 pct. af alle indvandrere og efterkommere. Med deres beliggenhed tæt på den tyske grænse er det indlysende, at det hovedsageligt er indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som er årsagen til de relativt mange vestlige.

Relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i ø-kommunerne

Morsø, Læsø, Samsø, Ærø, Fanø, Langeland og Bornholm kommuner har tilfælles, at de alle er kommuner, hvis administrative område svarer til øen af samme navn som kommunen. På nær for Morsø så har de yderligere det tilfælles, at de også har en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Alle syv kommuner har dog samlet klart lavere andel indvandrere og efterkommere end hele Danmarks 11,1 pct., og med undtagelse af Bornholm hører de også til landets mindst befolkede kommuner.

Tabel 1.5 Indvandrere og efterkommere – efter kommuner. 2014

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Hele landet	199 829	276 230	21 984	128 027	3,9	7,2	11,1
København	41 162	56 230	4 671	27 175	8,0	14,6	22,7
Frederiksberg	7 504	7 054	770	2 618	8,1	9,4	17,5
Albertslund	923	3 856	147	2 656	3,9	23,5	27,3
Allerød	563	757	77	281	2,6	4,3	6,9
Ballerup	1 366	3 347	212	2 022	3,3	11,1	14,3
Bornholm	984	704	77	162	2,6	2,2	4,8
Brøndby	1 217	5 028	255	3 468	4,3	24,6	28,8
Christiansø	4	1	2	-	6,7	1,1	7,8
Dragør	528	389	66	94	4,2	3,5	7,7
Egedal	894	1 363	137	578	2,4	4,6	7,0
Fredensborg	1 665	2 553	226	1 352	4,8	9,9	14,6
Frederikssund	805	1 332	101	599	2,0	4,3	6,4
Furesø	1 358	2 062	179	1 051	4,0	8,1	12,1
Gentofte	4 630	4 375	506	802	6,9	7,0	13,9
Gladsaxe	2 827	5 406	467	2 662	4,9	12,1	17,0
Glostrup	640	1 673	90	964	3,3	12,0	15,3
Gribskov	1 124	973	112	270	3,0	3,0	6,1
Halsnæs	871	1 223	95	515	3,2	5,7	8,8
Helsingør	2 055	3 117	301	1 777	3,8	8,0	11,8
Herlev	769	2 229	170	1 407	3,4	13,1	16,5
Hillerød	1 454	2 247	187	1 003	3,4	6,7	10,0
Hvidovre	1 670	4 267	235	2 592	3,7	13,2	16,9
Høje-Taastrup	1 860	5 606	281	3 854	4,4	19,4	23,8
Hørsholm	1 045	1 047	114	267	4,7	5,3	10,0
Ishøj	971	3 604	154	2 934	5,2	30,3	35,6
Lyngby-Taarbæk	2 669	2 915	263	843	5,4	6,9	12,3
Rudersdal	2 369	2 552	307	770	4,9	6,0	10,9
Rødovre	1 118	3 125	159	1 794	3,4	13,1	16,5
Tårnby	1 323	2 261	199	948	3,6	7,6	11,3
Vallensbæk	495	1 358	59	965	3,7	15,4	19,1
Faxe	779	756	101	204	2,5	2,7	5,2
Greve	1 422	2 687	223	1 487	3,4	8,7	12,1
Guldborgsund	1 454	1 698	141	580	2,6	3,7	6,3
Holbæk	1 345	2 622	131	1 293	2,1	5,7	7,8
Kalundborg	740	1 322	85	536	1,7	3,8	5,5
Køge	1 327	2 533	171	1 526	2,6	7,0	9,5
Lejre	536	568	83	138	2,3	2,6	4,9
Lolland	890	1 345	79	537	2,2	4,3	6,5
Næstved	1 442	3 085	198	1 054	2,0	5,1	7,1
Odsherred	667	646	63	160	2,2	2,5	4,7
Ringsted	836	1 654	90	1 018	2,8	8,0	10,8
Roskilde	2 509	3 479	293	1 669	3,3	6,1	9,4
Slagelse	1 443	3 463	177	2 096	2,1	7,2	9,3
Solrød	539	645	74	212	2,9	4,0	6,9
Sorø	417	669	46	193	1,6	2,9	4,5
Stevns	526	430	58	79	2,7	2,3	5,0
Vordingborg	1 014	976	96	250	2,5	2,7	5,2

Tabel 1.5 (fortsat)

Indvandrere og efterkommere – efter kommuner. 2014

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Assens	949	668	90	114	2,5	1,9	4,4
Billund	982	845	99	275	4,1	4,3	8,4
Esbjerg	3 576	4 665	409	1 911	3,5	5,7	9,2
Fanø	139	71	8	14	4,5	2,6	7,1
Fredericia	1 046	2 363	108	1 150	2,3	7,0	9,3
Faaborg-Midtfyn	1 144	1 060	94	302	2,4	2,7	5,1
Haderslev	1 952	1 694	238	671	3,9	4,2	8,1
Kerteminde	577	551	57	156	2,7	3,0	5,7
Kolding	2 878	4 223	290	1 748	3,5	6,6	10,1
Langeland	297	230	21	37	2,5	2,1	4,6
Middelfart	778	947	67	279	2,2	3,3	5,5
Nordfyns	719	552	65	89	2,7	2,2	4,9
Nyborg	517	1 054	51	422	1,8	4,7	6,5
Odense	7 053	13 258	693	7 474	4,0	10,6	14,5
Svendborg	1 135	1 909	129	827	2,2	4,7	6,9
Sønderborg	3 666	3 187	401	1 305	5,4	6,0	11,4
Tønder	1 781	957	221	220	5,2	3,1	8,3
Varde	1 594	1 266	249	370	3,7	3,3	7,0
Vejle	1 464	1 149	166	327	3,8	3,5	7,3
Vejle	3 224	4 976	352	2 097	3,3	6,5	9,7
Ærø	221	104	15	17	3,7	1,9	5,6
Aabenraa	3 638	2 059	402	753	6,9	4,8	11,6
Favrskov	986	906	106	225	2,3	2,4	4,7
Hedensted	1 094	911	117	258	2,6	2,6	5,2
Herning	2 820	3 261	215	1 408	3,5	5,4	8,9
Holstebro	1 349	1 713	154	818	2,6	4,4	7,0
Horsens	4 076	3 819	287	1 621	5,1	6,4	11,4
Ikast-Brande	1 071	1 657	121	738	2,9	5,9	8,8
Lemvig	506	408	68	72	2,7	2,3	5,0
Norddjurs	982	940	81	237	2,8	3,1	5,9
Odder	542	537	44	158	2,7	3,2	5,9
Randers	1 847	3 277	181	1 183	2,1	4,6	6,7
Ringkøbing-Skjern	1 991	1 467	223	377	3,9	3,2	7,1
Samsø	177	36	26	5	5,4	1,1	6,5
Silkeborg	2 088	2 535	225	920	2,6	3,9	6,4
Skanderborg	1 126	1 417	125	391	2,2	3,1	5,3
Skive	758	1 110	81	351	1,8	3,1	4,9
Struer	538	625	56	242	2,8	4,0	6,8
Syddjurs	1 072	978	104	238	2,8	2,9	5,7
Viborg	2 306	2 837	283	833	2,7	3,9	6,6
Aarhus	14 490	22 033	1 183	12 550	4,8	10,7	15,5
Brønderslev	604	819	57	202	1,9	2,9	4,7
Frederikshavn	1 618	1 352	114	360	2,9	2,8	5,7
Hjørring	1 479	1 750	129	600	2,5	3,6	6,1
Jammerbugt	674	830	65	120	1,9	2,5	4,4
Læsø	62	11	4	-	3,7	0,6	4,3
Mariagerfjord	972	1 007	105	309	2,6	3,1	5,7
Morsø	329	398	44	97	1,8	2,4	4,1
Rebild	511	583	44	92	1,9	2,3	4,3
Thisted	1 323	1 103	119	239	3,3	3,0	6,3
Vesthimmerlands	1 145	946	163	182	3,5	3,0	6,5
Aalborg	7 214	7 944	507	3 188	3,8	5,4	9,2

1.5. Fertilitet

Samlet fertilitet for perioden 2009-2013

I perioden 2009 til 2013 er den gennemsnitlige samlede fertilitet 1.772. En samlet fertilitet på 1.772 svarer til, at en kvinde i gennemsnit får 1,77 børn i løbet af sit liv, baseret på fertilitetsmønsteret for de seneste fem år.

Samlet fertilitet

Den samlede fertilitet angiver hvor mange levendefødte, som 1.000 kvinder vil føde i løbet af den fertile periode (15-49 år), hvis alle lever til de bliver 50 år, og hvis de i hver aldersklasse føder netop så mange børn som angivet ved årets aldersbetingede fertilitetskvotienter. Divideres den samlede fertilitet med 1.000, får man det antal børn, som en kvinde vil føde i løbet af sin fertile periode.

I tabel 1.6 findes tal for både aldersbetingede fertilitetskvotienter og samlet fertilitet fordelt efter moderens oprindelsesland for perioden 2009-2013. Vi har valgt at benytte gennemsnit for femårsperioden fra 2009 til 2013 for at få et bedre talgrundlag til at beregne fertiliteten for indvandrere og efterkommere.

Tabel 1.6 Fertilitetskvotienter. Gennemsnit for 2009-2013

Moderens oprindelsesland	Levende-fødte gnsn. 2009-2013	De aldersbetingede fertilitetskvotienter							Samlet fertilitet
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	
I alt	59 803	3,3	34,1	107,8	132,8	63,0	12,8	0,7	1 772
Indvandrere	8 722	6,8	35,5	89,9	111,8	69,8	19,3	1,7	1 674
Vestlige lande	2 826	5,3	18,3	65,4	112,9	77,2	18,8	1,0	1 494
Heraf:									
Norge	259	8,0	8,2	64,9	133,4	94,2	21,0	0,7	1 652
Polen	559	11,1	46,4	94,1	103,8	53,6	13,2	0,2	1 611
Tyskland	304	5,7	16,0	50,8	106,9	86,2	19,5	1,2	1 432
Ikke-vestlige lande	5 897	7,9	53,3	109,3	111,6	66,5	19,5	2,0	1 850
Heraf:									
Afghanistan	251	4,6	53,1	167,6	146,3	84,3	21,7	3,8	2 407
Bosnien-Hercegovina	260	3,2	42,0	118,5	90,4	41,4	8,2	0,2	1 519
Irak	447	12,8	78,6	138,4	108,3	72,1	24,8	2,2	2 186
Libanon	327	20,1	123,9	169,0	114,8	63,1	16,1	1,0	2 540
Pakistan	307	15,7	98,8	203,0	146,7	72,5	19,7	1,0	2 787
Somalia	397	11,0	96,5	162,3	187,2	146,1	69,2	20,3	3 463
Tyrkiet	623	3,9	74,1	143,7	110,4	48,9	12,1	0,8	1 970
Efterkommere	1 209	3,8	48,2	113,9	116,1	70,7	12,7	2,1	1 838
Dansk oprindelse	49 872	3,1	33,4	111,7	137,4	61,9	12,0	0,5	1 800

Anm.: Tabellen viser fertilitetskvotienter og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2009-2013 fødte flest børn i Danmark.

Ikke-vestlige indvandrere har højere fertilitet

Indvandrere har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse. For indvandrere er den samlede fertilitet 1,674, mens den for efterkommere er 1,838. Den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse er 1,800. Fertiliteten for indvandrere trækker altså den samlede fertilitet ned. Det er dog kun indvandrere med vestlig

oprindelse, som har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse, idet ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er 1,850, mens den for vestlige indvandrere kun er 1,494.

Store forskelle mellem de enkelte lande

I tabel 1.6 er også vist fertilitetskvote og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2009-2013 fødte flest børn i Danmark. Det fremgår, at der er store forskelle fra land til land. Blandt de viste lande har kvinder med somalisk oprindelse den højeste samlede fertilitet med 3,463, mens kvinder med oprindelse i Bosnien-Hercegovina ligger lavest blandt de ikke-vestlige lande med 1,519. Alle øvrige ikke-vestlige lande i tabel 1.6 har en samlet fertilitet, som er lige omkring 2,000 eller højere.

Aldersbetingede fertilitetskvote

De aldersbetingede fertilitetskvote viser gennemsnittet for hvert enkelt aldersstrin inden for aldersgruppen. Det vil sige for at få hele den pågældende aldersgruppes fertilitetskvote skal tallet ganges med antallet af aldersstrin i aldersgruppen. Det vil i dette tilfælde betyde, at man skal gange med fem. Fx kan man af tabel 1.6 udlede, at 1.000 kvinder med dansk oprindelse, som gennemlever alle aldersstrin fra 30 til 34 år, i gennemsnit får 687 ($5 \cdot 137,4$) levendefødte børn, når de er mellem 30 og 34 år givet de aldersbetingede fertilitetskvote, som gjaldt i perioden 2009 til 2013.

Forskelle særlig tydelige i alderen 20-24 år

Det er især i aldersgruppen 20-24 år, at forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er stor. I perioden 2009-2013 fik 1.000 kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 år i gennemsnit 33,4 levendefødte børn på hvert af de fem aldersstrin fra 20-24 år. Det tilsvarende tal for ikke-vestlige indvandrere er 53,3. Blandt 20-24-årige har ikke-vestlige indvandrere altså en fertilitet, som er 60 pct. højere end for kvinder med dansk oprindelse.

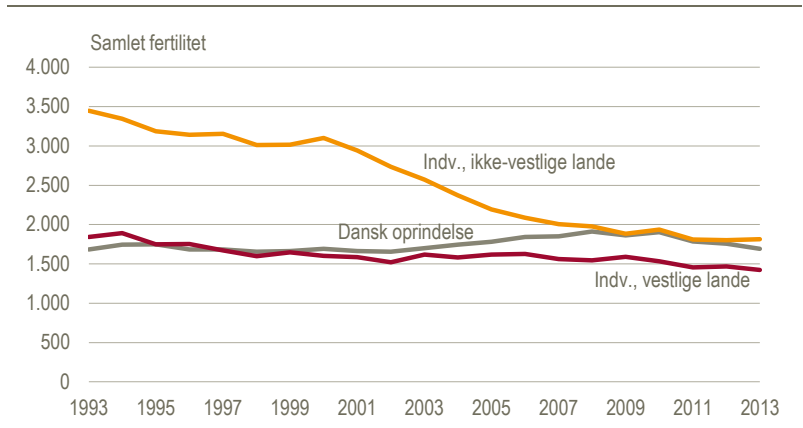
Kvinder fra Libanon får i gennemsnit 0,62 barn, når de er mellem 20 og 24 år

Der er også stor forskel mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande, og det bemærkes, at fertilitetskvote for 20-24-årige kvinder med oprindelse i Libanon er særligt høj, idet 1.000 kvinder i denne gruppe i gennemsnit får 123,9 levendefødte børn på hvert af de fem aldersstrin fra 20-24 år. Det svarer til, at en kvindelig indvandrer med libanesisk oprindelse i gennemsnit får 0,62 barn, mens hun er i alderen 20-24 år. Indvandrere med Libanon som oprindelsesland er hovedsageligt palæstinensiske flygtninge.

Stort fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet

De ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er faldet kraftigt i løbet af de seneste ti år. I 2003 var den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere således 2.572 mod 1.814 i 2013. Det svarer til et fald på 29 pct. Til sammenligning er den samlede fertilitet for personer med dansk oprindelse på samme niveau i 2013 og for ti år, nemlig 1.690 i 2013 og 1.702 i 2003. Det store fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet kan hænge sammen med stramningerne på udlændingområdet, som betyder, at langt færre ikke-vestlige kvindelige indvandrere kommer til Danmark på grund af familiesammenføring.

Figur 1.5 Samlet fertilitet – efter herkomst

1.6. Opholdsgrundlag

Ændret indvandningsmønster

Fordelingen af opholdstilladelser til indvandrede udlændinge har ændret sig markant siden årtusindskiftet til i dag, med et fald i andelen med tilladelse til familiesammenføring og asyl og en stigning i andelen med et EU/EØS-registreringsbevis. I 1997 udgjorde personer med tilladelse til familiesammenføring og asyl halvdelen af de 21.900 indvandrede, som var udenlandskfødt med ikke-nordisk statsborgerskab, mens indvandrede med et EU/EØS-registreringsbevis udgjorde en fjerdedel. I 2013 er vægten skiftet til, at over halvdelen af de 50.600 indvandrede har et EU/EØS-registreringsbevis, mens henholdsvis 9 og 7 pct. har en tilladelse til familiesammenføring og asyl.

Stigning i indvandring fra EU-lande

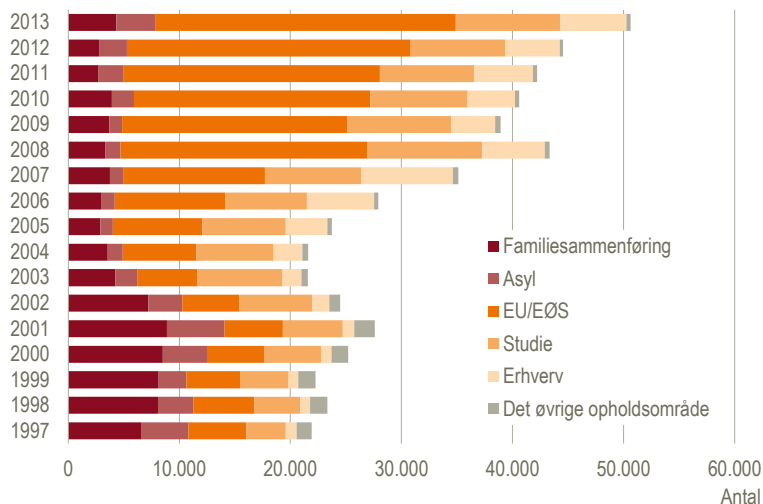
Ændringen i indvandningsmønstret efter opholdstilladelse kan først og fremmest forklares ved, at der har været en stigning i antallet af indvandrere fra EU-landene, særligt i forbindelse med optagelsen af de nye EU-lande fra 2004 af. Antallet af indvandrede med EU/EØS-registreringsbeviser er steget fra 5.200 i 1997 til 27.100 i 2013. Lønarbejde udgør 44 pct. af EU/EØS-registreringsbeviserne i 2013, mens en tredjedel er til studerende. Det skal bemærkes, at der var en overgangsordning fra 2004 til 2008, hvor personer fra de tolv lande, der blev optaget i EU i henholdsvis 2004 og 2007, fik særlige opholdstilladelser til erhverv og studie, i stedet for et EU/EØS-registreringsbevis, og indvandrede fra de nye EU-lande er derfor også repræsenteret blandt dem med opholdstilladelse til erhverv og studie i disse år.

5.200 indvandrede med opholdstilladelse til asyl i 2001

I perioden fra 1997 og frem, hvor det er muligt at opgøre, hvilken opholdstilladelse udenlandske statsborgere indvandrer med, svinger antallet af indvandrede med tilladelse til asyl. Det højeste antal tilladelser er 5.200 i 2001, hvorefter antallet falder til 1.100 i 2005. Fra 2010 stiger antallet igen, og i 2013 er der 3.500. Udviklingen i verdens konflikter i kombination med udlændingelovgivningen afspejles i

statsborgerskabet blandt de personer, der får tilladelse til asyl i Danmark. Samlet set udgør indvandrede med irakisk, afghansk, somalisk, iransk, syrisk og bosnisk statsborgerskab to tredjedele af alle, der er indvandret med opholdstilladelse til asyl i perioden fra 1997 og frem. I begyndelsen af perioden er det primært personer med irakisk, somalisk og bosnisk statsborgerskab, mens syriske statsborgere udgør godt en tredjedel i 2013.

Figur 1.6 Udenlandske statsborgere født i udlandet, der er indvandret til Danmark – efter opholdsgrundlag

Opholdsgrundlag

Data om opholdstilladelser på individniveau findes for udenlandskfødte, der er indvandret fra 1997 og frem. Nogle af oplysningerne er imputerede, på grund af manglende data, og nærmere beskrivelse af dannelsen af data om opholdstilladelser på individniveau kan findes på www.dst.dk. Det er kun personer, der er indvandret med ikke-nordisk statsborgerskab, der skal have opholdstilladelse for at få bopæl i Danmark. Data om opholdsgrundlag for indvandrede findes kun for personer, der er indvandret siden 1997, og data er offentliggjort første gang i november 2014.

Nye oplysninger om indvandreres opholdsgrundlag

Det er nu muligt at opgøre opholdsgrundlag for de indvandrere, der er indvandret siden 1997, og som har eller har haft et ikke-nordisk statsborgerskab. Der er henholdsvis 41 og 45 pct. af de vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der ikke kan få tilknyttet en opholdsgrund på grund af indvandringstidspunkt eller statsborgerskab. For de vestlige indvandreres vedkommende gælder det for knap hver tredje, at de både er indvandret efter 1996 og har et nordisk/dansk statsborgerskab. Det gælder kun for 4 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med uoplyst opholdsgrundlag, hvor de øvrige ikke kan få tilknyttet en opholdstilladelse, da de er indvandret før 1997.

Flest indvandrere med EU/EØS-registreringsbeviser

Fire ud af fem af de vestlige indvandrere, som er indvandret efter 1996, har ophold i Danmark med et EU/EØS-registreringsbevis. Blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er indvandret efter 1996, er 43 pct. i landet på grund af familiesammenføring og hver fjerde har opholdstilladelse til asyl.

En tredjedel af indvandrerne fra USA er i Danmark for at studere

USA er det eneste land uden for EU blandt de ti vestlige lande med flest indvandret efter 1996. En tredjedel af indvandrerne fra USA har studietilladelse, mens de øvrige hovedsageligt har ophold på grund af arbejde eller familiesammenføring. Indvandrere fra EU-lande har stort set kun ophold på grund af EU/EØS-registreringsbeviser.

Tabel 1.7

Indvandrere – efter oprindelsesland og opholdsgrundlag, 2014

	Opholdsgrundlag							I alt
	Asyl	Familie-sammen-føring	EU/EØS	Studie	Erhverv	Det øvrige opholds-område	Uoplyst	
Indvandrere i alt	38 660	71 480	102 134	29 293	25 037	3 572	205 883	476 059
Vestlige lande	104	6 020	95 556	6 075	8 349	1 452	82 273	199 829
Ikke-vestlige lande	38 556	65 460	6 578	23 218	16 688	2 120	123 610	276 230
	pct.							antal

Indvandrere indvandret efter 1996

De ti vestlige lande med flest indvandret efter 1996

Polen	0,0	4,5	77,5	2,4	14,4	0,2	0,8	24 755
Tyskland	0,1	2,3	86,0	1,4	0,3	5,8	4,2	15 815
Rumænien	0,1	3,5	87,9	4,9	3,1	0,3	0,2	14 663
Litauen	0,0	3,6	80,6	5,7	9,6	0,4	0,1	8 848
Storbritannien	0,0	4,1	91,5	0,5	0,3	0,4	3,1	6 893
Bulgarien	-	3,4	90,2	2,8	3,1	0,2	0,3	5 750
USA	-	25,5	6,6	32,2	28,9	1,8	5,0	5 429
Italien	0,0	1,2	96,4	0,5	0,1	0,5	1,2	4 465
Letland	0,0	7,5	78,9	5,6	7,5	0,4	0,1	4 252
Frankrig	0,0	1,7	94,2	0,4	0,2	0,6	2,8	4 081

De ti ikke-vestlige lande med flest indvandret efter 1996

Irak	48,8	46,4	0,8	0,4	0,8	0,9	1,8	15 387
Afghanistan	54,8	42,1	0,6	0,3	0,5	1,4	0,4	10 888
Tyrkiet	0,9	75,0	5,7	7,3	4,0	1,8	5,2	10 066
Kina	1,5	21,6	2,1	44,8	26,8	2,0	1,1	7 962
Thailand	0,1	87,4	1,5	6,9	1,9	0,7	1,6	7 650
Filippinerne	0,0	33,2	1,5	60,0	2,9	0,6	1,9	7 512
Somalia	50,5	44,8	0,6	0,1	0,2	1,0	2,8	6 952
Iran	50,5	28,3	1,3	3,6	11,2	0,9	4,2	6 633
Ukraine	1,3	15,3	3,2	59,2	20,4	0,5	0,2	6 506
Pakistan	1,5	37,5	15,2	7,6	29,2	0,9	8,0	6 443

Anm.: Uoplyst opholdsgrundlag er til personer, der er indvandret før 1997 eller har dansk/nordisk statsborgerskab.

Mange indvandrere fra Irak, Afghanistan, Somalia og Iran har asyl som opholdsgrundlag

Indvandrerne fra de ti ikke-vestlige lande med flest indvandret efter 1996 fordeler sig i forskellige grupper. Størstedelen af indvandrerne fra Irak, Afghanistan, Somalia og Iran har opholdstilladelse til enten asyl eller familiesammenføring. Blandt indvandrere fra Tyrkiet og Thailand har henholdsvis 75 og 87 pct. opholdstilladelse i forbindelse med familiesammenføring. Både de kinesiske, filippinske og ukrain-

ske indvandrere har en høj andel med tilladelse til studie. Blandt filippinerne er størstedelen af disse tilladelser til au-pair-ophold, mens det for ukrainerne gælder praktikophold.

1.7. Befolkningsfremskrivning

Antallet af ikke-vestlige indvandrere stiger med 47 pct. fra 2014 til 2050

Ifølge Danmarks Statistiks seneste befolkningsfremskrivning vil antallet af ikke-vestlige indvandrere i befolkningen stige med 47 pct. fra 2014 til 2050, så der i 2050 vil være 407.000 ikke-vestlige indvandrere i Danmark mod 276.000 i dag. Den tilsvarende stigningstakt for vestlige indvandrere forventes at blive 53 pct.

Tabel 1.8

Befolkningsfremskrivning – efter herkomst

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
2014	199 829	276 230	21 984	128 027	5 001 165	5 627 235
2020	237 737	309 717	31 008	154 060	5 013 639	5 746 161
2030	269 468	352 343	51 252	197 176	5 104 527	5 974 766
2040	290 227	385 171	73 556	237 773	5 135 476	6 122 203
2050	306 333	406 761	101 030	278 216	5 120 204	6 212 544
	indeks, 2014 = 100					
2014	100	100	100	100	100	100
2020	119	112	141	120	100	102
2030	135	128	233	154	102	106
2040	145	139	335	186	103	109
2050	153	147	460	217	102	110

Antallet af vestlige efterkommere forventes at stige kraftigt

Det er imidlertid de to grupper af efterkommere, som vil vokse kraftigst. Antallet af vestlige efterkommere forventes at være 4,6 gange højere i 2050 sammenlignet med i dag, mens antallet af ikke-vestlige efterkommere vil være 2,2 gange højere end i dag. Trods den større stigningstakt for de vestlige efterkommere forventes der i 2050 at være knap tre gange så mange ikke-vestlige efterkommere som vestlige, da antallet af vestlige efterkommere i dag er væsentligt lavere.

Personer med dansk oprindelse udgør en mindre og mindre del af befolkningen

Samlet set forventes personer med dansk oprindelse at udgøre en mindre andel af den danske befolkning i fremtiden. Ved begyndelsen af 2014 har 89 pct. af hele befolkningen dansk oprindelse. Denne andel forventes at falde gradvist til 82 pct. i 2050.

Mange flere ikke-vestlige indvandrere over 65 år

Sammensætningen af befolkningen i de fire aldersgrupper 0-17 år, 18-39 år, 40-64 år og 65 år og derover udvikler sig forskelligt. Mens det i dag er 96 pct. af befolkningen, der er fyldt 65 år, som har dansk oprindelse, forventes den tilsvarende andel kun at være 87 pct. i 2050. Det er især de ikke-vestlige indvandrere, som vil udgøre en større og større andel af den ældre befolkning.

Tabel 1.9 **Befolkningsfremskrivning – efter alder og herkomst**

	2014	2020	2030	2040	2050
	pct.				
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	3,6	4,1	4,5	4,7	4,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4,9	5,4	5,9	6,3	6,5
Efterkommere, vestlige lande	0,4	0,5	0,9	1,2	1,6
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2,3	2,7	3,3	3,9	4,5
Dansk oprindelse	88,9	87,3	85,4	83,9	82,4
Under 17 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1,5	1,6	1,5	1,3	1,4
Efterkommere, vestlige lande	1,0	1,7	2,8	3,0	3,3
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7,2	7,3	6,7	6,0	6,1
Dansk oprindelse	89,2	88,4	88,1	88,8	88,3
18-39 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	6,5	7,7	7,5	7,7	7,4
Indvandrere, ikke-vestlige lande	8,1	8,0	6,7	6,7	6,4
Efterkommere, vestlige lande	0,3	0,4	0,7	1,6	2,7
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2,7	4,2	5,8	6,4	5,9
Dansk oprindelse	82,3	79,8	79,2	77,6	77,6
40-64 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	3,3	3,9	5,4	6,4	6,4
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6,1	7,4	9,4	9,8	9,0
Efterkommere, vestlige lande	0,2	0,2	0,3	0,4	0,7
Efterkommere, ikke-vestlige lande	0,1	0,3	1,1	3,4	5,3
Dansk oprindelse	90,4	88,2	83,7	80,0	78,6
65 år og derover	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	2,6	2,7	2,8	3,0	3,8
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1,8	2,4	4,2	6,0	7,9
Efterkommere, vestlige lande	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Efterkommere, ikke-vestlige lande	0,0	0,0	0,0	0,1	0,7
Dansk oprindelse	95,5	94,8	92,9	90,7	87,4

Indvandrere og efterkommere vil udgøre 21 pct. af de 40-64-årige i 2050

Det er også værd at bemærke, at personer med dansk oprindelse i 2050 kun forventes at udgøre 79 pct. af den meget erhvervsaktive aldersgruppe 40-64 år mod 90 pct. i dag. Hvis det nuværende beskæftigelsesniveau for aldersgruppen skal opretholdes, vil det derfor være nødvendigt, at der i de kommende år sker en stigning i indvandreres og efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser.

2. Arbejdsmarked

Sammenfatning

Indvandrere og efterkommere er i mindre grad i beskæftigelse end personer med dansk oprindelse. Underbeskæftigelsen for ikke-vestlige indvandrere kan opgøres til 38 pct. Det svarer til, at ikke-vestlige indvanderes beskæftigelse blandt 16-64-årige er 38 pct. lavere end den ville have været, hvis de havde været beskæftiget i samme omfang som personer med dansk oprindelse.

De vestlige indvandreres underbeskæftigelse er opgjort til 20 pct. og ligger altså væsentligt lavere end de ikke-vestlige indvandreres. Blandt efterkommerne er underbeskæftigelsen for de vestlige 11 pct., mens niveauet ligger på 18 pct. blandt de ikke-vestlige.

For de ikke-vestlige indvandrere er underbeskæftigelsen markant højere blandt kvinder end mænd. For kvinderne ligger beskæftigelsen 43 pct. lavere end hvis de havde haft beskæftigelse som kvinder med dansk oprindelse. For mændene svarer underbeskæftigelsen til 33 pct.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere oplevede et stort fald i deres underbeskæftigelse fra 2005 til 2009, hvorefter den igen er steget. Stigningen fra 2009 til 2013 viser, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er blevet hårdere ramt af den økonomiske krise end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse.

For de ikke-vestlige indvandrere er underbeskæftigelsen højest for personer sidst i 50'erne. De vestlige indvandrere har derimod en relativt høj underbeskæftigelse på de yngste alderstrin på grund af mange studerende.

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-59-årige er beskæftigelsen meget lav blandt indvandrere fra Afghanistan, Irak, Libanon, Somalia og Syrien. Indvandrere fra Nederlandene, Tyskland og Sverige har derimod de højeste beskæftigelsesfrekvenser blandt de 40 største indvandrergrupper.

Hos de mandlige efterkommere mellem 20 og 39 år, har dem med oprindelse i Jordan, Irak, Iran, Libanon og Marokko højest underbeskæftigelse med 25 pct. eller mere. Blandt mændene er det for efterkommere med oprindelse i Indien og Storbritannien, at den laveste underbeskæftigelse findes med niveauet på 5 og 7 pct.

Blandt kvinderne er det efterkommere med oprindelse i Libanon, Irak og Pakistan, som har højest underbeskæftigelse med niveauer, som i alle tilfælde ligger over 25 pct. I den modsatte ende finder vi efterkommere med oprindelse i Polen, Vietnam, Tyskland og Sverige, hvis underbeskæftigelse ligger under 10 pct.

2.1. Beskæftigelsesudvikling 1982-2012

Fald i beskæftigelsen fra 2008

Fra 1996 til 2008 steg beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere kraftigt. For mændene var der tale om en stigning fra 40 pct. til 63 pct. Den relative stigning var endnu større for kvinder, som i 2008 havde en beskæftigelsesfrekvens på 50 pct. mod 26 pct. i 1996. Siden 2008 er beskæftigelsen gået tilbage, hvilket kan tilskrives den økonomiske krise. Tilbagegangen er størst blandt mæn-

dene, hvilket skyldes, at mænd i højere grad end kvinder arbejder i konjunkturfølsomme brancher.

**Små ændringer
det seneste år**

Hovedparten af tilbagegangen siden 2008 har fundet sted fra 2008 til 2010. I de seneste tre år har beskæftigelsen ligget på stort set samme niveau.

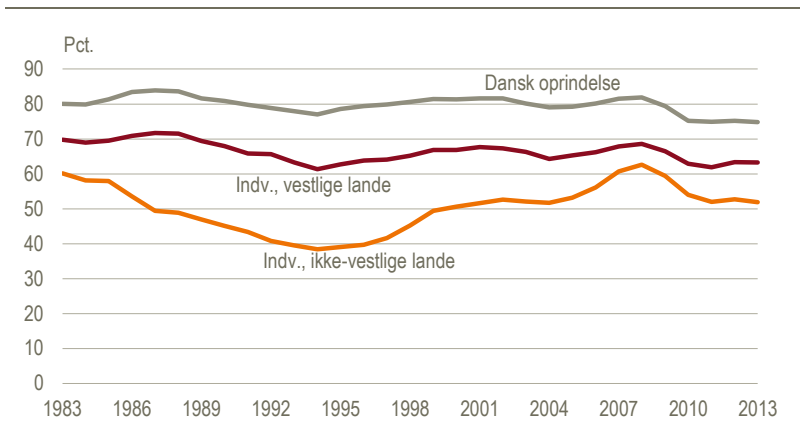
**Lav beskæftigelse
blandt ikke-vestlige
indvandrere**

Selv om forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er blevet indsnævret i løbet af de seneste 15 år, er beskæftigelsen fortsat klart lavere blandt de ikke-vestlige indvandrere. Forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er på 23 procentpoint blandt mændene i 2013 og 29 procentpoint blandt kvinderne.

**Seneste tal fra
1. januar 2013**

Kilden til beskæftigelsestallene er den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), som opgør den socioøkonomiske status for hele befolkningen 1. januar i sidste uge af november måned året før. De senest tilgængelige tal vedrører den socioøkonomiske status sidste uge af november 2012 for befolkningen 1. januar 2013.

Figur 2.1 Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige mænd

**Udvikling i
beskæftigelse
siden 1983**

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige mænd med dansk oprindelse har ikke ændret sig dramatisk i løbet af de seneste 30 år. Udsvingene i løbet af perioden kan i høj grad forklares ud fra konjunkturrelle forhold.

**Vestlige indvandrere
følger kurve for
personer med
dansk oprindelse**

Beskæftigelsesfrekvensen for mandlige vestlige indvandrere ligger gennem hele perioden 10-15 procentpoint lavere end for mænd med dansk oprindelse. Kurven følger det samme bevægelsesmønster som mænd med dansk oprindelse.

Sammensætningen af ikke-vestlige indvandrere har ændret sig meget siden 1983 ...

Når man betragter kurven for ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser i perioden fra 1983 til 2013, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en befolkningsgruppe, som har ændret sig meget i løbet af perioden. Ikke mindst antalsmæssigt er ikke-vestlige indvandrere i Danmark af større betydning i dag. Der er således mere end fem gange så mange ikke-vestlige indvandrere i 2013 som i 1983.

... både i antal og i sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag

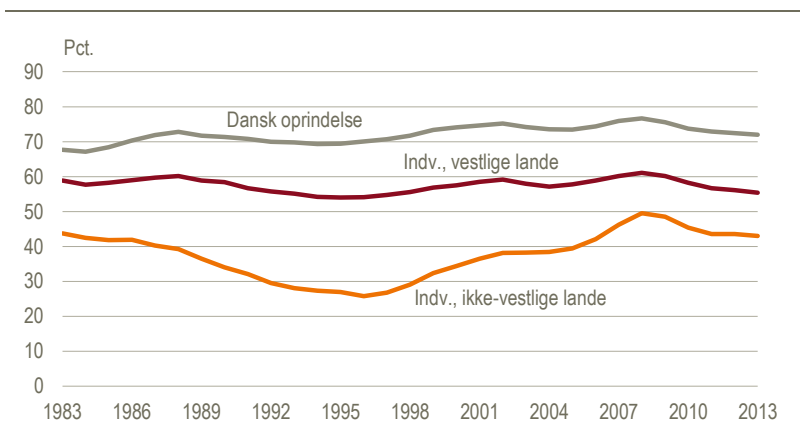
De ikke-vestlige indvandreres sammensætning med hensyn til oprindelseslande har også været under konstant forandring gennem hele perioden. I begyndelsen af perioden var Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien de tre store ikke-vestlige oprindelseslande for indvandrere i Danmark. Siden er der også kommet mange indvandrere fra Libanon og Iran i 1980'erne, fra Somalia i 1990'erne, fra Bosnien-Hercegovina i 1995 og fra Afghanistan og Irak i det nye årtusinde. Indvandring fra lande som Tyrkiet og Pakistan er også fortsat gennem perioden, og ofte har der her været tale om familiesammenføringer.

Forklarer stort fald i beskæftigelse fra 1983 til 1996

Det påvirker de ikke-vestlige indvandreres samlede beskæftigelsesfrekvens: Hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 1983 og frem til 1996, hvor 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens faldt dramatisk, kan i høj grad forklares ud fra disse tre forhold. Gruppen af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode som følge af ny indvandring, hvilket betød, at den gennemsnitlige opholdstid for en indvandrer faldt. Desuden var de nye indvandrere ofte flygtninge fra lande, der kulturelt og erhvervmæssigt var meget anderledes end Danmark.

Figur 2.2

Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige kvinder

Stor stigning i ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse siden 1997

I 1983 var der en forskel på 19 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere. Frem til 1996 steg denne forskel til 40 procentpoint. Fra 1996 og frem til 2008 steg ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse kraftigt, og forskellen blev indsnævret til 19 procentpoint. I de fire

seneste år er forskellen blevet forøget igen og udgør nu 23 procentpoint.

Halvdelen af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er i beskæftigelse

Udviklingen for de kvindelige ikke-vestlige indvandrere minder meget om udviklingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Beskæftigelsesfrekvensen for kvinderne har efter et fald fra 1982 til 1996 været stigende fra 1997 til 2008. I 1996 havde de kvindelige ikke-vestlige indvandrere en beskæftigelsesfrekvens, som var 44 procentpoint lavere end for kvinder med dansk oprindelse. I 2013 er forskellen reduceret til 29 procentpoint.

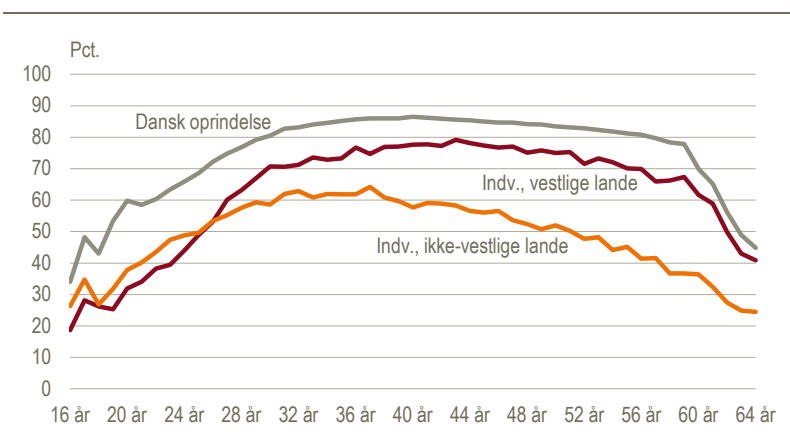
2.2. Underbeskæftigelse blandt indvandrere og efterkommere

16-64-åriges beskæftigelse set under ét givet et forsimplet billede

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige er ikke altid en god indikator for beskæftigelsesforskelle mellem personer med dansk oprindelse over for indvandrere og efterkommere. Det skyldes, at grupperne er meget forskelligt sammensat med hensyn til alder. Det kan være et problem, når man blot ser på hele gruppen af 16-64-årige, da der er store forskelle i beskæftigelsesfrekvens mellem de enkelte alderstrin i aldersgruppen 16-64-årige. De yngste og ældste har lavere beskæftigelse, mens beskæftigelsen er højest blandt de 30-50-årige.

Figur 2.3

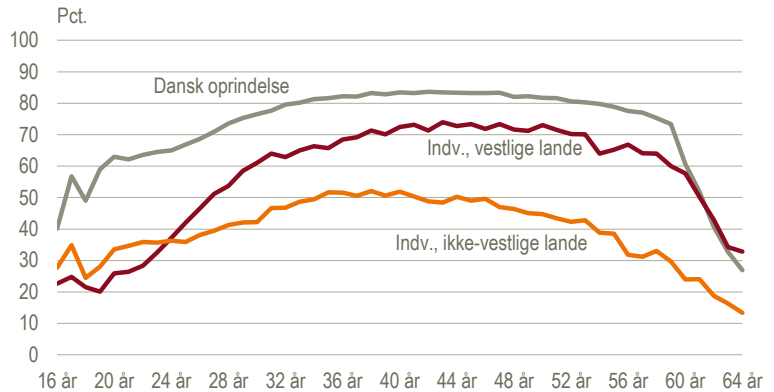
Beskæftigelsesfrekvenser for mænd på de enkelte alderstrin. 2013

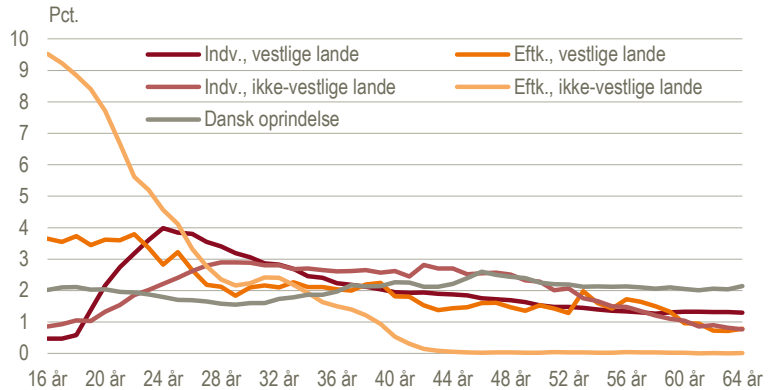
80 pct. af de 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere er under 30 år

Problemet er især relevant, når det gælder de ikke-vestlige efterkommere. Her er det decideret misvisende at se på 16-64-åriges beskæftigelsesfrekvens, da gruppen er meget ung. Blandt de 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere er 80 pct. under 30 år i 2013, hvor den tilsvarende andel blandt personer med dansk oprindelse kun er 21 pct. De ikke-vestlige efterkommere er altså klart overrepræsenterede på alderstrin, som har relativt lav beskæftigelse. Derfor vil en simpel angivelse af deres beskæftigelsesfrekvens for alle 16-64-årige være misvisende og klart undervurdere deres egentlige beskæftigelse.

Figur 2.4 **Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder på de enkelte alderstrin. 2013**

Figur 2.5 **Alderstrins andel af alle 16-64-årige. 2013**

Afvigende aldersfordelinger inden for gruppen af 16-64-årige

Også de andre herkomstgrupper har en aldersfordeling inden for de 16-64-årige, som afviger fra personer med dansk oprindelse. Fx fremgår det, at de ikke-vestlige indvandrere er underrepræsenterede på alderstrinene fra 50 år og opefter samt alderstrinene fra 16 år til starten af 20'erne. De har altså relativt færre personer i befolkningen end personer med dansk oprindelse på alderstrin, hvor beskæftigelsen er lav. Deres beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige kan derfor i modsætning til efterkommernes overvurdere deres egentlige beskæftigelse.

Aldersstandardisering fjerner påvirkning fra forskelle i alderssammensætning

Det er en forholdsvis enkelt øvelse at standardisere beskæftigelsestallene for 16-64-årige, så forskellene mellem gruppernes alderssammensætning ikke påvirker tallene. Som standardbefolkning anvendes personer med dansk oprindelse. Metoden er illustreret i tabel 2.1, hvor et aldersstandardiseret beskæftigelsesindeks for mandlige ikke-vestlige indvandrere er udregnet.

Tabel 2.1 Udregning af beskæftigelsesindeks for 16-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere. 2013

	Dansk oprindelse			Mandlige ikke-vestlige indvandrere			
	A)	B)	C)	D)	E)	F)	G)
	Beskæftigelse	Alle	Beskæftigelsesfrekvens (A/B)	Beskæftigelse	Alle	Beregnet beskæftigelse (C*E)	Indeks (100*D/F)
	antal		pct.	antal		indeks	
16-64-årige	1 172 648	1 569 053	•	59 093	113 780	88 447	67
16 år	10 988	32 286	0,34	273	1 038	353	•
17 år	16 177	33 528	0,48	407	1 171	565	•
18 år	14 397	33 494	0,43	355	1 325	570	•
19 år	17 323	32 439	0,53	418	1 312	701	•
20 år	19 531	32 643	0,60	624	1 652	988	•
21 år	18 171	31 052	0,59	743	1 848	1 081	•
22 år	18 679	30 944	0,60	933	2 145	1 295	•
23 år	18 811	29 695	0,63	1 136	2 396	1 518	•
24 år	18 872	28 620	0,66	1 269	2 599	1 714	•
25 år	18 716	27 277	0,69	1 373	2 765	1 897	•
26 år	19 401	26 871	0,72	1 589	2 978	2 150	•
27 år	19 430	25 979	0,75	1 748	3 166	2 368	•
28 år	19 198	24 997	0,77	1 857	3 228	2 479	•
29 år	19 392	24 492	0,79	1 837	3 098	2 453	•
30 år	20 412	25 358	0,80	1 872	3 193	2 570	•
31 år	20 856	25 215	0,83	1 881	3 034	2 510	•
32 år	22 661	27 264	0,83	1 883	2 996	2 490	•
33 år	23 627	28 106	0,84	1 719	2 827	2 376	•
34 år	24 929	29 479	0,85	1 758	2 836	2 398	•
35 år	25 028	29 393	0,85	1 725	2 788	2 374	•
36 år	26 757	31 215	0,86	1 652	2 673	2 291	•
37 år	29 152	33 905	0,86	1 720	2 680	2 304	•
38 år	28 705	33 384	0,86	1 680	2 760	2 373	•
39 år	29 022	33 746	0,86	1 570	2 631	2 263	•
40 år	30 640	35 426	0,86	1 548	2 683	2 321	•
41 år	30 689	35 592	0,86	1 515	2 562	2 209	•
42 år	28 646	33 362	0,86	1 753	2 975	2 554	•
43 år	28 709	33 552	0,86	1 740	2 987	2 556	•
44 år	29 837	34 959	0,85	1 713	3 027	2 584	•
45 år	31 998	37 644	0,85	1 649	2 940	2 499	•
46 år	34 461	40 710	0,85	1 732	3 061	2 591	•
47 år	33 241	39 260	0,85	1 606	2 995	2 536	•
48 år	32 327	38 423	0,84	1 605	3 062	2 576	•
49 år	31 546	37 542	0,84	1 408	2 774	2 331	•
50 år	29 353	35 167	0,83	1 483	2 852	2 380	•
51 år	28 576	34 383	0,83	1 261	2 511	2 087	•
52 år	28 286	34 169	0,83	1 260	2 641	2 186	•
53 år	27 089	32 888	0,82	1 064	2 205	1 816	•
54 år	27 085	33 086	0,82	926	2 100	1 719	•
55 år	26 778	32 961	0,81	832	1 844	1 498	•
56 år	26 726	33 098	0,81	745	1 802	1 455	•
57 år	26 070	32 723	0,80	680	1 636	1 303	•
58 år	24 931	31 802	0,78	517	1 410	1 105	•
59 år	25 252	32 461	0,78	475	1 293	1 006	•
60 år	22 076	31 589	0,70	451	1 239	866	•
61 år	20 351	31 206	0,65	336	1 036	676	•
62 år	17 721	31 544	0,56	299	1 088	611	•
63 år	15 300	31 306	0,49	238	957	468	•
64 år	14 725	32 818	0,45	235	961	431	•

**"Beregnet" antal
beskæftigede**

Ideen er, at man anvender beskæftigelsesfrekvenserne for mænd med dansk oprindelse for alle de enkelte alderstrin og ganger dem på hele befolkningen af mandlige ikke-vestlige indvandrere på de pågældende alderstrin. Derved får man et "beregnet" antal beskæftigede, som svarer til det antal beskæftigede de mandlige ikke-vestlige indvandrere ville have, hvis de havde præcis samme aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser som mænd med dansk oprindelse.

**Sammenholdes med
faktisk beskæftigelse**

Til sidst lægger man de beregnede beskæftigelsestal sammen, så man får en samlet beregnet beskæftigelse for alle 16-64-årige. Man har nu den faktiske beskæftigelse for de 16-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere på 59.093 og en beregnet beskæftigelse på 88.447. Et beskæftigelsesindeks udregnes herefter simpelt som $(59.093/88.447) * 100 = 66,8$. En værdi under 100 indikerer, at de mandlige ikke-vestlige indvandrere i mindre grad er beskæftigede end mænd med dansk oprindelse.

**Underbeskæftigelse
kan udtrykkes både
som et antal personer
eller procentsats**

Forskellen mellem indekset for mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere er 33,2. Dette tal kan tolkes som den procentvise underbeskæftigelse blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. Antallet af beskæftigede mandlige ikke-vestlige indvandrere ligger altså 33,2 pct. lavere end det ville gøre, hvis de havde haft helt samme beskæftigelsesfrekvenser som mænd med dansk oprindelse på alle alderstrin. Underbeskæftigelsen kan naturligvis også udtrykkes i antal personer som forskellen mellem den beregnede beskæftigelse og den faktiske – dvs. $88.447 - 59.093 = 29.354$.

**Tabel 2.2 Underbeskæftigelse og beskæftigelsesindeks for 16-64-årige
– efter køn og herkomst. 2013**

	Faktisk beskæf- tigelse	Beregnet beskæf- tigelse	Under- beskæf- tigelse	Indeks (dansk oprin- delse = 100)	Under- beskæf- tigelse
	antal			indeks	pct.
Mænd og kvinder i alt					
Indvandrere, vestlige lande	92 183	115 515	23 332	80	20,2
Indvandrere, ikke-vestlige lande . . .	111 910	181 595	69 685	62	38,4
Efterkommere, vestlige lande	5 722	6 418	696	89	10,8
Efterkommere, ikke-vestlige lande . .	24 079	29 391	5 312	82	18,1
Mænd					
Indvandrere, vestlige lande	49 883	60 094	10 211	83	17,0
Indvandrere, ikke-vestlige lande . . .	59 093	88 447	29 354	67	33,2
Efterkommere, vestlige lande	2 920	3 371	451	87	13,4
Efterkommere, ikke-vestlige lande . .	12 361	14 861	2 500	83	16,8
Kvinder					
Indvandrere, vestlige lande	42 300	55 421	13 121	76	23,7
Indvandrere, ikke-vestlige lande . . .	52 817	93 148	40 331	57	43,3
Efterkommere, vestlige lande	2 802	3 047	245	92	8,0
Efterkommere, ikke-vestlige lande . .	11 718	14 530	2 812	81	19,4

Kvindelige ikke-vestlige indvandreres underbeskæftigelse svarer til 43 pct.

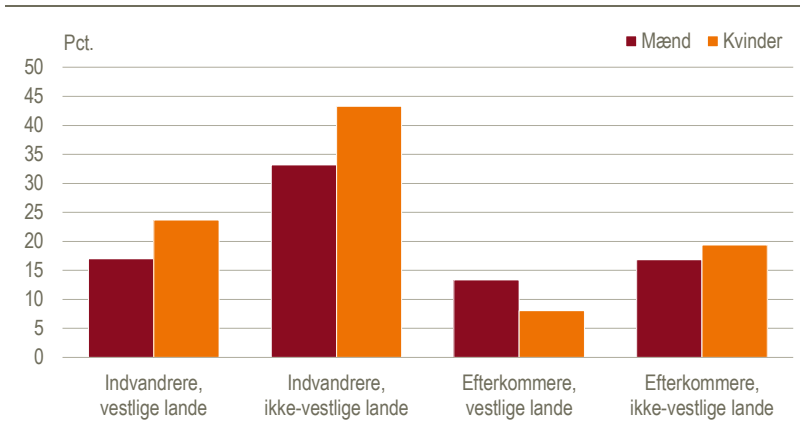
På samme måde som i eksemplet med de mandlige ikke-vestlige indvandrere er beregningerne lavet for de øvrige grupper. Resultaterne fremgår af tabel 2.2. I alle tilfælde er der tale om underbeskæftigelse. De kvindelige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse er 43,3 pct. lavere end den ville have været, hvis de havde haft samme beskæftigelsesfrekvenser som kvinder med dansk oprindelse. Det er den klart største underbeskæftigelse blandt de otte grupper. I antal personer svarer det til 40.331.

Meget lavere blandt vestlige efterkommere

De vestlige efterkommere har den laveste underbeskæftigelse – henholdsvis 13,4 pct. blandt mændene og 8,0 pct. blandt kvinderne.

Figur 2.6

Procentvis underbeskæftigelse for 16-64-årige indvandrere og efterkommere. 2013

Underbeskæftigelse er klart lavere blandt ikke-vestlige efterkommere end indvandrere

Sammenligner man de ikke-vestlige indvandrere og ikke-vestlige efterkommere fremgår det, at underbeskæftigelsen er klart lavere blandt efterkommere. De mandlige ikke-vestlige efterkommere har en underbeskæftigelse på 16,8 pct. mod de mandlige ikke-vestlige indvandreres 33,2 pct. For kvinderne er tallene 19,4 pct. blandt efterkommerne og 43,3 pct. blandt indvandrerne. Underbeskæftigelsen er altså over dobbelt så høj blandt de ikke-vestlige indvandrere.

Så man blot på samlet beskæftigelse for 16-64-årige, ville man få misvisende resultat

At man kan sammenligne indvandrere og efterkommeres beskæftigelse er en af de største kvaliteter ved de aldersstandardiserede beregninger. Her er det misvisende blot at anvende den samlede beskæftigelsesfrekvens for hele gruppen af 16-64-årige. Gør man det, får man en beskæftigelsesfrekvens på 51,9 pct. for alle 16-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere og 51,0 pct. for de mandlige ikke-vestlige efterkommere. En ukritisk anvendelse af disse tal viser altså en lidt højere beskæftigelse blandt indvandrerne end efterkommerne. Det mere nuancerede billede som de aldersstandardiserede beregninger giver, viser derimod, at beskæftigelsen er klart højere blandt efterkommerne.

For begge køn svarer underbeskæftigelse for ikke-vestlige indvandrere til 38 pct.

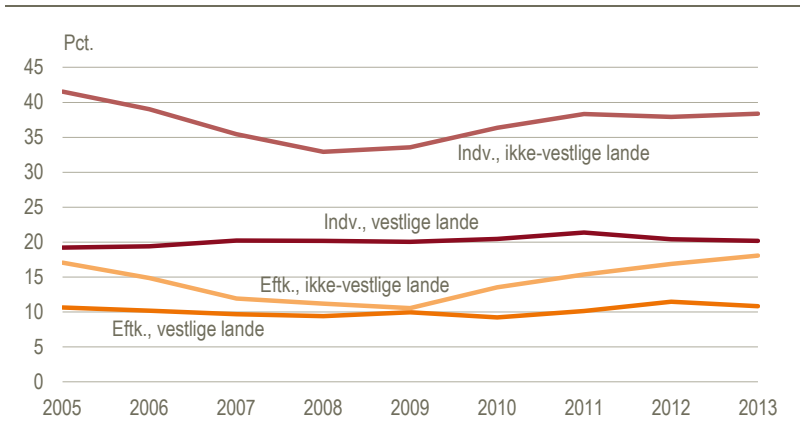
I tabel 2.2 er der også angivet tal for begge køn samlet. De er simpelt beregnet ved at lægge faktiske og beregnede beskæftigelsestal sammen for mænd og kvinder. Herved får man et samlet tal for underbeskæftigelsen for de forskellige herkomstgrupper. Fx fremgår det, at ikke-vestlige indvandreres underbeskæftigelse i forhold til personer med dansk oprindelse svarer til 38,4 pct.

I antal personer svarer det til næsten 70.000

Der er altså 38,4 pct. færre ikke-vestlige indvandrere i beskæftigelse end der ville have været, hvis de havde haft alders- og kønsfordelte beskæftigelsesfrekvenser som personer med dansk oprindelse. I antal personer svarer det til 69.685. For alle indvandrere og efterkommere svarer underbeskæftigelsen i antal personer til 99.025. Hvis indvandrere og efterkommere var i beskæftigelse i samme omfang som personer med dansk oprindelse, ville det med andre ord medføre en stigning i beskæftigelsen blandt 16-64-årige på 99.025. Det ville i så fald indebære en stigning i antallet af beskæftigede i Danmark på næsten 4 pct.

Figur 2.7

Procentvis underbeskæftigelse for 16-64-årige indvandrere og efterkommere

Aldersstandardiserede beregninger lavet for 2005 til 2013

De aldersstandardiserede beregninger er lavet på samme måde for alle årene fra 2005 til 2013. Som en indikator for underbeskæftigelsen i de forskellige år anvendes det samlede tal for begge køn. Figur 2.7 viser, hvordan udviklingen har været i underbeskæftigelsen for de fire herkomstgrupper i perioden.

Fald for ikke-vestlige indvandrere fra 2005 til 2008 – herefter stigning

De ikke-vestlige indvandrere oplevede et kraftigt fald i deres underbeskæftigelse mellem 2005 og 2008. Fra et udgangsniveau på 41,5 pct. i 2005 blev forskellen indsnævret til 32,9 pct. i 2008. Herefter er underbeskæftigelsen steget igen og udgør 38,4 pct. i 2013, hvilket er det højeste siden 2006.

Tilsvarende forløb for de ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere har haft en tilsvarende udvikling. Deres underbeskæftigelse faldt fra 17,1 pct. i 2005 til 10,6 pct. i 2009. Herefter er den steget år for år og udgør 18,1 pct. i 2013, hvilket er det højeste niveau i perioden.

Mere konstant underbeskæftigelse for vestlige indvandrere

Både blandt de vestlige indvandrere og de vestlige efterkommere har underbeskæftigelsen været relativt konstant fra 2005 til 2013. For indvandrerne vedkommende har niveauet ligget omkring 20 pct. i hele perioden og for efterkommerne omkring 10 pct.

Udvikling siden 2008 viser, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er hårdere ramt af krisen

Stigningen i de ikke-vestlige indvandrere og efterkommeres underbeskæftigelse fra 2008 og frem er sammenfaldende med den økonomiske krise. Udviklingen viser, at begge grupper er blevet hårdere ramt end personer med dansk oprindelse, da krisen satte ind. Krisen har også reduceret beskæftigelsen blandt vestlige indvandrere og efterkommere, men deres fald har relativt set svaret til faldet for personer med dansk oprindelse, og derfor er der ikke sket nævneværdige ændringer i deres underbeskæftigelse.

Underbeskæftigelse på enkelte alderstrin

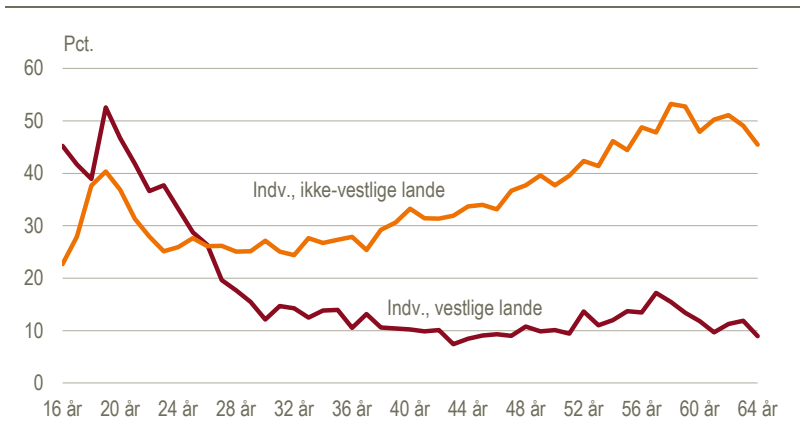
For hvilke alderstrin er underbeskæftigelsen størst?

I det foregående afsnit bliver der fokuseret på en samlet indikator for underbeskæftigelse for alle 16-64-årige. I dette afsnit vil underbeskæftigelsen på de enkelte alderstrin være i fokus. Er der alderstrin, hvor underbeskæftigelsen blandt indvandrere og efterkommere er særlig markant?

Underbeskæftigelse udregnet for alle enkelte alderstrin

I den første figur er vist underbeskæftigelsen i procent blandt mandlige indvandrere for alle alderstrin fra 16 til 64 år. For det enkelte alderstrin angiver procentsatsen, hvor meget lavere gruppens beskæftigelse er i forhold til hvad den ville have været, hvis beskæftigelsesfrekvensen havde været den samme som for mænd med dansk oprindelse på det pågældende alderstrin.

Figur 2.8 **Underbeskæftigelse blandt 16-64-årige mandlige indvandrere. 2013**

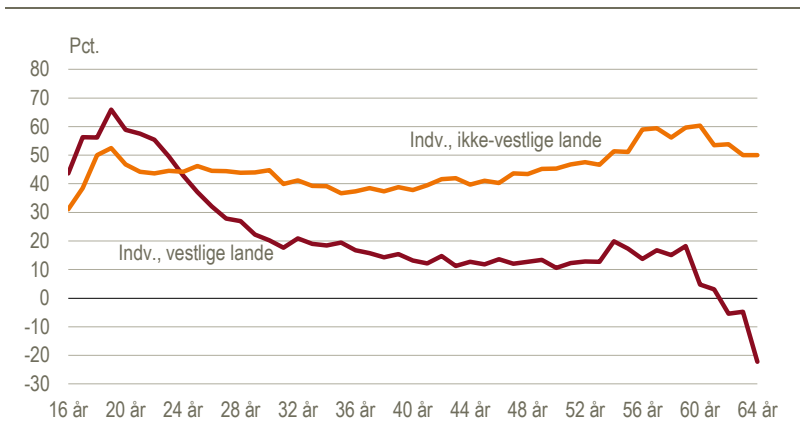
Forskellige forløb for mandlige vestlige og ikke-vestlige indvandrere

De vestlige og ikke-vestlige mandlige indvandrere har to forskellige mønstre for underbeskæftigelse. For de vestlige indvandrere er underbeskæftigelsen højest på de yngste alderstrin. For de 19-årige er den over 50 pct. Herefter falder underbeskæftigelsen og når omkring 30-års alderen et leje på 10-15 pct., som fastholdes for alle alderstrin op til 64 år. Den høje underbeskæftigelse blandt de yngste alderstrin hænger sammen med, at mange vestlige indvandrere på disse alderstrin opholder sig i Danmark for at studere.

Fem gange så høj underbeskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere i 50'erne

Uddannelse er også en faktor for de yngste mandlige ikke-vestlige indvandrere, som også har en relativt høj underbeskæftigelse. Frem til 26-års alderen er underbeskæftigelsen lavere for de ikke-vestlige indvandrere end de vestlige blandt mændene. Herefter krydser kurverne hinanden. De mandlige ikke-vestlige indvandrere når et niveau omkring 25 pct. allerede i starten af 20'erne. **Det ligger nogenlunde fast frem til slutningen af 30'erne, hvor underbeskæftigelsen begynder en stigende kurve, som først flader ud på alderstrinene i slutningen af 50'erne. Her har underbeskæftigelsen nået et niveau på omkring 50 pct. – altså fem gange højere end for de mandlige vestlige indvandrere.**

Figur 2.9 **Underbeskæftigelse blandt 16-64-årige kvindelige indvandrere. 2013**

Tilsvarende billede for de kvindelige indvandrere

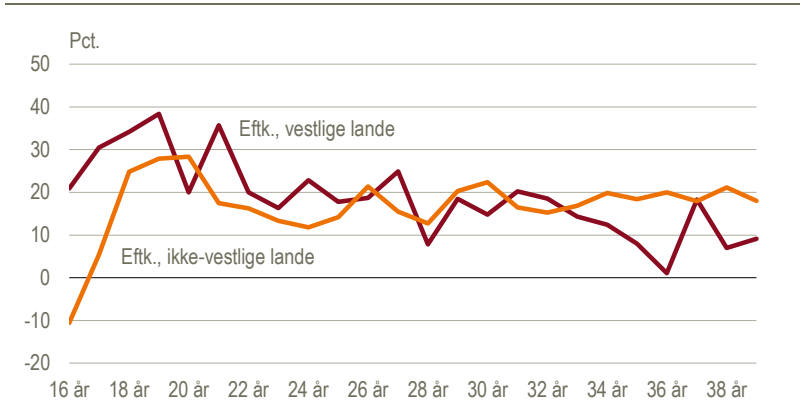
Kurverne for de kvindelige indvandrere minder meget om de mandlige indvandreres. Her er underbeskæftigelsen også høj for de yngste alderstrin og lidt højere for de vestlige end de ikke-vestlige indvandrere. Ved 24-års alderen krydser kurverne hinanden. Underbeskæftigelsen falder kraftigt for de vestlige indvandrere, mens den stagnerer på et højt niveau omkring 40 pct. for de ikke-vestlige indvandrere.

Her bemærkes den negative underbeskæftigelse blandt vestlige indvandrere i 60'erne

Midt i 40'erne stiger underbeskæftigelsen igen for de kvindelige ikke-vestlige indvandrere og når helt op omkring 60 pct. for alderstrinene i slutningen af 50'erne. **For de vestlige indvandrere ligger underbeskæftigelsen mellem 10 og 20 pct. for alderstrinene fra 30 til 59 år. Fra 60-års alderen sker der et stort fald. For de 62-64-årige bliver deres underbeskæftigelse ligefrem negativ svarende til, at de faktisk er mere**

beskæftigede end kvinder med dansk oprindelse på disse alderstrin. Dette forløb kan hænge sammen med, at vestlige indvandrere ikke har samme tilbagetrækningsmuligheder som kvinder med dansk oprindelse. Især efterlønsordningen kan her tænkes at spille en stor rolle.

Figur 2.10 **Underbeskæftigelse blandt 16-39-årige mandlige efterkommere. 2013**

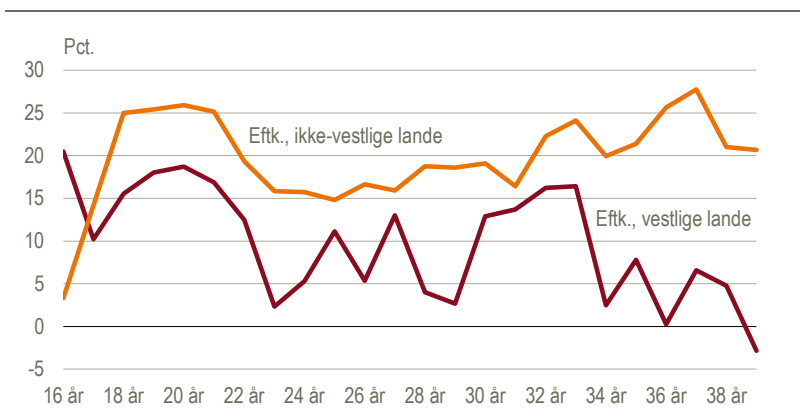
For efterkommerne ses kun på 16-39-årige

I de to kurver for henholdsvis mandlige og kvindelige efterkommere er der kun set på alderstrinene fra 16 til 39 år, da grupperne er meget små på alderstrinene fra 40 år og opefter.

Relativt konstant underbeskæftigelse fra alderstrin til alderstrin blandt mændene

For de mandlige efterkommere bemærker man den meget lave underbeskæftigelse for de 16-17-årige ikke-vestlige efterkommere. Herefter er der ikke nogen systematisk forskelle mellem de vestlige og ikke-vestlige efterkommere. Kurverne har i begge tilfælde et ret ujævnt forløb med niveauer, som for de fleste alderstrin svinger mellem 10 og 20 pct. underbeskæftigelse.

Figur 2.11 **Underbeskæftigelse blandt 16-39-årige kvindelige efterkommere. 2013**

*Underbeskæftigelse
stigende med alderen
for kvindelige
ikke-vestlige
efterkommere*

Kurverne har også et ujævnt forløb blandt kvinderne, men her er der dog et relativt entydigt billede, som viser højere underbeskæftigelse blandt de ikke-vestlige efterkommere end de vestlige. Det er tilfældet for alle alderstrin med undtagelse af de 16-årige. Man kan for de ikke-vestlige indvandrere se en stigende tendens fra 30-års alderen, mens underbeskæftigelsen derimod falder for de vestlige fra omkring 33-års alderen. Forskellen mellem de to gruppers underbeskæftigelse er altså stigende med alderen.

2.3. Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere

*Oprindelseslande
og beskæftigelse*

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er i virkeligheden meget sammensatte grupper, som dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Oprindelseslandet har stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark.

*Nyt fokus på
30-59-årige i stedet
for 16-64-årige*

I tidligere udgaver af denne publikation har vi beskrevet beskæftigelsesfrekvenser for hele aldersgruppen af 16-64-årige i afsnittet om beskæftigelse og oprindelsesland. I denne udgave er det i stedet valgt at indsnævre gruppen til kun at omfatte 30-59-årige. Det skyldes først og fremmest et ønske om at sortere de store grupper af unge studerende fra, som fylder meget for nogle oprindelseslande og lidt for andre. De fleste udenlandske studerende har ikke beskæftigelse under deres studieophold i Danmark. Ved at se på alle 16-64-årige vil man derfor komme til at undervurdere beskæftigelsen for indvandrere fra lande, hvor de unge studerende fylder meget.

*Relativt små forskelle i
beskæftigelse mellem
alderstrin blandt
30-59-årige*

Det samme problem omkring forskellige alderssammensætninger af befolkningerne er også en faktor, som taler for at se på 30-59-årige i stedet for 16-64-årige, da 30-59-årige er en gruppe, hvor beskæftigelsesforskellene mellem alderstrinene er relativt små.

*De 40
oprindelseslande,
der er flest
indvandrere fra*

Tabel 2.3 viser beskæftigelsesfrekvenser for både mænd og kvinder for de 40 oprindelseslande, som flest indvandrere har oprindelse i 1. januar 2013. Tabellen er rangordnet efter den samlede beskæftigelsesfrekvens.

*Højest beskæftigelse
blandt indvandrere fra
Nederlandene*

Indvandrere fra Nederlandene topper listen med en samlet beskæftigelsesfrekvens for 30-59-årige på 83 pct. Det er faktisk lidt højere end for personer med dansk oprindelse. Sverige og Tyskland følger efter med samlede beskæftigelsesfrekvenser på 74 pct. Ud over Nederlandene, Sverige og Tyskland har indvandrere fra Litauen, Finland, Storbritannien, Norge, Frankrig, Polen, Ungarn og Rumænien også beskæftigelsesfrekvenser for 30-59-årige, som ligger over 70 pct.

Tabel 2.3 **Beskæftigelsesfrekvenser for 30-59-årige. 2013**

	Antal personer			Beskæftigelsesfrekvens		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
	antal			pct.		
Indvandrere						
Heraf:						
Nederlandene	2 028	1 225	3 253	86,4	77,5	83,1
Sverige	2 268	3 355	5 623	73,9	74,8	74,4
Tyskland	6 370	6 065	12 435	76,3	72,0	74,2
Litauen	1 426	1 683	3 109	75,7	70,9	73,1
Finland	391	864	1 255	72,4	72,7	72,6
Storbritannien	5 255	2 224	7 479	75,1	66,2	72,5
Norge	2 270	3 616	5 886	73,1	71,9	72,4
Frankrig	1 483	909	2 392	76,5	65,3	72,2
Polen	8 591	7 861	16 452	76,4	67,4	72,1
Ungarn	671	758	1 429	76,0	67,3	71,4
Rumænien	2 692	2 426	5 118	74,0	66,8	70,6
Letland	606	939	1 545	75,7	64,2	68,7
Ghana	654	484	1 138	67,7	68,4	68,0
Thailand	468	6 483	6 951	62,2	67,8	67,4
Canada	514	517	1 031	71,8	62,5	67,1
Makedonien	913	842	1 755	75,6	56,2	66,3
Italien	1 829	820	2 649	69,5	58,4	66,1
Island	1 805	1 830	3 635	66,6	64,4	65,5
Bulgarien	1 104	1 010	2 114	68,2	62,4	65,4
Filippinerne	637	4 006	4 643	73,9	63,4	64,9
Ukraine	870	1 403	2 273	72,9	59,3	64,5
USA	2 018	1 624	3 642	67,5	60,2	64,3
Vietnam	3 121	3 528	6 649	67,0	61,3	64,0
Kina	1 712	2 832	4 544	66,9	60,4	62,9
Spanien	960	854	1 814	64,9	58,8	62,0
Sri Lanka	2 451	2 509	4 960	66,1	57,6	61,8
Indien	2 176	1 337	3 513	69,2	47,4	60,9
Brasilien	359	1 191	1 550	59,9	58,9	59,1
Rusland	641	2 421	3 062	54,4	57,2	56,6
Tyrkiet	12 634	11 510	24 144	63,2	42,0	53,1
Pakistan	4 101	3 655	7 756	67,3	36,2	52,7
Jugoslavien ¹	3 256	3 213	6 469	55,8	45,5	50,7
Iran	5 488	3 738	9 226	50,9	47,5	49,6
Bosnien-Hercegovina	5 246	5 250	10 496	51,1	46,9	49,0
Marokko	1 875	1 965	3 840	59,3	39,1	49,0
Afghanistan	2 378	2 258	4 636	49,6	28,0	39,1
Irak	6 514	5 322	11 836	38,8	25,4	32,8
Libanon	4 820	3 973	8 793	39,5	19,4	30,4
Somalia	2 970	2 698	5 668	31,8	23,1	27,6
Syrien	1 064	976	2 040	27,9	17,3	22,8
Dansk oprindelse	996 273	981 409	1 977 682	83,7	81,0	82,3

Anm.: Landene i tabellen omfatter de 40 lande, som der 1. januar 2013 er flest 30-59-årige indvandrere fra i Danmark.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon, Irak og Afghanistan har lav beskæftigelse

I den modsatte ende af tabellen er der fem oprindelseslande, som skiller sig ud med meget lave beskæftigelsesfrekvenser. Det drejer sig om Syrien, Somalia, Libanon, Irak og Afghanistan. I alle fem tilfælde ligger beskæftigelsesfrekvenserne under 40 pct. Indvandrere fra Syrien ligger allerlavest med en samlet beskæftigelsesfrekvens på 23 pct. De syriske indvandrere er i næsten alle tilfælde kommet til Danmark

inden for de seneste år som flygtninge, og det er på den baggrund, at deres meget lave beskæftigelsesfrekvens skal ses.

For nogle få lande har kvinder højst beskæftigelse

I de fleste tilfælde er beskæftigelsesfrekvensen højere blandt mændene end kvinderne. Det gælder også for personer med dansk oprindelse. Der er dog fem lande blandt de 40, hvor det forholder sig omvendt. Det drejer sig om Finland, Sverige, Ghana, Thailand og Rusland. Blandt indvandrere fra disse lande har kvinderne en højere beskæftigelse end mændene.

I seks tilfælde er mænds beskæftigelse 20 procentpoint højere

I nogle tilfælde er kønsforskellene i beskæftigelse meget store. Blandt indvandrere med oprindelse i Indien, Tyrkiet, Pakistan, Marokko, Afghanistan og Irak er mænds beskæftigelsesfrekvenser mere end 20 procentpoint højere end kvindernes.

2.4. Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere

Efterkommere kan også opdeles på oprindelsesland

Efterkommere er pr. definition født i Danmark. De har ingen forældre, som selv er født i Danmark og dansk statsborger. Efterkommere kan også opdeles efter oprindelsesland, som sættes til moderens fødeland eller faderens, hvis moderen ikke kendes.

De har meget anderledes aldersfordeling og store indbyrdes forskelle

Som nævnt har efterkommerne en meget anderledes alderssammensætning end personer med dansk oprindelse, idet de er kraftigt overrepræsenterede blandt de unge. Der er imidlertid også store forskelle i efterkommernes alderssammensætning, når man sammenligner forskellige grupper efter oprindelsesland.

Derfor anvendes aldersstandardiserede beregninger

I dette afsnit om efterkommernes beskæftigelse er der derfor også anvendt aldersstandardiserede beregninger, så der for hver gruppe udregnes et mål for underbeskæftigelsen i forhold til personer med dansk oprindelse.

Tabel 2.4 20-39-årige efterkommere – efter oprindelsesland. 2013

	Mænd	Kvinder	I alt	I alt
	antal			pct.
I alt	17 571	16 379	33 950	100,0
Heraf:				
Tyrkiet	5 823	5 532	11 355	33,4
Pakistan	2 325	2 208	4 533	13,4
Jugoslavien ¹	1 180	1 136	2 316	6,8
Libanon	1 200	1 039	2 239	6,6
Marokko	886	810	1 696	5,0
Polen	669	568	1 237	3,6
Vietnam	614	547	1 161	3,4
Sri Lanka	433	371	804	2,4
Iran	388	321	709	2,1
Tyskland	250	256	506	1,5
Indien	280	223	503	1,5
Sverige	244	229	473	1,4
Jordan	215	198	413	1,2
Irak	181	207	388	1,1
Norge	176	197	373	1,1
Storbritannien	177	169	346	1,0
Øvrige lande	2 530	2 368	4 898	14,4

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

**Fokus på de 16 største
efterkommergrupper
blandt 20-39-årige**

Fokus er her på gruppen af 20-39-årige efterkommere. De er opdelt efter oprindelsesland. I analysen indgår de 16 oprindelseslande med flest efterkommere blandt 20-39-årige 1. januar 2013. Af tabel 2.4 fremgår, at efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Pakistan er de klart største grupper. Tilsammen udgør de næsten halvdelen af alle efterkommere. Efterkommere med oprindelse i Tyrkiet udgør alene en tredjedel af alle efterkommere mellem 20 og 39 år.

**Beskæftigelsesindeks
og underbeskæftigelse**

På samme måde som i afsnit 2.2 om underbeskæftigelse blandt 16-64-årige er der her udregnet aldersstandardiserede beskæftigelsesindeks. Som eksempel på en udregning er vist de mandlige tyrkiske efterkommere. Deres beskæftigelsesindeks er udregnet til 86,8. Indekset skal sammenholdes med niveauet for mænd med dansk oprindelse, som i sagens natur er 100. De mandlige tyrkiske efterkommeres beskæftigelsesindeks svarer til, at deres beskæftigelse er 13,2 pct. lavere end den ville have været, hvis de havde været beskæftiget i samme omfang som mænd med dansk oprindelse på alle alderstrin fra 20 til 39 år.

Tabel 2.5 Udregning af beskæftigelsesindeks for mandlige tyrkiske efterkommere. 2013

	Dansk oprindelse			Mandlige ikke-vestlige indvandrere			
	A) Beskæftigelse	B) Alle	C) Beskæftigelsesfrekvens (A/B)	D) Beskæftigelse	E) Alle	F) Beregnet beskæftigelse (C*E)	G) Indeks (100*D/F)
	antal		pct.	antal		indeks	
20-39-årige	441 350	579 635	•	3 575	5 823	4 120	87
20 år	19 531	32 643	0,60	311	622	372	•
21 år	18 171	31 052	0,59	298	574	336	•
22 år	18 679	30 944	0,60	263	483	292	•
23 år	18 811	29 695	0,63	306	510	323	•
24 år	18 872	28 620	0,66	280	451	297	•
25 år	18 716	27 277	0,69	285	447	307	•
26 år	19 401	26 871	0,72	229	361	261	•
27 år	19 430	25 979	0,75	190	288	215	•
28 år	19 198	24 997	0,77	174	254	195	•
29 år	19 392	24 492	0,79	148	238	188	•
30 år	20 412	25 358	0,80	149	244	196	•
31 år	20 856	25 215	0,83	183	265	219	•
32 år	22 661	27 264	0,83	174	239	199	•
33 år	23 627	28 106	0,84	177	253	213	•
34 år	24 929	29 479	0,85	117	173	146	•
35 år	25 028	29 393	0,85	106	148	126	•
36 år	26 757	31 215	0,86	53	84	72	•
37 år	29 152	33 905	0,86	48	71	61	•
38 år	28 705	33 384	0,86	52	77	66	•
39 år	29 022	33 746	0,86	32	41	35	•

Mål for efterkommernes underbeskæftigelse lavet for alle grupper

Udregningerne er lavet på tilsvarende vis for de øvrige grupper. For hver af dem er der udregnet et beregnet antal beskæftigede for de 20-39-årige. Det er det antal beskæftigelse de ville have haft, hvis deres beskæftigelsesfrekvenser på alle alderstrinene havde været som for personer med dansk oprindelse. Ved at sammenholde det faktiske antal beskæftigede og det beregnede antal beskæftigede for alle 20-39-årige får man et mål for gruppens underbeskæftigelse i procent.

Tabel 2.6 20-39-årige efterkommeres underbeskæftigelse i procent – efter oprindelsesland. 2013

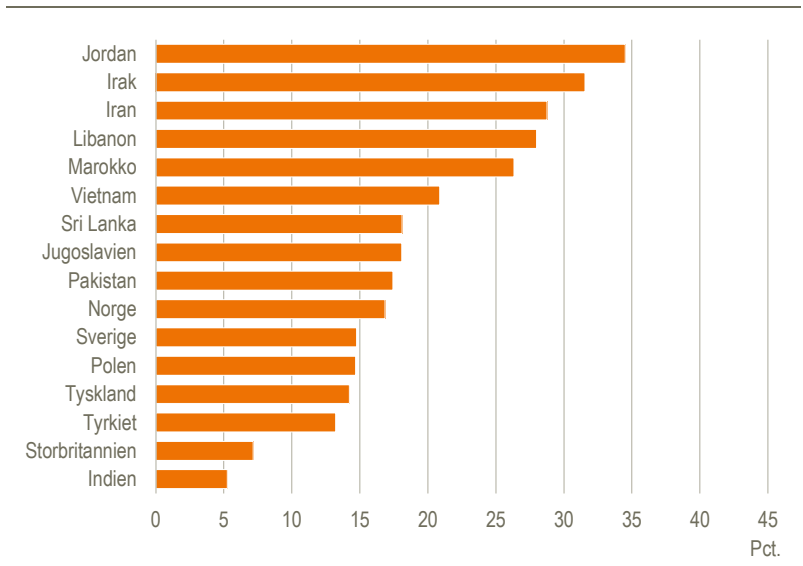
	Mænd			Kvinder		
	Faktisk beskæf- tigelse	Beregnet beskæf- tigelse	Under- beskæf- tigelse	Faktisk beskæf- tigelse	Beregnet beskæf- tigelse	Under- beskæf- tigelse
	antal		pct.	antal		pct.
Tyrkiet	3 575	4 120	13,2	3 230	3 870	16,5
Pakistan	1 435	1 738	17,4	1 193	1 605	25,7
Jugoslavien ¹	716	874	18,1	747	834	10,4
Libanon	535	743	28,0	390	664	41,2
Marokko	471	639	26,3	455	577	21,2
Polen	422	495	14,7	395	405	2,4
Vietnam	331	418	20,9	347	371	6,6
Sri Lanka	223	272	18,1	191	239	20,0
Iran	179	251	28,7	171	209	18,2
Tyskland	160	187	14,2	171	186	8,2
Indien	199	210	5,2	149	165	9,7
Sverige	156	183	14,8	154	168	8,2
Jordan	103	157	34,5	110	145	24,1
Irak	77	113	31,6	91	134	32,0
Norge	111	133	16,9	131	146	10,1
Storbritannien	121	130	7,2	108	122	11,3

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Hos mænd er der høj underbeskæftigelse blandt efterkommere fra Jordan, Irak, Iran, Libanon og Marokko

Blandt de mandlige efterkommere findes den højeste underbeskæftigelse i de 16 landegrupper blandt efterkommere med oprindelse i Jordan, Irak, Iran, Libanon og Marokko, som alle har en underbeskæftigelse på mere end 25 pct. sammenlignet med mænd med dansk oprindelse.

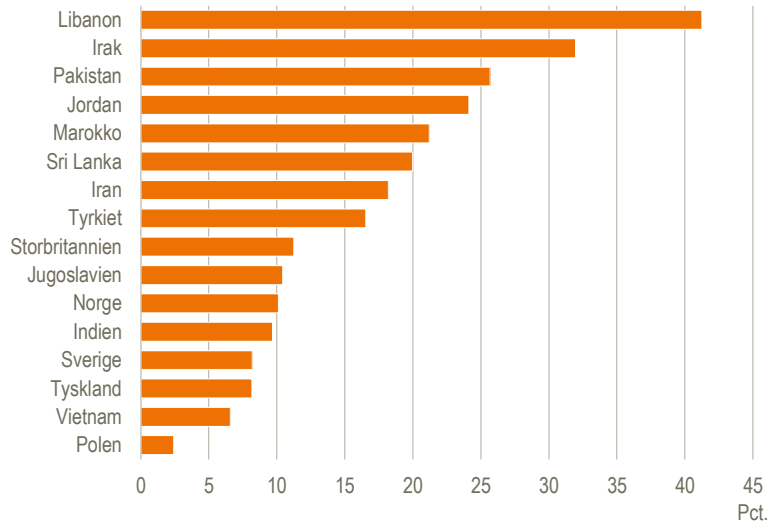
Figur 2.12 Underbeskæftigelse pct. blandt 20-39-årige mandlige efterkommere – efter oprindelsesland. 2013.

Og lav for efterkommere fra Indien, Storbritannien og Tyrkiet

Den laveste underbeskæftigelse findes blandt efterkommere med oprindelse i Indien og Storbritannien med niveauer på 5 og 7 pct. Det er værd at bemærke, at mandlige efterkommere med oprindelse i Tyrkiet har en relativt lav underbeskæftigelse med 13 pct. Det gør de tyrkiske efterkommere til gruppen med den tredjelaveste underbeskæftigelse blandt mændene.

Figur 2.13 Underbeskæftigelse pct. blandt 20-39-årige kvindelige efterkommere – efter oprindelsesland. 2013

Meget høj underbeskæftigelse blandt kvindelige efterkommere fra Libanon og Irak

Blandt kvinderne skiller efterkommere med oprindelse i Libanon og Irak sig ud. Deres underbeskæftigelse ligger med 41 og 32 pct. klart højere end de øvrige grupper. Underbeskæftigelsen er derimod under 10 pct. blandt efterkommere med oprindelse i Polen, Vietnam, Tyskland, Sverige og Indien.

Tyrkiske efterkommere placeret i midten

De tyrkiske efterkommere er som nævnt den klart største enkelte gruppe. Blandt kvinderne er de placeret i midten med en underbeskæftigelse på 17 pct. Deres underbeskæftigelse er altså lidt højere blandt kvinderne end mændene.

Forskelle mellem oprindelseslandene bemærkelsesværdige

De store forskelle i underbeskæftigelse blandt efterkommere er på flere måder mere bemærkelsesværdige end forskellene blandt indvandrere, idet efterkommerne i alle tilfælde uanset oprindelsesland er født og opvokset i Danmark.

2.5. Selvstændige

Indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige

Beskæftigede indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige end personer med dansk oprindelse. Blandt alle beskæftigede med dansk oprindelse er det således kun 6,2 pct., der er selvstændige. For indvandrere med vestlig og ikke-vestlig oprindelse er de tilsvarende andele henholdsvis 6,8 og 9,8 pct.

Beskæftigelse som selvstændig mest udbredt blandt mænd

For alle typer af herkomst gælder det, at mænd i højere grad er selvstændige end kvinder. Selv om medarbejdende ægtefæller er talt med som selvstændige, udgør de selvstændiges andel kun 6,1 pct. af alle beskæftigede blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere er den tilsvarende andel 13,0 pct.

Tabel 2.7

Selvstændiges andel af beskæftigede for 16-64-årige. 2013

	Selvstændige	Lønmodtagere	Alle beskæftigede	Andel selvstændige
	antal			pct.
Indvandrere, vestlige lande	6 272	85 584	91 856	6,8
Mænd	3 742	45 989	49 731	7,5
Kvinder	2 530	39 595	42 125	6,0
Indvandrere, ikke-vestlige lande ..	10 979	101 260	112 239	9,8
Mænd	7 724	51 522	59 246	13,0
Kvinder	3 255	49 738	52 993	6,1
Dansk oprindelse	142 388	2 138 633	2 281 021	6,2
Mænd	96 376	1 076 272	1 172 648	8,2
Kvinder	46 012	1 062 361	1 108 373	4,2

Anm.: Selvstændige inkluderer medarbejdende ægtefæller.

Gælder også for personer med dansk oprindelse

Også for beskæftigede med dansk oprindelse er andelen af selvstændige dobbelt så høj for mænd som for kvinder. Kønsforskellen er noget mindre for indvandrere fra vestlige lande, idet andelen af selvstændige er 7,5 pct. blandt mændene og 6,0 pct. blandt kvinderne.

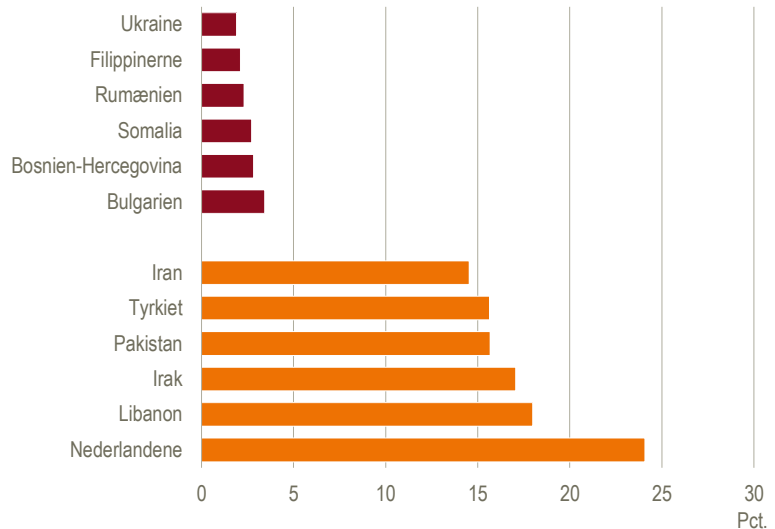
Især mange selvstændige blandt indvandrere fra Libanon, Irak og Pakistan ...

Andelen af selvstændige afhænger også af indvandrernes oprindelsesland. For indvandrere fra Ukraine, Filippinerne, Rumænien, Somalia og Bosnien-Hercegovina er under 3 pct. af alle beskæftigede selvstændige i 2013. Selvstændige udgør derimod over 15 pct. af de beskæftigede indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan, Irak, Libanon og Nederlandene.

... men indvandrere fra Nederlandene har den højeste andel selvstændige

Indvandrere fra Nederlandene er klart den gruppe, som har den højeste andel selvstændige. Blandt beskæftigede indvandrere fra Nederlandene er hele 24 pct. selvstændige. De nederlandske indvandrere, der arbejder som selvstændige, er næsten alle sammen beskæftigede inden for landbrug.

Figur 2.14 **Selvstændige 16-64-årige indvandreres andel af samlet beskæftigelse. 2013**

Anm.: Figuren indeholder de seks lande med henholdsvis højeste og laveste andel selvstændige blandt indvandrere fra de 30 lande, hvorfra der 1. januar 2013 er flest 16-64-årige indvandrere.

2.6. Branche

36 hovedgrupper

I 36-branchegrupperingen er de 726 enkelte brancher blevet opdelt på 36 hovedgrupper. I sagens natur vil mange af disse hovedgrupper være meget sammensatte. Alligevel kan man få et indtryk af nogle basale forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandreres beskæftigelse ved at bruge grupperingen.

Få mandlige indvandrere arbejder inden for bygge og anlæg

Bygge og anlæg er en af de branchegrupper, hvor mænd med dansk oprindelse tydeligt er overrepræsenterede. Mens 11 pct. af alle mænd med dansk oprindelse arbejder inden for denne branchegruppe, er andelen for vestlige og ikke-vestlige indvandrere henholdsvis 7 og 3 pct. **Offentlig administration, forsvar og politi** er en anden branchegruppe, som har højere koncentration af mænd med dansk oprindelse end af indvandrere.

Mens mange arbejder inden for hoteller, restauranter og transport

Til gengæld er de mandlige ikke-vestlige indvandrere i højere grad end personer med dansk oprindelse beskæftigede inden for de tre branchegrupper **Hoteller og restauranter**, **Transport** samt **Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service**. Fx arbejder 15 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere i branchegruppen **Hoteller og restauranter**, mens det kun gælder for 2 pct. af mændene med dansk oprindelse.

Tabel 2.8 16-64-årige beskæftigede mænd – efter branche. 2013

Branche	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	49 731	59 246	1 172 648
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	8,0	3,4	3,2
Råstofindvinding	0,8	0,2	0,3
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	4,4	3,4	2,2
Tekstil- og læderindustri	0,2	0,2	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	1,0	0,7	1,2
Olieraffinaderier mv.	0,1	0,0	0,0
Kemisk industri	0,5	0,4	0,5
Medicinalindustri	0,8	0,5	0,6
Plast-, glas- og betonindustri	1,1	1,3	1,4
Metalindustri	2,5	1,8	2,3
Elektronikindustri	0,7	0,7	0,7
Fremst. af elektrisk udstyr	0,5	0,6	0,5
Maskinindustri	2,8	2,3	3,2
Transportmiddelindustri	0,4	0,4	0,4
Møbel og anden industri mv.	1,5	1,0	1,6
Energiforsyning	0,3	0,2	0,7
Vandforsyning og renovation	0,3	0,3	0,7
Bygge og anlæg	6,9	2,5	10,9
Handel	10,9	14,0	17,4
Transport	6,9	13,0	6,7
Hoteller og restauranter	7,0	15,1	2,3
Forlag, tv og radio	1,4	0,6	1,4
Telekommunikation	0,4	0,5	0,8
It- og informationstjenester	3,2	2,4	2,9
Finansiering og forsikring	1,5	1,0	3,1
Ejendomshandel og udlejning	0,9	0,8	1,7
Rådgivning mv.	3,5	1,8	4,1
Forskning og udvikling	1,5	0,8	0,7
Reklame og øvrige erhvervsservice	1,6	0,8	1,2
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	9,3	10,7	4,5
Offentlig administration, forsvar og politi	1,2	1,5	5,6
Undervisning	7,4	4,9	6,4
Sundhedsvæsen	3,1	3,0	2,2
Sociale institutioner	3,1	5,0	4,4
Kultur og fritid	1,9	1,1	1,7
Andre serviceydelse mv.	1,7	2,0	1,8
Uoplyst aktivitet	0,6	0,8	0,5

Tabel 2.9 16-64-årige beskæftigede kvinder – efter branche. 2013

Branche	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	42 125	52 993	1 108 373
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	3,9	1,7	0,8
Råstofindvinding	0,2	0,1	0,1
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	2,0	2,2	1,5
Tekstil- og læderindustri	0,3	0,3	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,3	0,2	0,4
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,4	0,3	0,3
Medicinalindustri	1,1	0,7	0,8
Plast-, glas- og betonindustri	0,5	0,6	0,5
Metalindustri	0,4	0,4	0,5
Elektronikindustri	0,6	0,8	0,5
Fremst. af elektrisk udstyr	0,2	0,4	0,3
Maskinindustri	1,2	0,8	0,9
Transportmiddelindustri	0,1	0,1	0,1
Møbel og anden industri mv.	0,9	0,5	0,7
Energiforsyning	0,2	0,1	0,3
Vandforsyning og renovation	0,1	0,1	0,2
Bygge og anlæg	0,8	0,3	1,2
Handel	10,3	9,7	14,3
Transport	3,1	2,1	2,1
Hoteller og restauranter	6,6	7,8	3,3
Forlag, tv og radio	1,0	0,5	1,1
Telekommunikation	0,2	0,2	0,4
It- og informationstjenester	1,4	0,9	0,9
Finansiering og forsikring	1,8	1,3	3,3
Ejendomshandel og udlejning	1,0	0,7	1,1
Rådgivning mv.	3,1	1,8	3,2
Forskning og udvikling	1,3	0,7	0,6
Reklame og øvrige erhvervs-service	1,9	1,1	1,2
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	13,6	15,7	4,0
Offentlig administration, forsvar og politi	2,2	2,7	5,8
Undervisning	10,5	7,3	10,6
Sundhedsvæsen	9,3	8,5	11,7
Sociale institutioner	13,6	24,4	22,0
Kultur og fritid	2,2	1,0	1,8
Andre serviceydelser mv.	3,0	3,5	3,1
Uoplyst aktivitet	0,7	0,6	0,4

Mange ikke-vestlige kvindelige indvandrere arbejder i rengøringsbranchen

16 pct. af de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som er beskæftigede, arbejder inden for branchegruppen **Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service**. De tilsvarende andele er 14 pct. for kvindelige vestlige indvandrere og kun 4 pct. for kvinder med dansk oprindelse. Hovedårsagen til den store overrepræsentation af ikke-vestlige indvandrere i denne branchegruppe er, at rengøringsvirksomheder placeres her.

De kvindelige indvandrere arbejder også i højere grad inden for *Hoteller og restauranter* end kvinder med dansk oprindelse, mens de er underrepræsenterede i *Offentlig administration, forsvar og politi*.

Sociale institutioner fylder mere blandt kvinderne end mændene for alle tre grupper. Det er dog værd at bemærke den relativt lave andel på lidt under 14 pct. for de vestlige indvandrere. For de ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse er de tilsvarende andele 24 og 22 pct.

3. Uddannelse

Sammenfatning

Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere er der i 2014 47 pct. af mændene og 64 pct. af kvinderne, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 72 og 80 pct. For de kvindelige ikke-vestlige efterkommere er der dog tale om en stor stigning siden 2004, hvor andelen kun var 44 pct.

Kvindelige ikke-vestlige efterkommere har samme andel med erhvervskompetencegivende uddannelse som kvinder med dansk oprindelse, når de er i starten af 20'erne. Fra omkring 25-års alderen sker der imidlertid en kraftig stigning i uddannelsesniveaet for kvinder med dansk oprindelse, mens det stagnerer for de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

I 2014 er andelen af 22-årige under uddannelse 49 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 61 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Der er tale om andele, der ligger 2 og 3 procentpoint under de tilsvarende niveauer for personer med dansk oprindelse.

For de 20-29-årige mandlige efterkommere med marokkansk oprindelse er 37 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2013. Det er den højeste andel blandt de 10 største efterkommergrupper. Mandlige efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 13 pct. De srilankanske efterkommere har også den laveste andel blandt kvinderne med 11 pct., mens de libanesiske efterkommere har den højeste andel med 35 pct.

Drenge og piger med dansk oprindelse får højere karakterer ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver end indvandrere og efterkommere. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår, er karaktergennemsnittet for drenge og piger med dansk oprindelse 6,4 og 7,0. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere, som antalsmæssigt er den næststørste gruppe, er 5,0 og 5,4.

Blandt de forskellige prøvfag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes. Forskellene er mindst i mundtlig engelsk.

Der er store forskelle mellem oprindelseslandene inden for gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Blandt både drengene og pigerne er det de vietnamesiske efterkommere, som klarer sig bedst, med karaktergennemsnit på 6,6 og 7,1, mens det er de tyrkiske og libanesiske efterkommere, som har de laveste karaktergennemsnit. Blandt drengene ligger de på 4,3 for de tyrkiske og 4,2 for de libanesiske efterkommere, mens niveauerne er lidt højere blandt pigerne med 4,6 for de tyrkiske og 4,7 for de libanesiske efterkommere.

Ud over at have de laveste karaktergennemsnit er de tyrkiske og libanesiske efterkommere også de antalsmæssigt klart største grupper blandt ikke-vestlige efterkommere i 16-års alderen med en andel, som i 2014 udgør 37 pct. Deres forholdsvis lave karaktergennemsnit har derfor stor indflydelse på det samlede karaktergennemsnit for hele gruppen af ikke-vestlige efterkommere, som uden de tyrkiske og libanesiske vil ligge 0,4 højere for drengene og 0,6 højere for pigerne.

3.1. Højeste fuldførte uddannelse

Alle 25-64-årige

To ud af tre indvandrere har ikke afsluttet en uddannelse i Danmark

Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark. Det er derfor meget vanskeligt at lave meningsfulde sammenligninger af uddannelsesniveau hos indvandrere og personer med dansk oprindelse. Der er i denne sammenhæng ikke den store forskel mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Blandt de 25-64-årige mænd er der 79 pct. af de vestlige og 66 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som ikke har taget nogen uddannelse i Danmark. De tilsvarende andele er for kvinderne 67 pct. for vestlige indvandrere og 66 pct. for de ikke-vestlige. Til sammenligning er der kun 1 pct. med uoplyst uddannelse blandt personer med dansk oprindelse.

Kun danske uddannelser indgår i dette kapitel

Fundamentet for uddannelsesstatistik i Danmark er indberetninger med cpr-nummer fra alle danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark, og de er derfor dårligt dækket af den almindelige uddannelsesstatistik.

Det er kun uddannelser taget i Danmark, som indgår i dette kapitels tabeller og figurer. Indvandrere, der eventuelt har taget en uddannelse i udlandet og ikke nogen i Danmark, vil således stå med uoplyst uddannelsesniveau.

Tabel 3.1 Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige mænd. 2014

Højeste fuldførte uddannelse	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	69 656	102 399	3 283	9 291	1 274 686
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	2	12	17	39	21
Almengymnasial	1	1	8	8	4
Erhvervsgymnasial	0	1	3	5	2
Erhvervsfaglig	5	9	22	21	42
Kort videregående	2	2	6	5	6
Mellemlang videregående	4	3	10	7	11
Bachelor	1	1	4	4	2
Lang videregående	7	4	15	7	10
Uoplyst	79	66	15	5	1

15 pct. af de mandlige vestlige efterkommere har uoplyst uddannelse

Efterkommere er født i Danmark. Alligevel er der blandt mændene henholdsvis 15 pct. af de vestlige og 5 pct. af de ikke-vestlige efterkommere i alderen 16-64 år, som ikke har afsluttet en uddannelse i Danmark. Blandt kvinderne er de tilsvarende andele 10 pct. for vestlige efterkommere og 4 pct. for ikke-vestlige. Den forholdsvis høje andel med uoplyst uddannelse blandt vestlige efterkommere kan

skyldes, at de i højere grad end de ikke-vestlige tager en uddannelse i forældrenes oprindelsesland.

Tabel 3.2 Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige kvinder. 2014

Højeste fuldførte uddannelse	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	64 331	112 621	2 981	8 980	1 258 583
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	2	9	14	23	19
Almengymnasial	1	1	8	9	4
Erhvervsgymnasial	0	0	2	3	2
Erhvervsfaglig	8	12	20	25	34
Kort videregående	2	2	4	5	5
Mellemlang videregående	9	5	19	16	23
Bachelor	3	1	6	5	2
Lang videregående	9	4	17	9	10
Uoplyst uddannelse	67	66	10	4	1

30-årige ikke-vestlige efterkommere

Fokus på 30-årige

I dette afsnit fokuseres på de 30-årige. De har en alder, hvor langt hovedparten har afsluttet deres uddannelser. Samtidig er det af hensyn til efterkommernes skæve aldersfordeling hensigtsmæssigt kun at betragte et enkelt alderstrin, når man ønsker at sammenligne dem med personer med dansk oprindelse.

36 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere har kun grundskole

Alle efterkommere er pr. definition født i Danmark. Alligevel er der forholdsvis store forskelle mellem 30-årige ikke-vestlige efterkommere og 30-årige med dansk oprindelse, hvad angår sammensætningen på uddannelsesniveau. Blandt de ikke-vestlige mandlige efterkommere er der således 36 pct., som ikke har afsluttet nogen uddannelse ud over grundskolen. Den tilsvarende andel blandt 30-årige mænd med dansk oprindelse er 19 pct.

Andelen er 22 pct. blandt kvinderne

Også blandt kvinderne er der stor forskel mellem kvindelige ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse, idet 22 pct. af efterkommerne kun har afsluttet en grundskoleuddannelse mod 13 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

Tabel 3.3 30-årige – efter højeste fuldførte uddannelse. 2014

Højeste fuldførte uddannelse	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
I alt	538	482	24 429	23 757
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Grundskole	36	22	19	13
Almengymnasial	8	6	5	5
Erhvervsgymnasial	5	4	3	2
Erhvervsfaglig	20	27	39	28
Kort videregående	7	4	6	6
Mellemlang videregående	9	17	10	24
Bachelor	4	5	4	4
Lang videregående	7	11	13	17
Uoplyst uddannelse	5	4	1	1

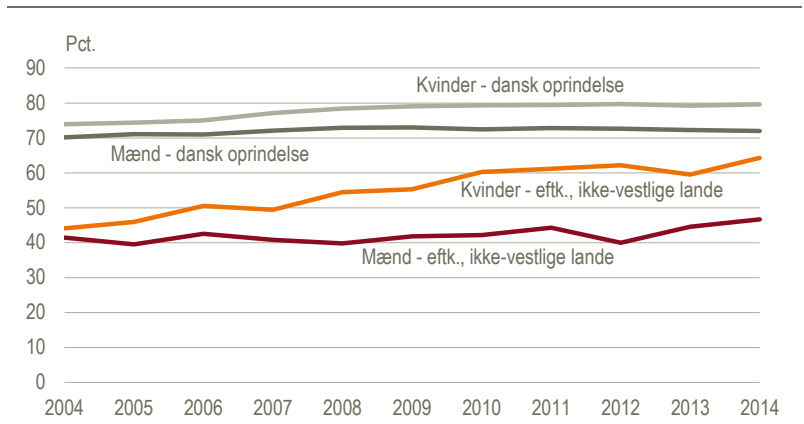
Kønsskel i uddannelse større for ikke-vestlige efterkommere

I virkeligheden er det mest bemærkelsesværdige resultat imidlertid den store forskel mellem mandlige og kvindelige efterkommere. I alt er der 64 pct. af de 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. For mændene er det kun 47 pct. Også blandt personer med dansk oprindelse har flere kvinder end mænd uddannet sig, men her er forskellen betydeligt mindre. Med erhvervskompetencegivende uddannelser forstås uddannelser ud over grundskole- og gymnasieniveauet.

Stigning i 30-årige kvinders uddannelsesniveau siden 2004

Siden 2004 er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse steget fra 44 til 64 pct. blandt 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere. For de mandlige ikke-vestlige efterkommere er det nuværende niveau på 47 pct. det højeste i perioden. Stigningen har dog ikke været særlig markant for mændene, og niveauet i 2013 ligger kun 5 procentpoint højere end i 2004. Stigningen i ikke-vestlige efterkommeres uddannelsesniveau er altså et fænomen, der først og fremmest gør sig gældende blandt kvinderne.

Figur 3.1 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse

Nuværende forskel mellem efterkommere og personer med dansk oprindelse er den lavest målte

Med de nuværende niveauer er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 25 procentpoint højere for mænd med dansk oprindelse end for mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinder er forskellen 15 procentpoint. I begge tilfælde er der faktisk tale om de laveste forskelle i perioden fra 2004 til 2013.

Fire gange så mange 30-årige efterkommere i 2014 som i 2003

Det er svært at gå længere tilbage end 2004, når man søger uddannelsesoplysninger om 30-årige ikke-vestlige efterkommere. Det skyldes simpelthen, at gruppen er for lille. Fx var der i 2004 kun 267 ikke-vestlige efterkommere, der var 30 år. I 2014 er antallet 1.020. I løbet af de kommende ti år vil gruppen af 30-årige ikke-vestlige efterkommere blive mere end tredoblet.

Tabel 3.4 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse – efter uddannelsesniveau. 2014

Uddannelsesniveau	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Erhvervsfaglig	42	41	54	36
Kort videregående	15	7	8	7
Mellemlang videregående	19	26	14	31
Bachelor	9	8	5	5
Lang videregående	16	17	19	22

Færre kvindelige efterkommere har taget mellemlang videregående uddannelse

Blandt de 30-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, er der en større andel mænd med dansk oprindelse, som har en erhvervsfaglig uddannelse sammenlignet med de mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinderne har flere med dansk oprindelse taget en mellemlang eller lang videregående uddannelse sammenlignet med de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. De har derimod højere andele med erhvervsfaglige uddannelser.

Højeste fuldførte uddannelse for 20-30-årige

Uddannelsesniveau for enkelte alderstrin

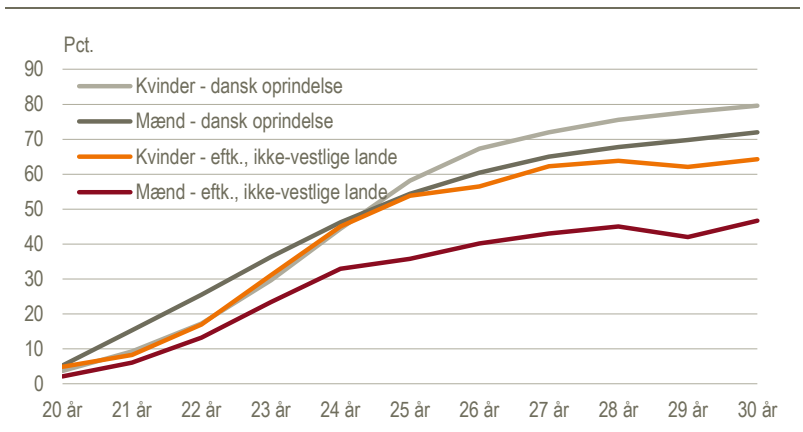
Der er naturligvis mange, som afslutter en erhvervskompetencegivende uddannelse længe før de bliver 30 år. I figur 3.2 vises andelen med en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse for alle enkelte trin fra 20 til 30 år for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere.

Laveste andele med fuldførte uddannelser blandt mandlige efterkommere

Det er usædvanligt, at personer i begyndelsen af 20'erne har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, men kurven stiger for alle grupperne fra alderstrin til alderstrin. Man bemærker, at de mandlige ikke-vestlige efterkommere hurtigt skiller sig ud som gruppen med de laveste andele, mens mænd med dansk oprindelse har

den højeste andel med en erhvervskompetencegivende uddannelse for alle alderstrin fra 20 til 24 år.

Figur 3.2 **Personer med erhvervskompetencegivende uddannelse. 2014**

Fra 25 år stiger uddannelsesniveaut kraftigt for kvinder med dansk oprindelse

Blandt kvinderne følges efterkommere og kvinder med dansk oprindelse ad fra 20 til 24 år. Herefter sker der et tydeligt skift, og kvinder med dansk oprindelse bliver den gruppe, som har den højeste andel med en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse for alle alderstrin fra 25 til 30 år. Samtidig øges afstanden til de kvindelige ikke-vestlige efterkommere fra alderstrin til alderstrin. For de 23-årige kvinder er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 30 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse og 31 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 30-årige er de tilsvarende andele 80 pct. for kvinder med dansk oprindelse og 64 pct. for kvindelige ikke-vestlige efterkommere – en forskel på 16 procentpoint.

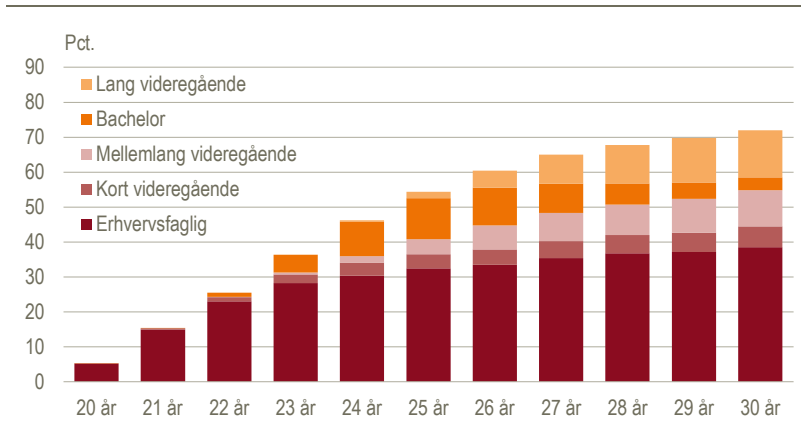
Enkelte alderstrin repræsenterer forskellige generationer

Man skal naturligvis være opmærksom på, at det er forskellige generationer, man ser på, når man betragter aldersopdelte tal for 2014. Det behøver ikke være sådan, at de 23-årige ikke-vestlige efterkommere i dag har lige så stor afstand til kvinder med dansk oprindelse, som 30-årige har i dag, når de selv er 30 år. Om det bliver tilfældet vil tiden vise.

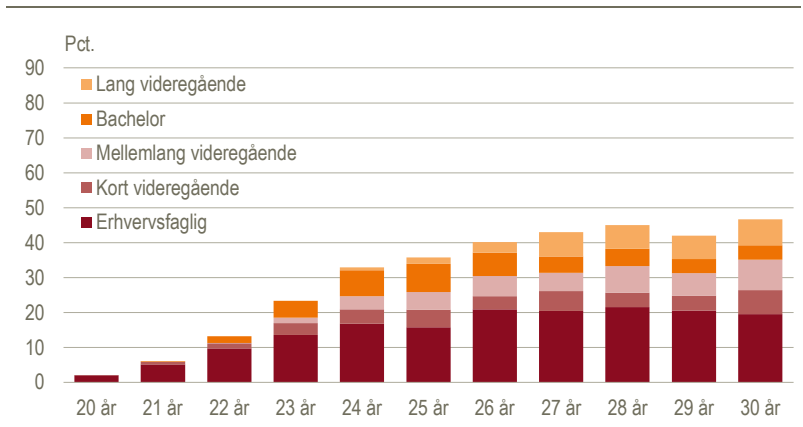
Sammensætning på uddannelsesniveau

I figur 3.3 til 3.6 er også vist sammensætningen på uddannelsesniveau for personer med erhvervskompetencegivende uddannelser. For de yngste alderstrin er erhvervsfaglige uddannelser dominerende for alle grupper. Det er der naturligvis ikke noget overraskende i, da det reelt er den eneste type uddannelse, man kan nå at have afsluttet som 20-21-årig.

Figur 3.3 Mænd med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse – efter uddannelsesniveau. 2014

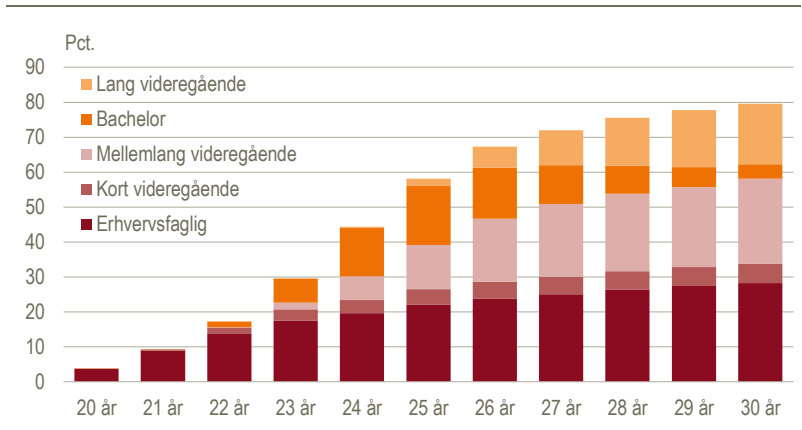
Figur 3.4 Mandlige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse – efter uddannelsesniveau. 2014

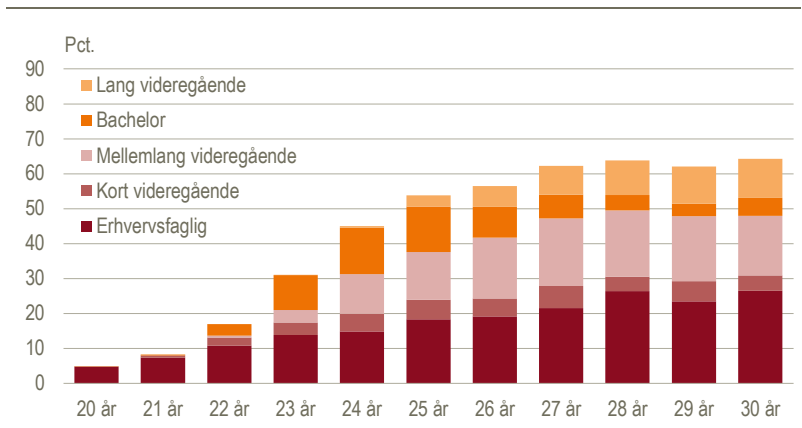
Færre mandlige ikke-vestlige efterkommere får erhvervsfaglige uddannelser

En sammenligning af mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere viser, at hovedforklaringen på den store samlede forskel er, at mandlige efterkommere i langt mindre grad afslutter erhvervsfaglige uddannelser. Allerede blandt 22-årige er der 23 pct. af mændene med dansk oprindelse, som har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse, mens den tilsvarende andel kun er 10 pct. blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere. Mænd med dansk oprindelse har også højere andele med afsluttede mellemlange og lange videregående uddannelser, men forskellene er her mindre.

Figur 3.5 **Kvinder med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse – efter uddannelsesniveau. 2014**

Figur 3.6 **Kvindelige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse – efter uddannelsesniveau. 2014**

For kvinderne er der stor lighed i andelen med erhvervsfaglige uddannelser

Blandt kvinderne er forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere betydeligt mindre end hos mændene. Der er dog fortsat klare forskelle, som stiger med alderen. Mens hovedforklaringen til den store forskel blandt mændene er lavere andele med erhvervsfaglige uddannelser blandt ikke-vestlige efterkommere, er det lige omvendt hos kvinderne. Her er andelen med afsluttede erhvervsfaglige uddannelser forholdsvis tæt på hinanden for alle alderstrin. Blandt de 30-årige er andelen fx 28 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse og 27 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 20-24-årige har kvindelige ikke-vestlige efterkommere højere andele med videregående uddannelser, men fra 25-års alderen er andelen højest blandt kvinder med dansk oprindelse, og forskellen øges fra alderstrin til alderstrin.

Derimod tager færre ikke-vestlige efterkommere videregående uddannelser

For kvinder med dansk oprindelse stiger andelen, som har afsluttet en bachelor, en mellemlang eller lang videregående uddannelse, kraftigt fra 25-års alderen, mens stigningen er langt mere afdæmpet for de ikke-vestlige efterkommere. Blandt 25-årige har 32 pct. af kvinderne med dansk oprindelse afsluttet en bachelor, mellemlang eller lang videregående uddannelse, mens det gælder 30 pct. af de 25-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 30-årige er de tilsvarende andele 46 og 33 pct.

Forskelle manifesterer sig først sidst i 20'erne

Frem til og med 24-års alderen ser det ud som om ikke-vestlige efterkommere tager uddannelser i samme omfang som kvinder med dansk oprindelse. Det skyldes, at de først og fremmest afslutter erhvervsfaglige uddannelser, som de også begynder tidligt på og afslutter hurtigt. Kvinder med dansk oprindelse tager derimod i højere grad videregående uddannelser, som de både begynder på og afslutter senere. Det **manifesterer sig på alderstrinene sidst i 20'erne, hvor forskellen i uddannelsesniveau mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige ikke-vestlige efterkommere for alvor øges.**

3.2. Under uddannelse

Unge med dansk oprindelse oftere i gang med uddannelse end indvandrere

Unge med dansk oprindelse er oftere i gang med en uddannelse end unge indvandrere. Blandt 20-29-årige mænd med dansk oprindelse er 40 pct. under uddannelse, mens den tilsvarende andel er 25 pct. for både vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Der er en større andel efterkommere end indvandrere, som er i gang med en uddannelse. Blandt de 20-29-årige vestlige efterkommere er andelen endda højere end blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Vestlige efterkommere er dog en relativt lille gruppe og udgør kun 11 pct. af alle efterkommere i aldersgruppen 20-29 år.

Halvdelen af de 20-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Andelen under uddannelse varierer meget mellem de enkelte alderstrin i aldersgruppen 20-29 år, og generelt er andelen faldende med alderen. For mænd med dansk oprindelse er andelen højest blandt 20-årige og lavest blandt 29-årige. Der er 52 pct. af de 20-årige mænd med dansk oprindelse, som er under uddannelse, mens andelen kun er 16 pct. blandt de 29-årige. Også blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere er andelen højest blandt 20-årige og lavest blandt 29-årige, idet 53 pct. af de 20-årige er under uddannelse mod kun 11 pct. af de 29-årige.

Tabel 3.5 20-29-årige mænd samt andel under uddannelse. 2014

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd					
20-29 år	27 030	26 080	1 403	12 377	289 904
20 år	1 624	1 475	152	2 023	32 353
21 år	2 031	1 841	158	1 911	32 637
22 år	2 326	2 015	170	1 645	30 980
23 år	2 751	2 307	171	1 391	30 872
24 år	3 095	2 549	169	1 294	29 655
25 år	3 170	2 816	117	1 121	28 591
26 år	3 098	2 999	152	991	27 198
27 år	3 148	3 235	139	783	26 780
28 år	2 942	3 404	85	649	25 930
29 år	2 845	3 439	90	569	24 908
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	25	25	43	39	40
20 år	41	46	53	53	52
21 år	38	41	51	51	52
22 år	34	38	56	49	52
23 år	30	33	49	42	49
24 år	26	30	44	38	46
25 år	26	25	50	34	40
26 år	22	21	40	26	33
27 år	21	18	27	18	26
28 år	15	15	25	16	21
29 år	13	13	16	11	16

Mange 20-21-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere er andelen under uddannelse højere end for kvinder med dansk oprindelse for 20-årige og 21-årige. Det kan afspejle, at det er mere almindeligt for efterkommere at begynde med en erhvervskompetencegivende uddannelse lige efter afslutningen af ungdomsuddannelsen, mens mange med dansk oprindelse venter et år eller to. For alle højere alderstrin er andelen under uddannelse højere for kvinder med dansk oprindelse end ikke-vestlige efterkommere.

Der er tre gange så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige

I en sammenligning af uddannelsesniveauer for de uddannelser, som henholdsvis 20-29-årige med dansk oprindelse, 20-29-årige indvandrere og 20-29-årige efterkommere er i gang med, er det relevant at være opmærksom på gruppernes forskellige fordeling på de enkelte alderstrin. Ikke-vestlige efterkommere er fx kendetegnet ved at være unge, og her er antallet på de enkelte alderstrin faldende med alderen. Der er over tre gange så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige.

For kvindelige ikke-vestlige indvandrere er forholdet omvendt

Antallet af kvindelige ikke-vestlige indvandrere er derimod stigende fra alderstrin til alderstrin. Der er i alt 3.789 kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som er 29 år, mens der til sammenligning kun er 1.305 20-årige. De mandlige ikke-vestlige indvandrere er lidt mere lige for-

delt over de enkelte alderstrin, men der er stadig klart flest på de ældste alderstrin.

Tabel 3.6 20-29-årige kvinder samt andel under uddannelse. 2014

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Kvinder					
20-29 år	28 117	27 359	1 336	11 483	276 892
20 år	1 822	1 305	158	1 933	30 625
21 år	2 353	1 728	161	1 706	31 002
22 år	2 643	1 971	156	1 486	29 683
23 år	3 189	2 474	164	1 242	29 288
24 år	3 213	2 648	134	1 165	28 430
25 år	3 405	3 004	128	1 011	27 103
26 år	3 130	3 304	130	957	25 772
27 år	2 970	3 483	104	785	25 613
28 år	2 735	3 653	106	644	25 255
29 år	2 657	3 789	95	554	24 121
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	32	24	45	48	45
20 år	41	44	52	60	46
21 år	43	41	54	63	58
22 år	41	41	61	61	64
23 år	40	34	51	55	62
24 år	38	28	58	50	57
25 år	33	25	52	41	47
26 år	27	20	30	29	37
27 år	23	16	29	22	29
28 år	19	15	26	17	23
29 år	16	14	19	15	18

Fokus på 22-åriges igangværende uddannelser

I det følgende er fokus rettet mod de 22-årige. Som følge af efterkommerens skæve aldersfordeling i retning af flere yngre er det hensigtsmæssigt, at man ser på personer, der er præcis lige gamle, når man ønsker at sammenligne de forskellige gruppers fordeling på uddannelsesniveauer. De 22-årige er valgt som alderstrin, da langt de fleste 22-årige er færdige med grundskolen og en eventuel gymnasial uddannelse. Samtidig er det de færreste 22-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Mange efterkommere i gang med en mellemlang videregående uddannelse

Blandt de 22-årige, som er i gang med en uddannelse, er personer med dansk oprindelse i højere grad end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i gang med en bachelor uddannelse. Til gengæld er der en større andel af de ikke-vestlige efterkommere, der er i gang med en mellemlang videregående uddannelse.

Tabel 3.7 **22-årige mænd, der er i gang med en uddannelse
– efter uddannelsesniveau. 2014**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Igangværende uddannelse					
I alt under uddannelse	794	770	96	814	15 960
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	3	1	1	1
Almengymnasial	1	5	3	3	3
Erhvervsgymnasial	0	2	1	1	2
Erhvervsfaglig	8	26	18	20	26
Kort videregående	15	11	7	13	9
Mellemlang videregående	40	22	26	24	18
Bachelor	20	28	39	32	38
Lang videregående	15	4	5	4	2

Tabel 3.8 **22-årige kvinder, der er i gang med en uddannelse
– efter uddannelsesniveau. 2014**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Igangværende uddannelse					
I alt under uddannelse	1 084	804	95	911	19 043
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	-	1	1	0	1
Almengymnasial	0	3	1	2	2
Erhvervsgymnasial	-	0	-	1	0
Erhvervsfaglig	4	20	15	15	18
Kort videregående	10	7	4	8	6
Mellemlang videregående	37	30	32	38	32
Bachelor	31	30	44	31	38
Lang videregående	17	8	3	5	2

Stor stigning i andelen under uddannelse siden 2004

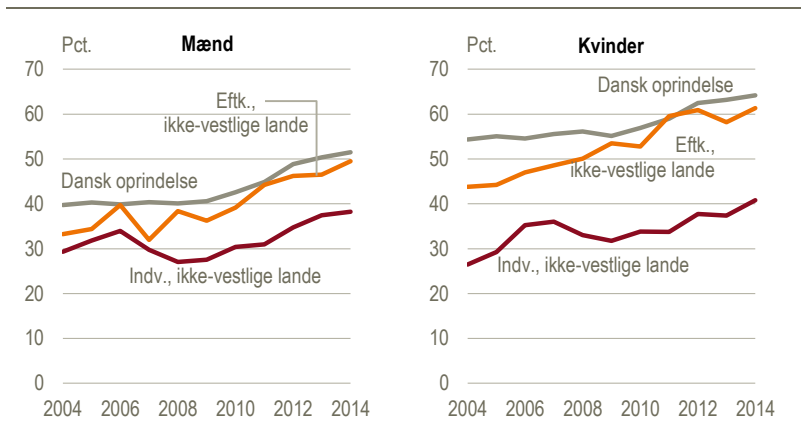
Siden 2004 er der sket en kraftig stigning i andelen af 22-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som er under uddannelse. I 2004 var det således kun 26 pct. af de ikke-vestlige kvindelige indvandrere, som var under uddannelse, mens andelen er 41 pct. i 2014. For de kvindelige efterkommere er den tilsvarende andel gået fra 44 pct. til 61 pct. i samme periode. Udviklingen har ikke været lige så kraftig blandt mændene, men siden 2007 har der dog været tale om en meget klar stigende tendens.

22-årige med dansk oprindelse har flest under uddannelse

Andelen af 22-årige under uddannelse ligger nu 2 procentpoint højere for mænd med dansk oprindelse sammenlignet med mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinderne er niveauet blandt de ikke-

vestlige efterkommere 3 procentpoint lavere end for kvinder med dansk oprindelse.

Figur 3.7 **22-årige i gang med en uddannelse – efter herkomst**

3.3. Uddannelse eller beskæftigelse

Uddannelse og beskæftigelse

Set isoleret siger andelen under uddannelse ikke noget om, hvor stor en andel der er i beskæftigelse, og omvendt siger andelen i beskæftigelse ikke noget om, hvor stor en andel, der er under uddannelse. Er andelen i beskæftigelse meget lav, bliver en høj andel under uddannelse lidt mindre imponerende. Og omvendt kan en høj andel i beskæftigelse afspejle, at meget få er under uddannelse.

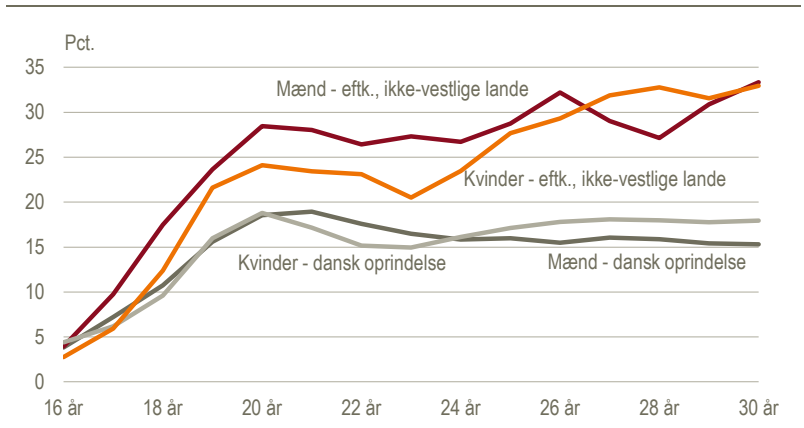
En samlet indikator for andel i beskæftigelse eller under uddannelse

I stedet for at måle uddannelse og beskæftigelse hver for sig kan man derfor integrere dem i en samlet indikator. Her er det valgt at vende indikatoren om, så der ses på andelen, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse. Fra et integrationsmæssigt synspunkt kan en høj værdi altså anses for at være dårlig, mens en lav andel, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse, kan anses for at være godt.

Uddannelse og beskæftigelse opgjort november 2012

For at få beskæftigelsesoplysningerne tilknyttet er der i dette afsnit anvendt uddannelsesoplysninger vedrørende ultimo november 2012 for at sikre den tidsmæssige konsistens med den registerbaserede arbejdsstyrkestatisik for 1. januar 2013. Der er altså brugt tal, der er ét år ældre end tallene anvendt i de foregående afsnit i dette kapitel.

Figur 3.8 **Personer, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2013**

Flere ikke-vestlige efterkommere hverken i beskæftigelse eller uddannelse

Andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, er lav for 16-årige. Herefter stiger den alderstrin for alderstrin frem til 20-års alderen. Dette mønster gør sig gældende både for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Blandt 20-årige er andelen med 19 pct. helt ens for mænd og kvinder med dansk oprindelse. De ikke-vestlige efterkommere ligger på et højere niveau, idet 28 pct. af mændene og 24 pct. af kvinderne hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse.

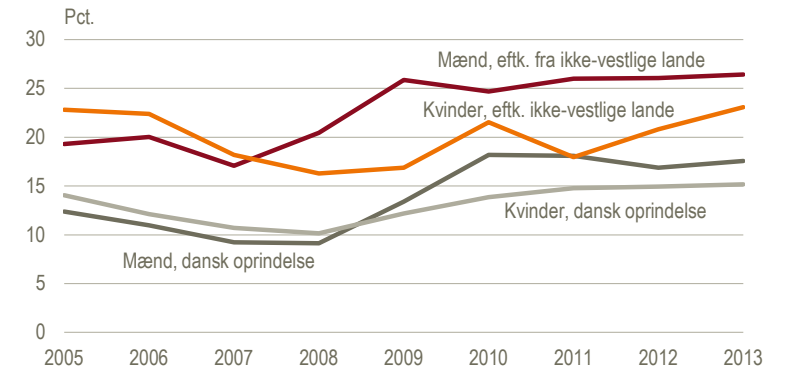
Stigende tendens fra 20 til 30-års alderen for de ikke-vestlige efterkommere

For personer med dansk oprindelse ligger andelen ret stabilt på alderstrinene fra 20 til 30 år, hvorimod efterkommerne har et mere ujævnt forløb. Dog er der tale om en stigende tendens. Især bemærker man udviklingen for kvinderne, hvor andelen stiger kraftigt fra 23-års alderen fra et niveau på 21 pct. til 33 pct. blandt 30-årige. Niveaulet for de mandlige ikke-vestlige efterkommere er også 33 pct. blandt de 30-årige. Det er for både mandlige og kvindelige ikke-vestlige efterkommere den højeste andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, for alle alderstrin fra 16 til 30 år. Forskellen mellem de ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse er blandt 30-årige henholdsvis 18 og 15 procentpoint.

Tidsserie for 22-årige – fald fra 2005 til 2007 og stigning med finanskrisen i 2008

For at vurdere udviklingen over tid i andelen, der hverken er beskæftigede eller i uddannelse, er der lavet en tidsserie fra 2005 for 22-årige. Fra 2005 til 2007 var der tale om en faldende tendens for både personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Den faldende tendens afspejler fremgangen i økonomien i disse år. I 2008 kom finanskrisen, og den har medført kraftigt faldende beskæftigelse for 22-årige. Trods stigende andele under uddannelse er den samlede andel af personer, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse steget kraftigt for alle grupper.

Figur 3.9 **22-årige, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse**

Små ændringer siden 2010 – dog stigning for kvindelige ikke-vestlige efterkommere

Den store stigning fandt sted fra 2008 til 2010, og niveauerne har stort set holdt sig på 2010-niveauet siden. For de kvindelige ikke-vestlige efterkommere har der dog været tale om en relativt kraftig stigning fra 2010. Forskellene mellem personer med dansk oprindelse og de ikke-vestlige efterkommere har bevæget sig op og ned gennem perioden. Blandt mændene har de 22-årige ikke-vestlige efterkommere i 2013 en andel på 26 pct., der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Det er ni procentpoint højere end for mænd med dansk oprindelse. Denne forskel svarer stort set til den gennemsnitlige forskel i perioden fra 2005 til 2013. Blandt kvinder ligger de 22-årige ikke-vestlige efterkommere med en andel på 23 pct. otte procentpoint højere end kvinder med dansk oprindelse. Det er ca. 1 procentpoint højere end den gennemsnitlige forskel for alle årene fra 2005 til 2013.

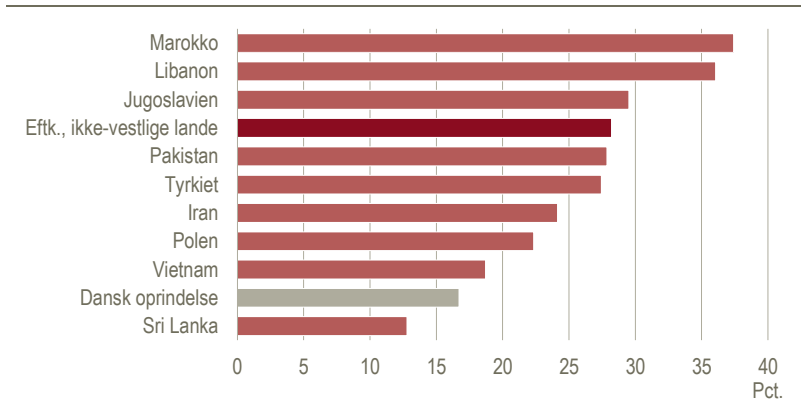
Tyrkiske efterkommere udgør 45 pct. af alle 30-årige ikke-vestlige efterkommere

Det samlede resultat for ikke-vestlige efterkommere er meget afhængigt af, hvordan de tyrkiske efterkommere klarer sig, da det på alle alderstrin er klart den største gruppe. De tyrkiske efterkommeres dominans er størst på de højeste alderstrin. Deres andel af alle ikke-vestlige efterkommere udgør 45 pct. blandt de 30-årige og 23 pct. blandt de 16-årige.

Små udsving for personer med dansk oprindelse fra 20 til 30 år

Ser man på personer med dansk oprindelse er der kun små forskelle i andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, mellem alderstrinene fra 20 til 29 år. På den baggrund er det valgt at slå de 20-29-årige sammen til en aldersgruppe for at kunne belyse enkelte oprindelseslandsgrupper blandt efterkommerne nærmere. De fleste grupper er for små til at kunne opdeles på enkelte alderstrin, så det er nødvendigt med en større aldersgruppe. Helt konkret er der set på efterkommere med oprindelse i de ti lande, som flest 20-29-årige efterkommere har oprindelse i 1. januar 2013. De ti oprindelseslande omfatter 78 pct. af alle efterkommere mellem 20 og 29 år.

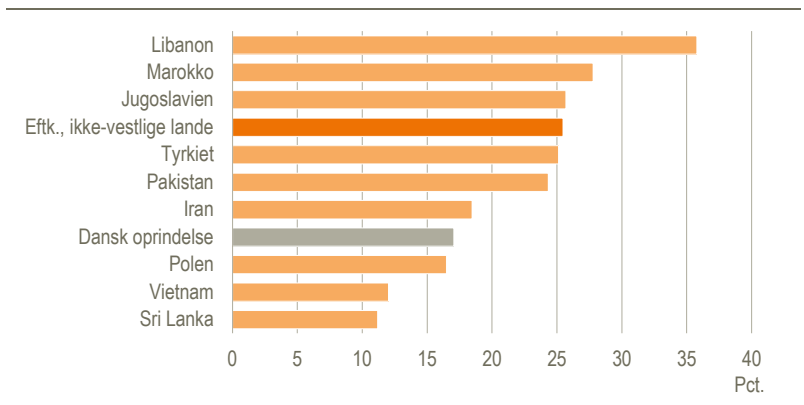
Figur 3.10 **Mænd, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere – efter oprindelsesland. 2013**

Mange marokkanske efterkommere hverken i beskæftigelse eller uddannelse

Blandt mændene er det de marokkanske efterkommere, som med 37 pct. har den største andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Herefter følger efterkommere med oprindelse i Libanon og Jugoslavien med 36 og 29 pct. Det samlede tal for alle ikke-vestlige efterkommere er 28 pct., og de tyrkiske ligger som den største gruppe ikke overraskende meget tæt på denne andel. Det er efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, som med 13 pct. har den laveste andel, der hverken er i uddannelse eller beskæftigelse. Andelen ligger faktisk lidt lavere end andelen for mænd med dansk oprindelse. Også efterkommere med oprindelse i Vietnam har en relativt lav andel med 19 pct.

Figur 3.11 **Kvinder, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere – efter oprindelsesland. 2013**

Lave andele blandt efterkommere med srilankansk oprindelse

Blandt kvinderne er det efterkommere med oprindelse i Libanon, som ligger klart højest med 36 pct. De marokkanske efterkommere ligger næsthøjest med 28 pct. Det er også efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, der har den laveste andel blandt kvinderne med 11 pct. Her er det dog både efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, Vietnam og

Polen, som ligger under niveauet for kvinder med dansk oprindelse. Også blandt kvinderne fremgår det, at de tyrkiske efterkommeres andel stort set ligger på helt samme niveau som hele gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Begge grupper har en andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, på omkring 25 pct. Igen afspejler det hvor stor en andel de tyrkiske efterkommere udgør af hele gruppen af ikke-vestlige efterkommere.

3.4. Karakterer i grundskolen

Første offentliggørelse af karakterer

I dette afsnit ser vi på karakterer i grundskolen. Fokus er naturligvis rettet mod forskelle mellem indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse.

De karakterer, som der ses på, er karakterer i de såkaldt bundne prøvfag ved folkeskolens afgangsprøve. Det drejer sig om:

Dansk, mundtlig
 Dansk, læsning
 Dansk, retskrivning
 Dansk, skriftlig
 Matematik, matematiske færdigheder
 Matematik, matematisk problemløsning
 Engelsk, mundtlig
 Fysik/kemi, praktisk/mundtlig

Karakterer i alle de ovenstående fag er lagt sammen ved udregningen af de samlede gennemsnit for alle bundne prøvfag.

I de fleste tilfælde er de seneste fem skoleår lagt sammen, så det er muligt at se på alle herkomstgrupper og underopdele nogle af grupperne på enkelte oprindelseslande. *Dansk, orden* har i nogle af årene også været et bundet prøvfag, men det er ekskluderet i alle beregninger. Elever i specialklasser og privatister (elever som ikke har mulighed for at aflægge prøve på en skole fx på grund af hjemmeundervisning) er heller ikke medtaget.

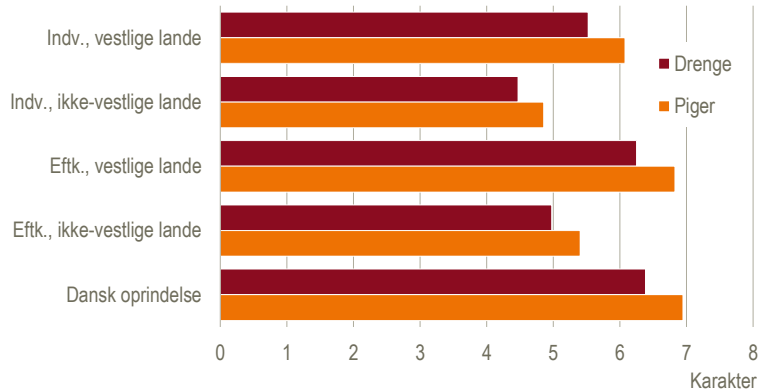
Vestlige efterkommere ligger tæt på drenge og piger med dansk oprindelse

For drenge og piger med dansk oprindelse ligger gennemsnitskarakteren på 6,4 og 7,0, når man ser på samtlige karakterer til alle bundne prøver i de seneste fem skoleår. De vestlige efterkommere har næsten lige så høje gennemsnit med 6,3 blandt drengene og 6,8 blandt pigerne.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har laveste karaktergennemsnit

Herefter er der et forholdsvis stort spring ned til de vestlige indvandrere på tredjepladsen. For de vestlige indvandrere er gennemsnittet 5,5 blandt drengene og 6,1 blandt pigerne. De ikke-vestlige efterkommere ligger med niveauer på 5,0 og 5,4 yderligere en halv karakter lavere, mens de ikke-vestlige indvandrere har de laveste gennemsnit med 4,5 blandt drengene og 4,9 blandt pigerne. I alle fem herkomstgrupper ligger pigernes gennemsnit omkring en halv karakter højere end drengene.

Figur 3.12 **Samlet karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden). 2009-2013**

7-trinsskalalen, der blev indført i 2007, indeholder karaktererne:

12 – gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

10 – gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.

7 – gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.

4 – gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.

02 – gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

00 – gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

-3 – gives for den ringe præstation, som er helt uacceptabel.

Karakterer i de bundne prøvefag

I tabel 3.9 og 3.10 fremgår gruppernes karaktergennemsnit i alle de bundne prøvefag. Det er også angivet, hvor stort datagrundlaget er for de forskellige grupper. Vestlige indvandrere og efterkommere er de to mindste grupper. Blandt de drenge og piger, som har fået karakterer i de bundne prøvefag i de seneste fem skoleår, udgør de vestlige indvandrere og efterkommere tilsammen kun omkring 1 pct. De tilsvarende andele ligger lidt under 3 pct. for de vestlige indvandrere og omkring 6 pct. for de ikke-vestlige efterkommere. De ikke-vestlige efterkommere er altså klart den antalsmæssigt vigtigste gruppe efter personer med dansk oprindelse. De vil derfor naturligt være i fokus i dette afsnit. Da efterkommerne alle er født i Danmark, udgør de også en mere homogen gruppe, som er mere sammenlignelig med personer

med dansk oprindelse. Indvandrere er derimod en langt mere sammensat gruppe med hensyn til opholdstid i Danmark.

Tabel 3.9 Drenges karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2009-2013

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	karaktergennemsnit				
Alle bundne prøver (ekskl. dansk orden)	5,5	4,5	6,3	5,0	6,4
Dansk, mundtlig	5,4	5,4	6,4	5,5	6,7
Dansk, læsning	4,7	3,6	5,5	4,2	5,8
Dansk, retskrivning	4,4	3,5	5,6	4,6	5,7
Dansk, skriftlig	3,9	3,5	5,3	4,2	5,4
Matematiske færdigheder	7,0	5,3	7,2	5,9	7,6
Matematisk problemløsning	5,9	4,2	6,2	4,6	6,6
Engelsk, mundtlig	7,1	5,9	8,0	6,0	7,1
Fysik/kemi, praktisk/mundtlig	5,6	4,4	5,9	4,8	6,1
	antal personer				
Dansk, mundtlig	972	4 196	692	9 054	143 056
Dansk, læsning	1 001	4 270	697	9 254	143 918
Dansk, retskrivning	995	4 258	697	9 240	143 395
Dansk, skriftlig	997	4 273	702	9 222	143 541
Matematiske færdigheder	1 112	4 477	712	9 365	145 630
Matematisk problemløsning	1 100	4 444	709	9 320	145 061
Engelsk, mundtlig	1 032	4 109	685	8 744	141 042
Fysik/kemi, praktisk/mundtlig	966	3 904	676	8 653	138 724

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Antal personer viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag. Det er kun dem, der indgår ved udregning af karaktergennemsnit.

Ikke-vestlige efterkommere ligger langt under personer med dansk oprindelse – både blandt drenge og piger

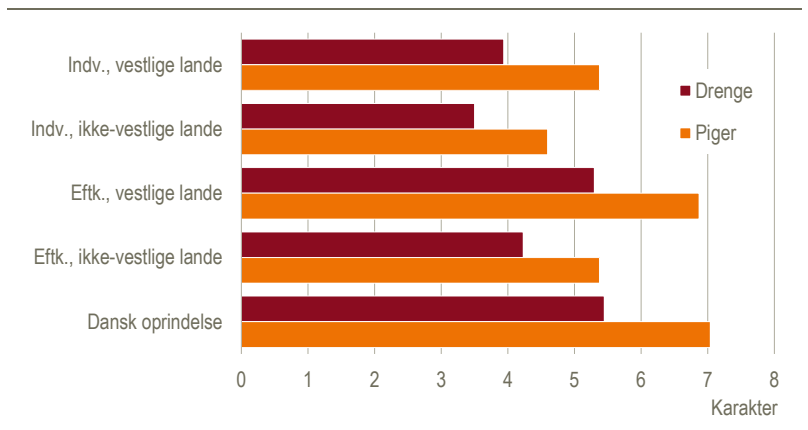
De ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer end drenge og piger med dansk oprindelse. Blandt drengene er deres samlede gennemsnit 5,0 mod 6,4 for drenge med dansk oprindelse. For pigerne er det samlede gennemsnit 5,4 mod 7,0 for piger med dansk oprindelse. Selv om de ikke-vestlige efterkommerpiger ligger lidt højere end de ikke-vestlige efterkommerdrengene, ligger de relativt set lige så meget under piger med dansk oprindelse som drengene ligger under niveauet for drenge med dansk oprindelse. Forskellen er 1,4 for drengene og 1,6 for pigerne. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse klarer de ikke-vestlige efterkommerpiger sig altså ikke bedre end de ikke-vestlige efterkommerdrengene.

Tabel 3.10 **Pigers karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2009-2013**

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	————— karaktergennemsnit —————				
Alle bundne prøver (ekskl. dansk orden)	6,1	4,9	6,8	5,4	7,0
Dansk, mundtlig	6,8	6,4	7,8	6,8	8,1
Dansk, læsning	5,4	4,0	6,0	4,5	6,5
Dansk, retskrivning	5,5	4,2	6,8	5,3	6,8
Dansk, skriftlig	5,4	4,6	6,9	5,4	7,0
Matematiske færdigheder	6,6	4,7	6,5	5,2	6,9
Matematisk problemløsning	5,8	4,0	6,0	4,4	6,4
Engelsk, mundtlig	7,5	6,4	8,3	6,6	7,4
Fysik/kemi, praktisk/mundtlig	5,6	4,8	6,2	5,1	6,3
	————— antal personer —————				
Dansk, mundtlig	965	4 074	733	9 847	143 354
Dansk, læsning	982	4 150	742	9 950	144 143
Dansk, retskrivning	981	4 144	740	9 942	143 948
Dansk, skriftlig	989	4 143	739	9 937	143 940
Matematiske færdigheder	1 072	4 329	744	10 102	145 812
Matematisk problemløsning	1 071	4 301	741	10 073	145 471
Engelsk, mundtlig	1 006	4 014	733	9 574	141 757
Fysik/kemi, praktisk/mundtlig	950	3 852	719	9 539	139 524

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Antal personer viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag. Det er kun dem, der indgår ved udregning af karaktergennemsnit.

Figur 3.13 **Karaktergennemsnit i skriftlig dansk. 2009-2013**

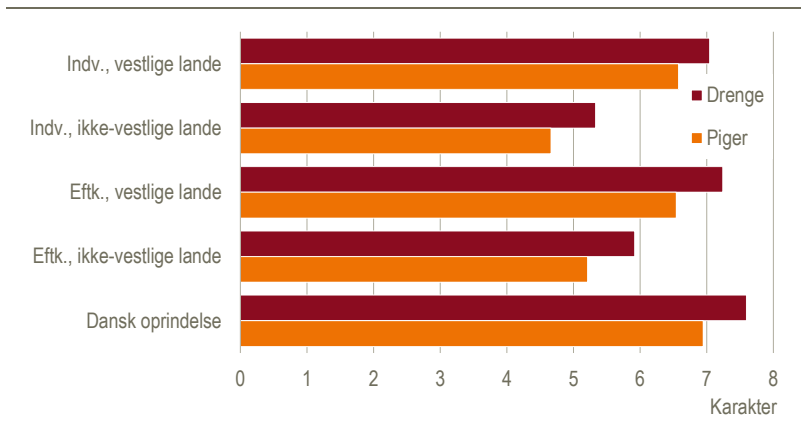

Indvandrere klarer sig relativt dårligt i dansk

De relative forskelle mellem grupperne varierer fra fag til fag. I dansk ligger både vestlige og ikke-vestlige indvandrere markant lavere end personer med dansk oprindelse. At indvandrere typisk er en gruppe, som har et andet modersmål end dansk, er naturligvis en vigtig forklaring på forskellene. Bortset fra i læsning, ligger de ikke-vestlige efterkommere på niveau med de vestlige indvandrere i danskprøverne. Blandt drengene er karaktergennemsnittene endda lidt højere

for de ikke-vestlige efterkommere. I alle øvrige fag klarer de vestlige indvandrere sig klart bedre end de ikke-vestlige efterkommere.

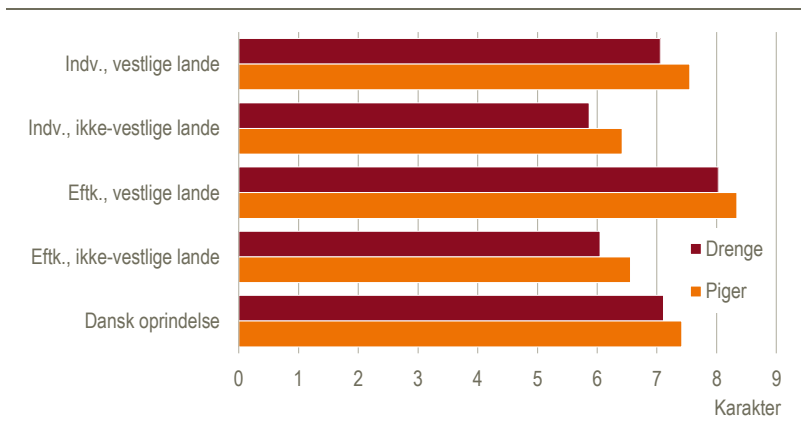
Figur 3.14 **Karaktergennemsnit i matematiske færdigheder. 2009-2013**

I matematik har drenge højere karakterer end piger. For andre prøvafag er det omvendt

Matematiske færdigheder er sammen med matematisk problemløsning kendetegnet ved, at drengene har højere karaktergennemsnit end pigerne for alle fem herkomstgrupper. For de øvrige fag er det omvendte tilfældet. Forskellen mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere er relativt stor i matematiske færdigheder.

Figur 3.15 **Karaktergennemsnit i mundtlig engelsk. 2009-2013**

Vestlige efterkommere og indvandrere har høje karakterer i engelsk

Engelsk er det eneste fag, hvor drenge og piger med danske oprindelse ikke har det højeste karaktergennemsnit. For begge køn er det de vestlige efterkommere, som ligger højest med gennemsnit på 8,0 og 8,3. Det er i begge tilfælde næsten en hel karakter højere end drenge og piger med dansk oprindelse. De vestlige indvandrere klarer sig også godt i engelsk og ligger på samme niveau som personer med dansk oprindelse. Man kan forestille sig, at vestlige indvandrere og efterkommere i en del tilfælde har forældre, som behersker og anvender

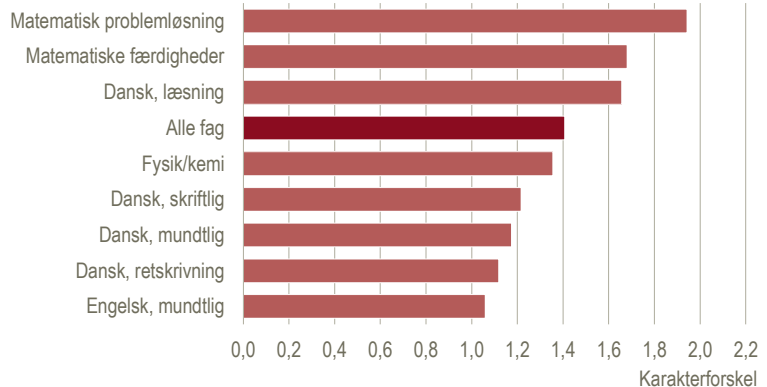
der engelsk meget, hvilket har en positiv virkning på deres børns kundskaber.

Efter dansk oprindelse er ikke-vestlige efterkommere den største gruppe

Bortset fra personer med dansk oprindelse er de ikke-vestlige efterkommere som nævnt den klart største gruppe. I figur 3.16 og 3.17 er der set på forskellen i karaktergennemsnit mellem de to grupper i alle de bundne prøvafag. Fagene er rangordnet efter forskellens størrelse.

Figur 3.16

Forskel i drenges karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2009-2013

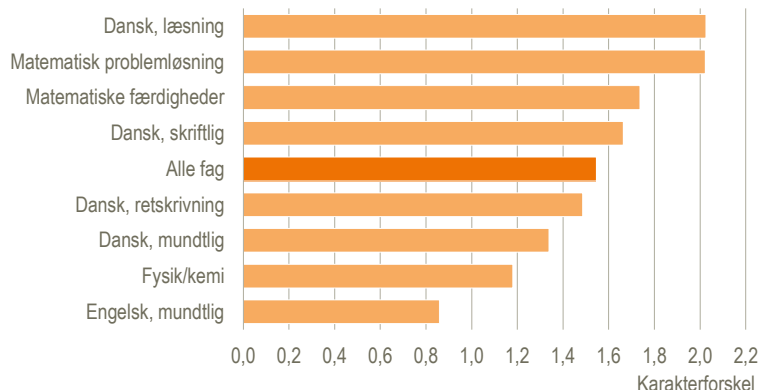

Ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i matematik og dansk læsning

For drengene er det de to matematiske fag, som de ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i. Størst er forskellen i matematisk problemløsning, hvor karaktergennemsnittet ligger 1,9 lavere for de ikke-vestlige efterkommere. For matematiske færdigheder er forskellen 1,7. Næsten samme forskel findes også i dansk læsning. Det er i engelsk og dansk, retskrivning, at de laveste forskelle findes.

Figur 3.17

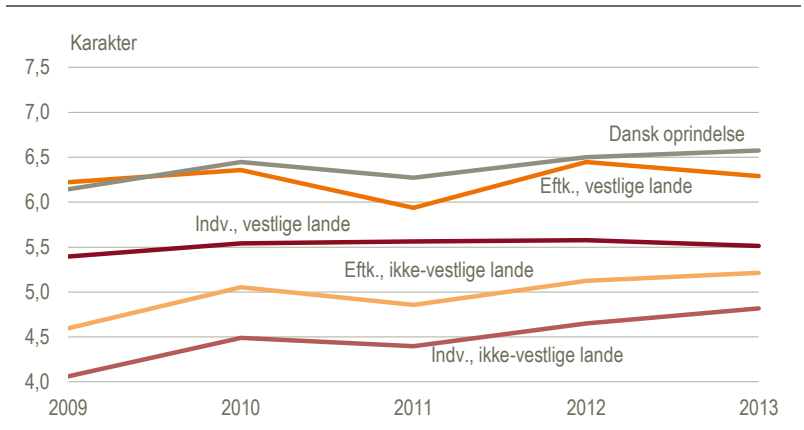
Forskel i pigers karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2009-2013

Lavest karakterforskel findes i engelsk

For pigerne er der også store forskelle i de matematiske fag. Det er dog i dansk læsning, at den største forskel findes. Forskellen er dog næsten på samme niveau for matematisk problemløsning. I begge tilfælde har piger med dansk oprindelse et karaktergennemsnit, som ligger 2,0 højere end de ikke-vestlige efterkommeres. Matematiske færdigheder er faget med tredjestørst forskel med en karakterforskel på 1,7. Også for pigerne er det i engelsk, at den laveste forskel findes med 0,9.

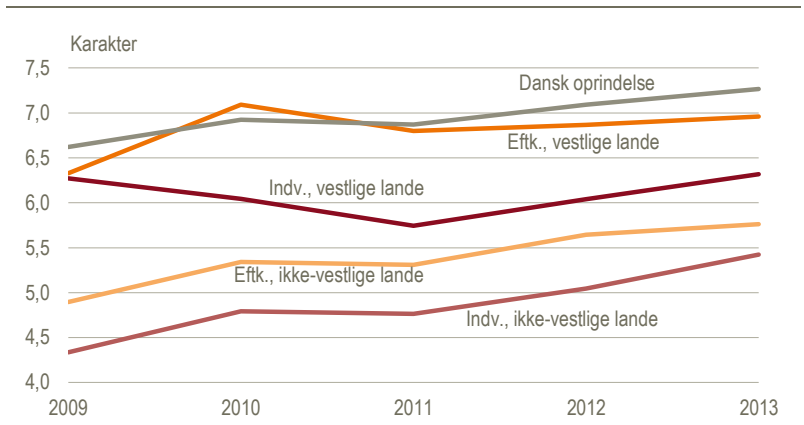
Figur 3.18 Drenges samlet karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden)

Stigende karaktergennemsnit fra 2009 til 2013 for alle grupper

Ser man på de enkelte skoleår og ikke blot gennemsnit for de seneste fem, fremgår det, at alle grupper har haft en fremgang i det samlede karaktergennemsnittet fra 2009 til 2013. Denne fremgang behøver dog ikke afspejle et stigende niveau, men kan også hænge sammen med ændrede prøveforhold og ændrede faglige mål.

Figur 3.19 Pigers samlet karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden)

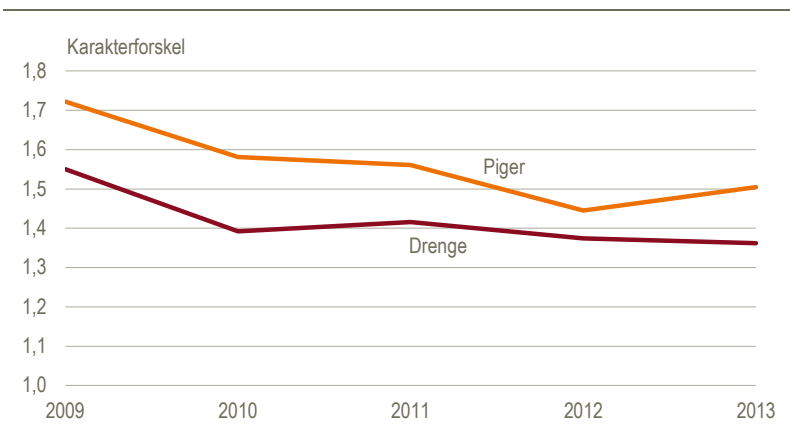

Største stigning blandt ikke-vestlige efterkommere

For både drenge og piger gælder det, at det er de ikke-vestlige indvandreres karaktergennemsnit, som er steget mest fra 2009 til 2013. For drengene stiger gennemsnittet med 0,8 til 4,8. For pigerne er stigningen på 1,1 til 5,4. De ikke-vestlige efterkommeres har haft den højeste stigning for begge køn med ændringer på 0,6 og 0,9 til niveauer i 2013 på henholdsvis 5,2 og 5,8 i 2013.

Figur 3.20

Forskel mellem personer med dansk oprindelse og efterkommere fra ikke-vestlige lande i samlet karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk, orden)

Der er dog stadig difference: 1,36 for drengene og 1,5 for pigerne

For de ikke-vestlige efterkommere har udviklingen fra 2009 til 2013 medført, at forskellen mellem efterkommere og folk med dansk oprindelse er blevet indsnævret fra 1,55 til 1,36 for drengene og fra 1,72 til 1,5 for pigerne. For pigerne var forskellen i 2012 nede på 1,45, men i det seneste år er den steget lidt igen.

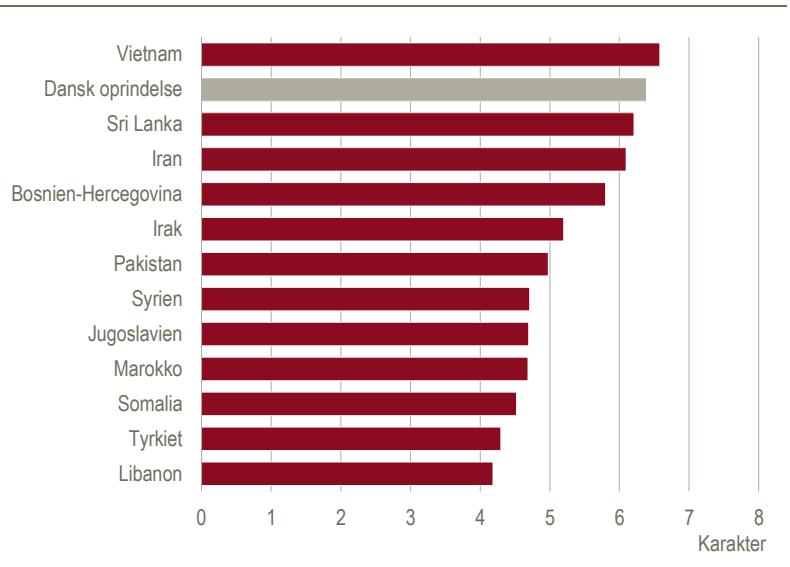
Store forskelle mellem landegrupper inden for de ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere omfatter personer med oprindelse i mange forskellige lande, og der kommer store forskelle frem, når man opdeler gruppen på enkelte oprindelseslande. I figur 3.21 og 3.22 fremgår det samlede karaktergennemsnit for ikke-vestlige efterkommere med oprindelse i de 12 lande, som har flest 16-årige efterkommere i perioden 2009-2014.

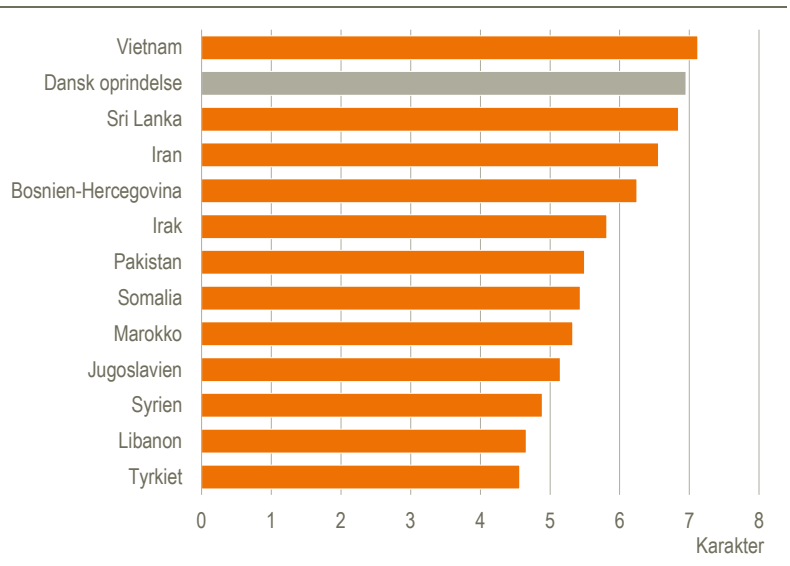
Vietnamesiske efterkommere har højeste gennemsnit

Efterkommere med oprindelse i Vietnam skiller sig ud blandt både drenge og piger, som gruppen med det højeste karaktergennemsnit. For begge køn ligger de vietnamesiske efterkommere endda en smule højere end drenge og piger med dansk oprindelse. På de følgende pladser finder vi efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, Iran og Bosnien-Hercegovina.

Figur 3.21 **Drenges karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden) for efterkommere – efter oprindelsesland. 2009-2013**

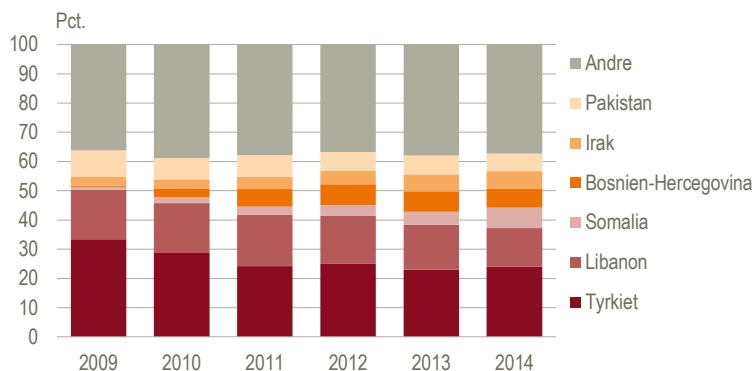
Figur 3.22 **Pigers karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden) for efterkommere – efter oprindelsesland. 2009-2013**

Mens efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest

Efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest for både drenge og piger. Blandt drengene er efterkommere med oprindelse i Libanon lavest placeret, mens det er de tyrkiske efterkommere, som ligger lavest blandt pigerne. De libanesiske efterkommeres karaktergennemsnit ligger 2,4 lavere end de vietnamesiskes blandt drengene. For pigerne er der en forskel på 2,6 mellem de vietnamesiske efterkommere i toppen og de tyrkiske efterkommere i bunden.

Figur 3.23 16-årige ikke-vestlige efterkommere – efter oprindelsesland

Tyrkiske og libanesiske efterkommere er samtidig de klart største grupper

Ud over at være de to grupper med de laveste karaktergennemsnit, så er de tyrkiske og libanesiske efterkommere også de to klart største landegrupper blandt de ikke-vestlige efterkommere. I 2009 udgjorde de henholdsvis 33 og 17 pct. af alle 16-årige ikke-vestlige efterkommere. Andelen er frem til 2013 faldet noget og ligger i 2014 på 24 og 13 pct.

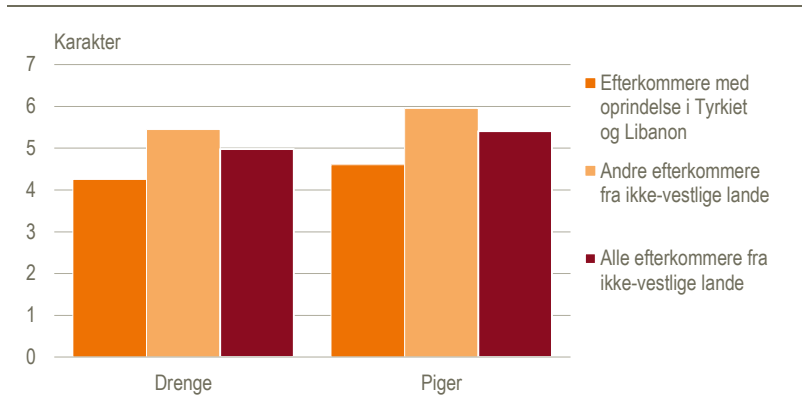
Deres karakterer har derfor stor indflydelse på det samlede niveau for de ikke-vestlige efterkommere

De tyrkiske og libanesiske efterkommeres præstationer har derfor meget stor indflydelse på, hvordan de ikke-vestlige efterkommere samlet set klarer sig. Man kan få den tanke, at indsnævringen af forskellene mellem personer med dansk oprindelse og de ikke-vestlige efterkommere fra 2009 til 2013 blot hænger sammen med, at de tyrkiske og libanesiske efterkommeres andel af gruppen er faldet i perioden. Det er dog ikke forklaringen. Stigningen for de tyrkiske og libanesiske efterkommere fra 2009 til 2013 ligger på samme niveau som stigningen for hele gruppen af ikke-vestlige efterkommere.

Uden Tyrkiet og Libanon vil ikke-vestlige efterkommeres gennemsnit stige med 0,4 for drengene og 0,6 for pigerne

De øvrige ikke-vestlige efterkommere har samlet set karaktergennemsnit, der sammenlignet med de tyrkiske og libanesiske efterkommeres, er 1,2 højere for drengene og 1,4 højere for pigerne. Var Tyrkiet og Libanon ikke inkluderet i de ikke-vestlige efterkommere, ville karaktergennemsnittene ligge på 5,4 og 6,0 blandt drengene og pigerne i stedet for 5,0 og 5,4, som de kommer ned på, når Tyrkiet og Libanon er med.

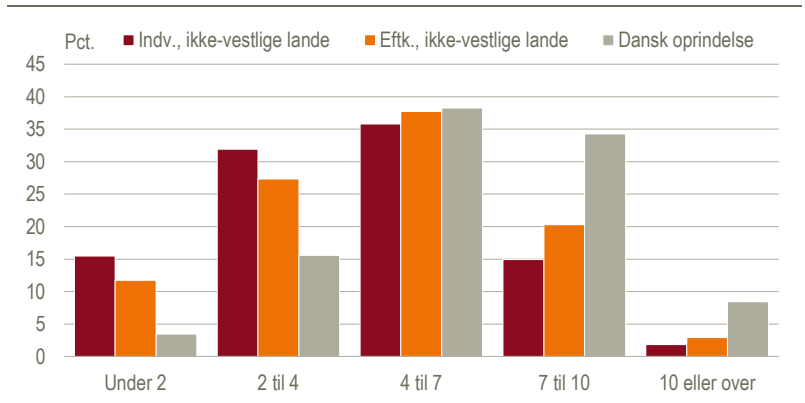
Figur 3.24 **Karaktergennemsnit for alle bundne prøver (ekskl. dansk orden) for efterkommere – efter oprindelsesland. 2009-2013**

Karaktergennemsnit dækker over en stor spredning

Fokus har her været på karaktergennemsnit. Et sådan simpelt gennemsnit dækker naturligvis over en stor spredning i alle grupper. Figur 3.24 og 3.35 med karakterernes spredning tegner dog et billede af en spredning, der er som man kan forvente. Andelen med lave karakterer er høj blandt de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere og lav blandt drenge og piger med dansk oprindelse. Omvendt er der relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som har høje karaktergennemsnit.

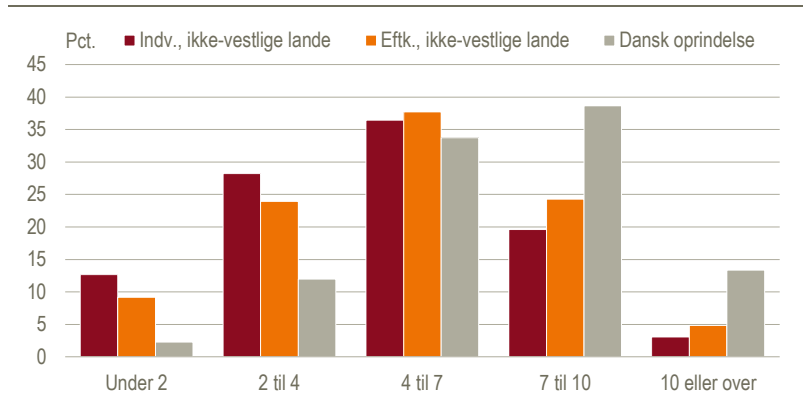
Figur 3.25 **Drenges karaktergennemsnits spredning. 2009-2013**

Sammenlignet med dansk oprindelse har fire gange så mange under 2 i gennemsnit blandt ikke-vestlige efterkommere

Et karaktergennemsnit under 2 svarer til at man ligger under niveauet for den minimalt acceptable præstation. Blandt drengene er det tilfældet for 15 pct. af de ikke-vestlige indvandrere og 12 pct. af de ikke-vestlige efterkommere, mens andelen er 3 pct. blandt drenge med dansk oprindelse. Blandt pigerne er de tilsvarende andele 13 pct. for de ikke-vestlige indvandrere, 9 pct. for de ikke-vestlige efterkommere og 2 pct. for piger med dansk oprindelse.

Figur 3.26 **Pigers karaktergennemsnits spredning, 2009-2013**

Mens tre gange så mange med dansk oprindelse har over 10 i gennemsnit

For drenge og piger med dansk oprindelse er der henholdsvis 8 og 13 pct., som har karaktergennemsnit på 10 eller derover. Andelen er til sammenligning 2 og 3 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 3 og 5 pct. for de ikke-vestlige efterkommere.

4. Offentligt forsørgede

Sammenfatning

Blandt alle ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er 29 pct. på førtidspension og 18 pct. på kontanthjælp. De to ydelser udgør til sammenligning 20 og 7 pct. for personer med dansk oprindelse. Blandt de offentligt forsørgede med dansk oprindelse er SU-modtagerne den største gruppe med en andel på 28 pct.

Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 7 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af de 16-64-årige på offentlig forsørgelse 10 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 22 pct. er ikke-vestlige indvandrere.

Blandt alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er 44 pct. på offentlig forsørgelse. De tilsvarende andele er 31 pct. blandt personer med dansk oprindelse og 18 pct. blandt vestlige indvandrere. Andelene omfatter også SU-modtagere, som er kommet med i statistikken om offentligt forsørgede.

For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 30-34-årige er andelen 33 pct., mens det blandt 55-59-årige er 65 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som er på offentlig forsørgelse. For personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele for de to grupper henholdsvis 28 pct. for de 30-34-årige og 26 pct. for de 55-59-årige.

Sammenligningsgrundlaget er bedre, når man ser på 30-59-årige i stedet for 16-64-årige på grund af SU, efterløn og forskelle i gruppernes alderssammensætning. For de 30-59-årige ligger andelen med offentlig forsørgelse højere i 2013 end i 2008 for alle grupper. For de ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse i 2013 henholdsvis 42 pct. og 47 pct. Det er niveauer, som ligger 24 og 21 procentpoint højere end de tilsvarende andele for personer med dansk oprindelse. For mændene er forskellene blevet forøget med 2 procentpoint siden 2008, mens der for kvinderne er tale om en reduktion på 1 procentpoint.

I opgørelsen med enkelte oprindelseslande ses der også på 30-59-årige i stedet for 16-64-årige. Både blandt mænd og kvinder er det indvandrere fra Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er fire ud af fem på offentlig forsørgelse blandt de 30-59-årige indvandrere fra Libanon og Somalia.

4.1. Offentligt forsørgede 2013

Modtagere af offentlige forsørgelsesydelse

Dette kapitel handler om personer i den erhvervsaktive alder, som modtager offentlige forsørgelsesydelse. Som noget nyt er SU-modtagere kommet med i statistikken om offentlig forsørgelse. Med mindre andet er angivet omfatter de samlede tal også SU-modtagere.

23 forskellige ydelse

Offentligt forsørgede fordeler sig på i alt 23 forskellige typer af ydelser. For at få en lidt mere overordnet opdeling er de 23 ydelser lagt sammen til otte hovedgrupper. For hele befolkningen er *Tilbagetrækning* og *SU-modtagere* de to største hovedgrupper. Tilsammen omfatter de 57 pct. af alle 16-64-årige med offentlig forsørgelse.

Fuldtidsmodtagere er beregnet ud fra det samlede antal deltagere på ydelserne og den varighed, som de hver især har været på ydelsen. To personer, der begge har været ledige i et halvt år i 2013, giver fx én fuldtidsledig.

Statistik om de 16-64-årige offentligt forsørgede offentliggøres løbende af Danmarks Statistik. I de normale offentliggørelser opdeles der dog ikke på herkomst. I tabel 4.1 for fuldtidsmodtagere i 2013 er det samlede antal personer med offentlig forsørgelse 1.115.163. Det er 1.247 færre sammenlignet med de tal, der findes i statistikbanken. Forskellen skyldes, at der er en lille gruppe personer, som der ikke kan tilknyttes oplysning om herkomst, og de findes derfor ikke i tabellerne i dette kapitel.

Tabel 4.1 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse – efter herkomst og ydelse. 2013

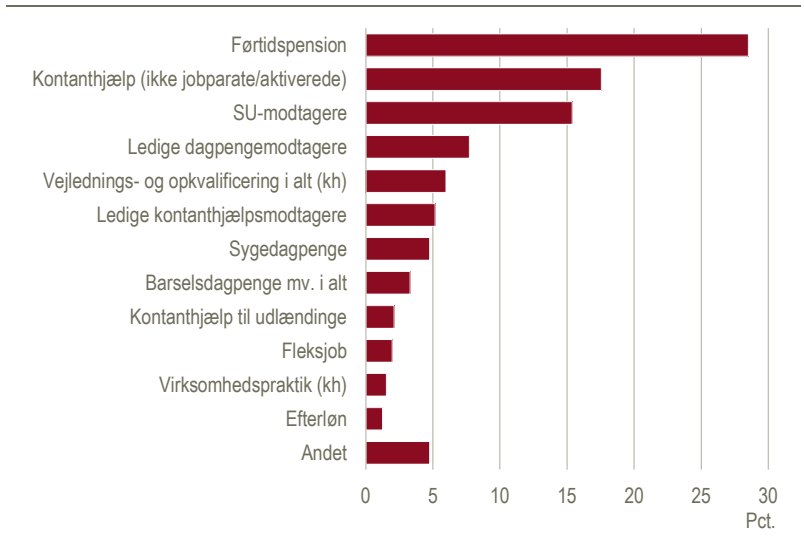
Type af ydelse	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
1.-8. I alt	29 479	106 801	3 058	21 446	954 379	1 115 163
2.-8. I alt uden SU-modtagere	23 716	90 357	1 725	8 480	690 022	814 300
1. SU-modtagere	5 763	16 444	1 333	12 966	264 357	300 863
2. Nettoledige	6 001	13 759	354	2 475	94 867	117 456
Ledige dagpengemodtagere	4 383	8 237	232	1 491	72 856	87 199
Ledige kontanthjælpsmodtagere	1 618	5 522	122	984	22 011	30 257
3. Feriedagpenge	202	498	11	76	4 282	5 069
4. Vejledning og opkvalificering	1 517	7 338	113	808	31 290	41 066
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	514	815	14	111	4 728	6 182
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	909	6 377	92	670	24 572	32 620
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	94	146	7	27	1 990	2 264
5. Støttet beskæftigelse	2 162	5 940	156	628	85 131	94 017
Virksomhedspraktik (dp)	164	315	11	64	3 102	3 656
Virksomhedspraktik (kh)	381	1 645	28	201	12 453	14 708
Ansættelse med løntilskud (dp)	333	603	20	112	7 528	8 596
Ansættelse med løntilskud (kh)	309	854	15	126	5 025	6 329
Fleksjob	91	214	5	25	3 031	3 366
Skånejob	18	42	1	7	342	410
6. Barseldagpenge mv. i alt	833	2 104	71	88	49 063	52 159
7. Tilbagetrækning	6 992	31 877	541	895	296 274	336 579
Førtidspension	4 788	30 463	469	891	195 788	232 399
Efterløn	2 060	1 333	68	4	94 268	97 733
Fleksydelse	144	81	4	-	6 218	6 447
8. Øvrige ydelsesmodtagere	4 362	27 422	397	2 616	133 508	168 305
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	2 108	18 752	271	2 018	63 787	86 936
Kontanthjælp til udlændinge	1	2 240	-	15	-	2 256
Revalideringsydelse i øvrigt	44	96	6	13	1 966	2 125
Ledighedsydelse	331	1 120	12	39	12 361	13 863
Sygedagpenge	1 865	5 091	108	528	54 863	62 455
Ressourceforløb	13	123	-	3	531	670

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

86 pct. af fuldtidsmodtagerne af offentlig forsørgelse har dansk oprindelse

I alt er der 954.379 fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse i 2013. Personer med dansk oprindelse udgør dermed 86 pct. af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse. De ikke-vestlige indvandrere er den næststørste gruppe med en andel på 10 pct. Der er store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, når man ser på hvordan den samlede gruppe af fuldtidsmodtagere fordeler sig på de enkelte ydelsestyper.

Figur 4.1 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere – efter ydelse. 2013

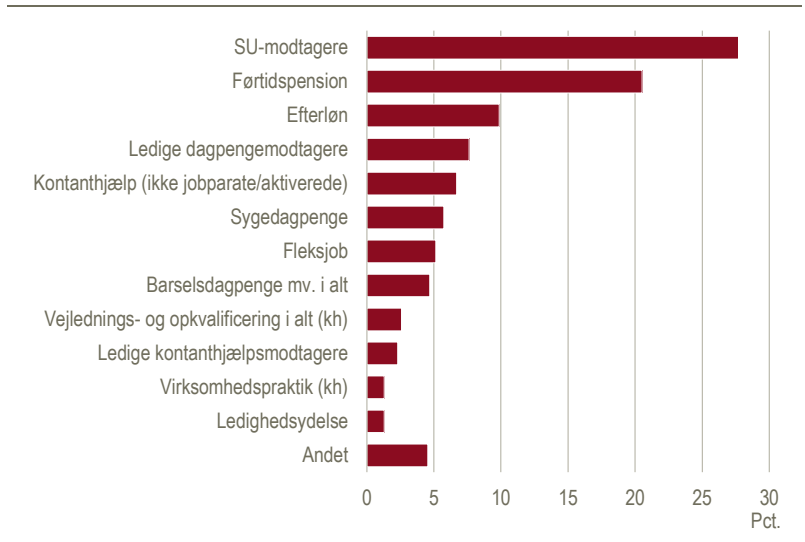
29 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er på førtidspension

For de ikke-vestlige indvandrere er førtidspension den klart største enkelte ydelse med en andel på 29 pct. af alle offentligt forsørgede. Kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparate eller aktiverede er næststørst med 18 pct. Til sammenligning omfatter førtidspension og kontanthjælp personer, der hverken er arbejdsmarkedsparate eller aktiverede, henholdsvis 20 og 7 pct. for personer med dansk oprindelse. Her er SU-modtagere den største enkelte ydelse med en andel på 28 pct. SU-modtagerne udgør 15 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse.

Efterløn fylder ti gange så meget blandt personer med dansk oprindelse

Af andre forskelle bemærker man, at efterlønsmodtagere er en meget lille gruppe blandt de ikke-vestlige indvandrere og relativt stor blandt personer med dansk oprindelse. Efterlønsmodtagernes andel af alle offentligt forsørgede er kun 1 pct. blandt de ikke-vestlige indvandrere og 10 pct. blandt personer med dansk oprindelse. Mange ikke-vestlige indvandrere opfylder ikke anciennitetskravene for at få efterløn, og det er især på den baggrund, at deres lave antal af efterlønsmodtagere skal ses.

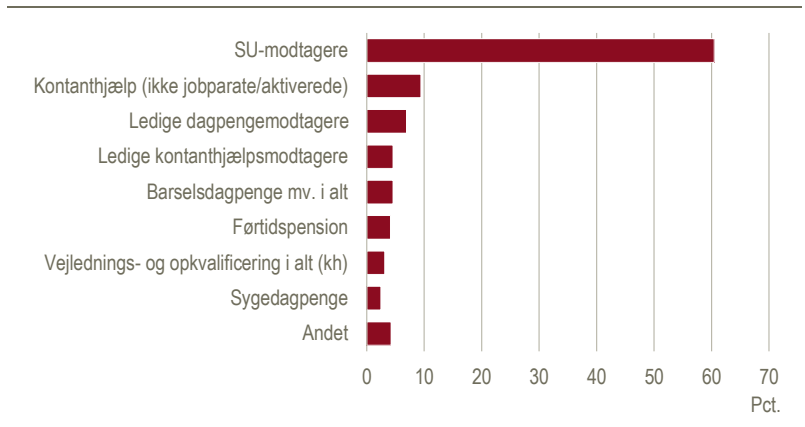
Figur 4.2 **16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse – efter ydelse. 2013**

De ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med de andre grupper

De ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke umiddelbart sammenlignes med de øvrige grupper, når man ser på alle 16-64-årige under ét. Deres store overrepræsentation i de unge aldersgrupper illustreres også af, at SU-modtagere udgør hele 60 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere med offentlig forsørgelse.

Figur 4.3 **16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige efterkommere – efter ydelse. 2013**

21 pct. af modtagerne af kontanthjælp er ikke-vestlige indvandrere

De ikke-vestlige indvandrere udgør 7 pct. af alle 16-64-årige, mens deres andel af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse er 10 pct. Samlet set er de ikke-vestlige indvandrere altså overrepræsenterede blandt modtagere af offentlig forsørgelse. Der er dog tydelige forskelle mellem ordningerne. Når der ses bort fra kontanthjælp til udlændinge, som er en ordning tiltænkt indvandrere, er den ydelse med

størst overrepræsentation for de ikke-vestlige indvandrere, kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparete eller aktive-rede. Her er 22 pct. ikke-vestlige indvandrere.

Nettoledige De ikke-vestlige indvandrere er også overrepræsenterede blandt de ledige, idet de udgør 12 pct. af alle nettoledige. Deres overrepræsentation er størst blandt ledige kontanthjælpsmodtagere, hvor de udgør 18 pct., mens andelen kun er 9 pct. blandt de ledige dagpengemodtagere.

Tabel 4.2 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent – efter herkomst og ydelse. 2013

Type af ydelse	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	3	10	0	2	86	100
2.-8. I alt uden SU-modtagere	3	11	0	1	85	100
1. SU-modtagere	2	5	0	4	88	100
2. Nettoledige	5	12	0	2	81	100
Ledige dagpengemodtagere	5	9	0	2	84	100
Ledige kontanthjælpsmodtagere	5	18	0	3	73	100
3. Feriedagpenge	4	10	0	1	84	100
4. Vejledning og opkvalificering	4	18	0	2	76	100
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	8	13	0	2	76	100
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	3	20	0	2	75	100
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	4	6	0	1	88	100
5. Støttet beskæftigelse	2	6	0	1	91	100
Virksomhedspraktik (dp)	4	9	0	2	85	100
Virksomhedspraktik (kh)	3	11	0	1	85	100
Ansættelse med løntilskud (dp)	4	7	0	1	88	100
Ansættelse med løntilskud (kh)	5	13	0	2	79	100
Fleksjob	3	6	0	1	90	100
Skånejob	4	10	0	2	83	100
6. Barselsdagpenge mv. i alt	5	7	0	2	86	100
7. Tilbagetrækning	2	9	0	0	88	100
Førtidspension	2	13	0	0	84	100
Efterløn	2	1	0	0	96	100
Fleksydelse	2	1	0	-	96	100
8. Øvrige ydelsesmodtagere	3	16	0	2	79	100
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	2	22	0	2	73	100
Kontanthjælp til udlændinge	0	99	-	1	-	100
Revalideringsydelse i øvrigt	2	5	0	1	93	100
Ledighedsydelse	2	8	0	0	89	100
Sygedagpenge	3	8	0	1	88	100
Ressourceforløb	2	18	-	0	79	100

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

Vejledning og opkvalificering

Også blandt personer på vejledning og opkvalificering er der flere ikke-vestlige indvandrere end deres andel af befolkningen tilsiger.

Blandt alle fuldtidsmodtagere af vejledning og opkvalificering er 18 pct. ikke-vestlige indvandrere.

**Støttet
beskæftigelse**

Blandt modtagere af støttet beskæftigelse er 6 pct. ikke-vestlige indvandrere, hvilket svarer nogenlunde til de 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres andel af hele befolkningen. Det dækker over, at de er underrepræsenterede i ordningen fleksjob, som samlet set udgør over halvdelen af personer i støttet beskæftigelse, mens de er overrepræsenteret blandt personer i virksomhedspraktik og ansatte med løntilskud.

**Førtidspension
og efterløn**

Med en andel på 13 pct. af alle førtidspensionister er der næsten dobbelt så mange ikke-vestlige indvandrere på førtidspension sammenlignet med deres andel af hele den 16-64-årige befolkning. Derimod udgør de ikke-vestlige indvandrere kun lidt over 1 pct. af efterlønsmodtagerne, selvom deres andel af den 60-64-årige befolkning er mere end dobbelt så høj.

**Vestlige indvandrere er
underrepræsenterede**

De vestlige indvandrere er overordnet set underrepræsenterede, da de udgør 4 pct. af befolkningen mellem 16 og 64 år, men kun 3 pct. af det samlede antal offentligt forsørgede.

Tabel 4.3

16-64-årige – efter herkomst. 2013

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Alle personer	159 411	240 549	9 099	49 529	3 101 061	3 559 648
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	29 479	106 801	3 058	21 446	954 379	1 115 163
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	23 716	90 357	1 725	8 480	690 022	814 300
	pct.					
Alle personer	4	7	0	1	87	100
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	3	10	0	2	86	100
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	3	11	0	1	85	100

**31 pct. af alle
16-64-årige
på offentlig
forsørgelse**

Det samlede antal fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse i 2013 svarer til 31 pct. af hele den 16-64-årige befolkning. Her indgår SU-modtagerne også. Det har ikke været tilfældet i tidligere udgaver af denne publikation. Da SU-modtagerne er en stor gruppe, er det klart, at andelen bliver en del højere, når SU er med.

**Andelen er 44 pct.
blandt ikke-vestlige
indvandrere**

Blandt personer med dansk oprindelse er 31 pct. af aldersgruppen offentligt forsørgede, mens andelen er 18 pct. blandt vestlige indvandrere og 44 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere.

**8 pct. af
ikke-vestlige
indvandrere er på
kontanthjælp**

Andelen på de enkelte ydelser målt i forhold til hele befolkningen fremgår også af tabel 4.4. Fx ses det, at de ikke-vestlige indvandrere på kontanthjælp udgør 7,8 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige ind-

vandrere. Blandt personer med dansk oprindelse er den tilsvarende andel kun 2,1 pct.

Efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med andre grupper

Andelen for efterkommere kan ikke umiddelbart sammenlignes med indvandrere og personer med dansk oprindelse, da efterkommere og især de ikke-vestlige efterkommere er meget unge. De har derfor uforholdsmæssigt mange SU-modtagere og til gengæld meget få på tilbagetrækningsordninger. Offentlig forsørgelse for efterkommere kan kun belyses ved at se nærmere på mere detaljerede aldersgrupper end 16-64-årige under ét. Det er gjort i næste afsnit.

Tabel 4.4 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent af alle 16-64-årige. 2013

Type af ydelse	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	18,5	44,4	33,6	43,3	30,8	31,3
2.-8. I alt uden SU-modtagere	14,9	37,6	19,0	17,1	22,3	22,9
1. SU-modtagere	3,6	6,8	14,6	26,2	8,5	8,5
2. Nettoledige	3,8	5,7	3,9	5,0	3,1	3,3
Ledige dagpengemodtagere	2,7	3,4	2,5	3,0	2,3	2,4
Ledige kontanthjælpsmodtagere	1,0	2,3	1,3	2,0	0,7	0,8
3. Feriedagpenge	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
4. Vejledning og opkvalificering	1,0	3,1	1,2	1,6	1,0	1,2
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	0,6	2,7	1,0	1,4	0,8	0,9
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
5. Støttet beskæftigelse	1,4	2,5	1,7	1,3	2,7	2,6
Virksomhedspraktik (dp)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Virksomhedspraktik (kh)	0,2	0,7	0,3	0,4	0,4	0,4
Ansættelse med løntilskud (dp)	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Ansættelse med løntilskud (kh)	0,2	0,4	0,2	0,3	0,2	0,2
Fleksjob	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Skånejob	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Barselsdagpenge mv. i alt	1,6	1,5	1,7	2,0	1,4	1,5
7. Tilbagetrækning	4,4	13,3	5,9	1,8	9,6	9,5
Førtidspension	3,0	12,7	5,2	1,8	6,3	6,5
Efterløn	1,3	0,6	0,7	0,0	3,0	2,7
Fleksydelse	0,1	0,0	0,0	-	0,2	0,2
8. Øvrige ydelsesmodtagere	2,7	11,4	4,4	5,3	4,3	4,7
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	1,3	7,8	3,0	4,1	2,1	2,4
Kontanthjælp til udlændinge	0,0	0,9	-	0,0	-	0,1
Revalideringsydelse i øvrigt	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
Ledighedsydelse	0,2	0,5	0,1	0,1	0,4	0,4
Sygedagpenge	1,2	2,1	1,2	1,1	1,8	1,8
Ressourceforløb	0,0	0,1	-	0,0	0,0	0,0

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

4.2. Aldersopdeling

SU fylder meget for personer under 30 år – dog ikke blandt indvandrere

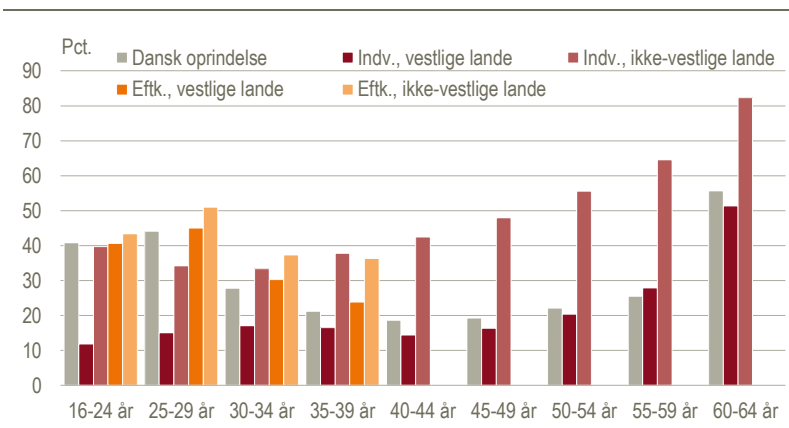
Store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse blandt 55-59-årige

På grund af SU er andelen med offentlig forsørgelse høj blandt efterkommere og personer med dansk oprindelse under 30 år. Indvandrere, der er udenlandske statsborgere, har i mange tilfælde ikke ret til dansk SU. Det er hovedårsagen til, at de vestlige indvandrere har så lave andele med offentlig forsørgelse i aldersgrupperne 16-24-årige og 25-29-årige.

For de ikke-vestlige indvandrere er der en meget klar tendens til, at andelen med offentlig forsørgelse stiger med alderen. Det er for de 30-34-årige, at de ikke-vestlige indvandrere har den laveste andel med offentlig forsørgelse med 33 pct. Det ligger ikke meget højere end for personer med dansk oprindelse, hvor 28 pct. af de 30-34-årige modtager offentlig forsørgelse. Herefter stiger andelen kraftigt fra aldersgruppe til aldersgruppe for de ikke-vestlige indvandrere, mens udviklingen er svagt faldende for personer med dansk oprindelse. For de 55-59-årige er andelen med offentlig forsørgelse 65 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 26 pct. for personer med dansk oprindelse. Forskellen mellem de to grupper stiger altså fra 5 procentpoint blandt de 30-34-årige til 39 procentpoint blandt de 55-59-årige.

Figur 4.4

Fulltidsmottagere på offentlig forsørgelse – efter herkomst og alder. 2013

På grund af efterløn er forskel mindre blandt de 60-64-årige

Kun efterkommere under 40 år er med

For personer med dansk oprindelse sker der en stor stigning i andelen med offentlig forsørgelse fra 55-59-årige til 60-64-årige på grund af efterlønsordningen. Dermed indsnævres forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer dansk oprindelse. Også for de 60-64-årige er der dog klart flere ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse, idet deres andel er 82 pct. mod 56 pct. for personer med dansk oprindelse.

For efterkommerne er kun vist andelen for aldersgrupperne op til 40 år, da der er få over 40 år, til at andelen kan beregnes med et tilstrækkeligt datagrundlag. For de fire aldersgrupper under 40 år kan

man se, at de vestlige efterkommere stort set ligger på samme niveau som for personer med dansk oprindelse i alle grupper.

Høj andel med offentlig forsørgelse blandt 35-39-årige ikke-vestlige efterkommere

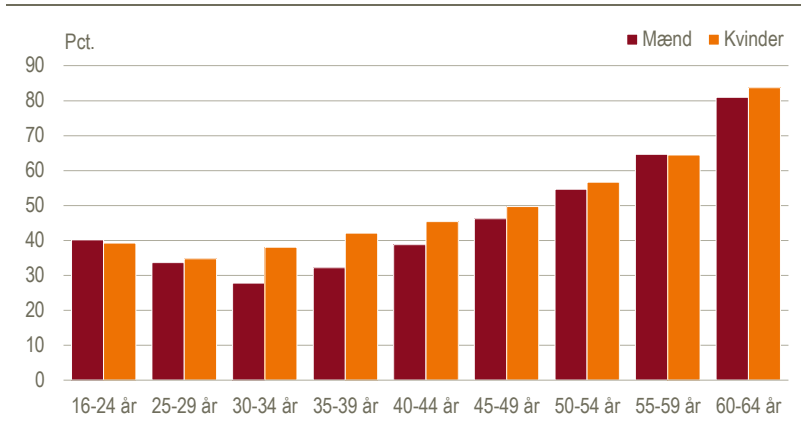
De ikke-vestlige efterkommere er gruppen med den højeste andel på offentlig forsørgelse blandt 16-34-årige. Blandt de 35-39-årige ligger deres andel en smule under de ikke-vestlige indvandreres. Alligevel er det den aldersgruppe, som er mest bemærkelsesværdig, idet det er her, der er størst forskel mellem personer med dansk oprindelse og de ikke-vestlige efterkommere. Mens 21 pct. af de 35-39-årige med dansk oprindelse har offentlig forsørgelse, er andelen 36 pct. blandt de 35-39-årige ikke-vestlige efterkommere.

35-39-årige indvandrere og efterkommere er forskellige med hensyn til oprindelsesland

De 35-39-årige ikke-vestlige indvandreres andel med offentlig forsørgelse er 38 pct., hvilket kun er en smule højere end de ikke-vestlige efterkommeres andel. Her skal man være opmærksom på, at 35-39-årige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er forskelligt sammensat med hensyn til oprindelsesland. De ikke-vestlige efterkommere domineres af få oprindelseslande, hvor især Tyrkiet og Pakistan fylder meget. Tilsammen udgør efterkommere med oprindelse i Tyrkiet eller Pakistan 59 pct. af alle 35-39-årige ikke-vestlige efterkommere. Indvandrere fra Tyrkiet eller Pakistan udgør til sammenligning kun 21 pct. af de 35-39-årige ikke-vestlige indvandrere.

Figur 4.5

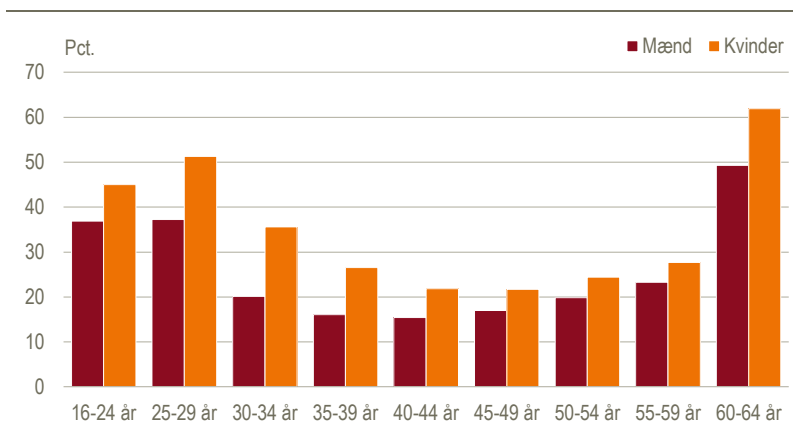
Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere. 2013

Små kønsforskelle blandt ikke-vestlige indvandrere

Opdeler man andelen med offentlig forsørgelse på køn for de ikke-vestlige indvandrere fremgår det, at der er ret små forskelle. For aldersgrupperne i 30'erne er andelen af kvinder med offentlig forsørgelse tydeligt højest, men herefter bliver forskellene mindre og for de 55-59-årige ligger andelen på helt samme niveau.

Figur 4.6 **Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse. 2013**

Større kønsforskelle blandt personer med dansk oprindelse

For personer med dansk oprindelse er der større forskelle mellem kønnene. De største forskelle findes i de yngste fire aldersgrupper og blandt 60-64-årige. For de yngre spiller det en rolle, at kvinder i højere grad end mænd modtager barseldagpenge. Fra starten af 20'erne er der også flere kvinder end mænd, der er under uddannelse. Derfor har de yngre kvinder en større andel, der modtager SU. For de 60-64-årige er det kvindernes større brug af efterlønsordningen, som skaber den relativt store forskel.

4.3. Udvikling 2008-2013

Tidsserie med SU mulig fra 2008

Den sammenhængende statistik for personer på offentlig forsørgelse findes fra 2007 og frem. Det er dog kun fra 2008, at SU også indgår. I de tidligere udgaver af denne publikation er der i dette afsnit blevet fokuseret på andelen af 16-64-årige med offentlig forsørgelse. I dette års udgave er det valgt at indsnævre gruppen til 30-59-årige.

30-59-årige i stedet for 16-64-årige på grund af SU og efterløn

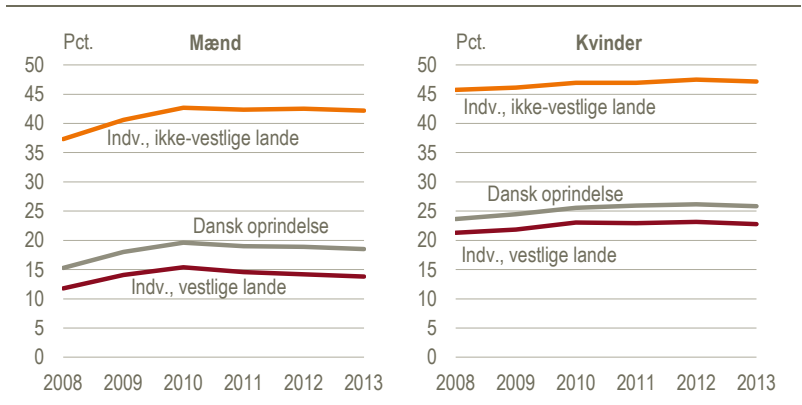
De 30-59-årige er en langt mere homogen gruppe end de 16-64-årige. Ved at lave denne afgrænsning får man langt de fleste studerende sorteret fra, og samtidig påvirker efterlønsordningen ikke tallene. Det er problematisk med mange studerende, da SU først og fremmest er noget, som personer med dansk oprindelse kan få. Muligheden for at få efterløn er også i stor udstrækning forbeholdt personer med dansk oprindelse på grund af anciennitetskravene, hvilket også taler for at ekskludere ordningen, når der sammenlignes.

Forskelle i alderssammensætning også mindre relevante, når der ses på 30-59-årige

Af hensyn til gruppernes forskellige alderssammensætning er det også relevant at indsnævre aldersgruppen fra 16-64-årige til 30-59-årige. Som det er fremgået af det foregående afsnit, er forskellene i andelen med offentlig forsørgelse relativt små blandt aldersgrupperne fra 30 til 59 år for personer med dansk oprindelse, som er den gruppe ind-

vandrerne først og fremmest sammenlignes med. Forskelle i alderssammensætning inden for gruppen af 30-59-årige er derfor af mindre betydning end for 16-64-årige, hvor der er meget store forskelle i andelen med offentlig forsørgelse mellem fx 60-64-årige og 40-44-årige.

Figur 4.7 **30-59-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse**

Stigning i andel offentligt forsørgede for alle grupper blandt mændene

De mandlige ikke-vestlige indvandrere har meget højere andele på offentlig forsørgelse end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, og forskellene er ikke blevet mindre siden 2008. Andelen er steget for alle tre grupper fra 2008 til 2013, og stigningen fandt hovedsagelig sted fra 2008 til 2010. Udviklingen fra 2008 til 2010 hænger naturligvis sammen med den økonomiske krise, som har haft en negativ indflydelse på beskæftigelsen i denne periode og dermed medført, at flere personer er kommet på offentlig forsørgelse. Siden 2010 har andelen været svagt faldende for alle tre grupper. Den faldende tendens har dog været mindst for de ikke-vestlige indvandrere.

Forskel forøget mellem ikke-vestlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse

For de mandlige ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse fra 37 pct. til 42 pct. fra 2008 til 2013, mens udviklingen for mænd med dansk oprindelse går fra 15 pct. til 18 pct. Forskellen mellem de to grupper er altså samlet set blevet forøget fra 22 til 24 procentpoint i perioden.

De vestlige indvandrere har laveste andele

De mandlige vestlige indvandrere har lidt lavere andele med offentlig forsørgelse end mænd med dansk oprindelse i alle årene fra 2008 til 2013, og her er forskellen også blevet forøget svagt i perioden.

Lignende mønster blandt kvinderne

Også blandt kvinderne er andelen med offentlig forsørgelse meget højere blandt de ikke-vestlige indvandrere. De vestlige indvandrere er også blandt kvinderne den gruppe, som gennem hele perioden har de laveste andele med offentlig forsørgelse.

Dog mindre dramatisk udvikling fra 2008 til 2010 blandt kvinderne

Alle tre grupper har ligesom blandt mændene haft en stigning i andelen med offentlig forsørgelse fra 2008 til 2013. For kvinderne er udviklingen fra 2008 til 2010 dog ikke så dramatisk. Til gengæld er an-

delene fortsat med at stige helt frem til 2012, og det er først i det seneste år, at der igen er blevet konstateret et svagt fald.

Lille indsnævring i forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse

For de kvindelige ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse fra 46 pct. til 47 pct. fra 2008 til 2013. I samme periode stiger andelen for kvinder med dansk oprindelse fra 24 pct. til 26 pct. Samlet set har der for kvindernes vedkommende altså været tale om en beskedent reduktion i forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse.

Lille forøgelse i forskel mellem kvinder med dansk oprindelse og vestlige indvandrere

Ligesom blandt mændene er forskellen også blevet svagt forøget mellem kvinder med dansk oprindelse og de vestlige indvandrere. I 2008 var andelen med offentlig forsørgelse 2 procentpoint højere for kvinder med dansk oprindelse. I 2013 er forskellen vokset til 3 procentpoint.

4.4. Opdeling på forskellige oprindelseslande

Store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande

I dette afsnit, hvor der ses på indvandrere på enkelte oprindelseslande, er det også valgt at ændre aldersgruppen til 30-59-årige fra de 16-64-årige, som har været brugt i tidligere udgaver. Her vejer argumentet om gruppernes forskellige alderssammensætning tungest. For nogle indvandrergrupper udgør personer under 30 år en meget stor andel, mens andre grupper er mere spredt aldersmæssigt. Grupperne bliver derfor mere sammenlignelige ved at anvende 30-59-årige frem for 16-64-årige.

I tabel 4.5 og 4.6 for henholdsvis mænd og kvinder er der vist tal for 30-59-åriges offentlige forsørgelse for de 30 oprindelseslande, som der i 2013 er flest indvandrere fra. I tabellerne er landene rangordnet efter andelen med offentlig forsørgelse.

To tredjedele af mændene fra Libanon, Irak eller Somalia er offentligt forsørgede

Blandt mændene er det indvandrere fra Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse med niveauer, der ligger mellem 65 og 68 pct. I den modsatte ende findes indvandrere fra Ukraine, Litauen, Indien, Nederlandene og Kina, som alle har andele med offentlig forsørgelse, der ligger under 10 pct.

Flygtninge oftere på offentlig forsørgelse

Andelen med offentlig forsørgelse er også tæt forbundet med baggrunden for og varigheden af indvandrernes ophold i Danmark. Indvandrere med kort opholdstid og studie eller arbejde som opholdsgrundlag vil generelt have lave andele med offentlig forsørgelse. Derimod vil flygtninge og familiesammenførte, hvis ophold i Danmark også er af mere permanent karakter, have højere andele med offentlig forsørgelse. Indvandrere fra Libanon, Irak og Somalia består hovedsageligt af flygtninge, og det er blandt andet på den baggrund, at deres høje andele af offentligt forsørgede skal ses.

Tabel 4.5 **Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige mænd – efter oprindelsesland. 2013**

	Antal fuldtids- modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentligt forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Somalia	2 045	3 021	68
Libanon	3 206	4 887	66
Irak	4 267	6 529	65
Afghanistan	1 346	2 448	55
Bosnien-Hercegovina	2 785	5 258	53
Iran	2 782	5 646	49
Jugoslavien ¹	1 414	3 186	44
Marokko	743	1 876	40
Sri Lanka	929	2 475	38
Tyrkiet	4 744	12 682	37
Rusland	230	682	34
Vietnam	959	3 120	31
Pakistan	1 050	4 251	25
Island	381	1 777	21
Thailand	97	478	20
Sverige	388	2 275	17
Norge	357	2 261	16
Tyskland	952	6 324	15
Storbritannien	770	5 234	15
Italien	283	1 956	14
Filippinerne	91	641	14
Polen	1 266	9 102	14
USA	239	2 030	12
Rumænien	359	3 094	12
Frankrig	161	1 503	11
Kina	171	1 831	9
Nederlandene	178	2 046	9
Indien	186	2 301	8
Litauen	119	1 547	8
Ukraine	59	961	6
Dansk oprindelse	183 418	990 623	19

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2013 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark. Det samlede antal 30-59-årige er udregnet som gennemsnittet af befolkningen 1. januar 2013 og 1. januar 2014 som et udtryk for middelfolketallet i 2013.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

De 13 oprindelseslande med højeste andele er ikke-vestlige

Blandt mændene er indvandrere fra Tyrkiet den største enkelte gruppe. Deres andel af offentligt forsørgede er 37 pct. i 2013. Der er en klar tendens til, at det er indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. Af de 30 lande er de 13 øverst placerede lande ikke-vestlige. Der er dog også indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har lave andele. Ud over Ukraine og Indien drejer det sig om Kina, Filippinerne og Thailand.

15 lande ligger lavere end mænd end med dansk oprindelse

For indvandrere fra 15 af de 30 lande ligger andelen af mænd med offentlig forsørgelse lavere end 19 pct., som er den andel de 30-59-årige mænd med dansk oprindelse har i 2013.

Tabel 4.6 **Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige kvinder – efter oprindelsesland. 2013**

	Antal fuldtids- modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentligt forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Libanon	3 195	4 041	79
Somalia	2 190	2 772	79
Irak	3 987	5 376	74
Afghanistan	1 668	2 327	72
Bosnien-Hercegovina	3 104	5 273	59
Tyrkiet	6 524	11 617	56
Jugoslavien ¹	1 713	3 143	55
Marokko	1 055	1 984	53
Iran	2 059	3 894	53
Pakistan	1 690	3 686	46
Sri Lanka	1 142	2 528	45
Vietnam	1 341	3 565	38
Island	601	1 832	33
Rusland	740	2 485	30
Polen	2 272	8 148	28
Norge	940	3 597	26
Sverige	877	3 368	26
Ukraine	375	1 527	25
Rumænien	604	2 662	23
Litauen	386	1 798	21
Kina	637	2 997	21
Tyskland	1 255	6 086	21
Thailand	1 350	6 664	20
Filippinerne	773	4 172	19
Indien	258	1 399	18
Storbritannien	399	2 232	18
Italien	137	870	16
Nederlandene	190	1 236	15
USA	229	1 637	14
Frankrig	122	929	13
Dansk oprindelse	252 050	976 115	26

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2013 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Fire ud fem kvinder fra Libanon og Somalia på offentlig forsørgelse

Blandt kvinderne er det også indvandrere fra Libanon, Somalia og Irak, som skiller sig ud. Deres andele med offentlig forsørgelse ligger på 79 pct. for indvandrere fra Libanon og Somalia og 74 pct. for indvandrere fra Irak. For kvinderne har indvandrere fra Frankrig, USA, Nederlandene og Italien de laveste andele med offentlig forsørgelse. I alle fire tilfælde ligger andelen mellem 13 og 16 pct.

Tyrkiske indvandrere har høj andel med offentlig forsørgelse blandt kvinderne

Indvandrere fra Tyrkiet er også den største gruppe blandt de 30-59-årige kvinder. Blandt dem er andelen med offentlig forsørgelse 56 pct. Det er en andel, som kun er højere end for indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Afghanistan, Irak, Somalia og Libanon. I modsætning til de tyrkiske indvandrere består indvandrere fra disse lande dog hovedsageligt af flygtninge.

***13 lande ligger lavere
end kvinder med
dansk oprindelse***

For indvandrere fra 13 af de 30 lande ligger andelen af kvinder med offentlig forsørgelse lavere end 26 pct., som er den andel de 30-59-årige kvinder med dansk oprindelse har i 2013.

5. Kriminalitet

Sammenfatning

84 pct. af al kriminalitet bliver begået af personer med dansk oprindelse. Indvandrere og efterkommere fra vestlige lande står for 3 pct. og fra ikke-vestlige lande for 13 pct.

Uanset herkomst er kriminalitet klart mest udbredt blandt mænd, som samlet udgør otte ud af ti dømte for kriminalitet. Kriminalitetshyppighederne er generelt højest for personer under 40 år. Særlig høj er andelen blandt de 20-24-årige med en kriminalitetshyppighed på 11 pct.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er yngre end personer med dansk oprindelse, og de har ofte lavere socioøkonomisk status. Det er forhold, der bør tages højde for, når man sammenligner dem med personer med dansk oprindelse. Et indeks, der standardiserer efter alder viser, at kriminaliteten i 2013 er 53 pct. højere blandt mandlige indvandrere og 130 pct. højere blandt mandlige efterkommere med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Når der yderligere standardiseres for socioøkonomisk status reduceres kriminaliteten til at være henholdsvis 27 pct. og 120 pct. højere.

Mandlige libanesiske indvandrere og efterkommere, hvoraf en stor del er statsløse palæstinensere, har med 254 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande. Indekset er standardiseret både efter alder og socioøkonomisk status. Mænd med jugoslavisk oprindelse og mænd med oprindelse i Tyrkiet, Somalia og Marokko har alle indeks, der ligger lidt under 200. Den laveste kriminalitet har mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i USA. Deres indeks er 33 og ligger således langt under gennemsnittet for alle mænd, som pr. definition er 100.

5.1. Samlet kriminalitet

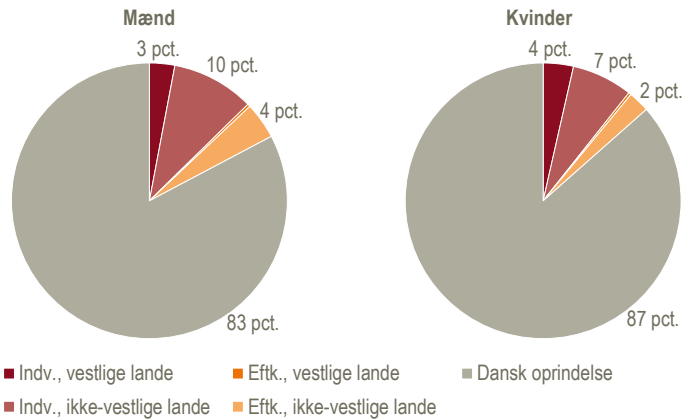
17 pct. af dømte mænd og 13 pct. af dømte kvinder er indvandrere og efterkommere

I alt er 124.122 mænd i alderen 15-79 år blevet kendt skyldige i en strafferetlig afgørelse i 2013. Heraf udgør mænd med dansk oprindelse 83 pct., indvandrere og efterkommere fra vestlige lande henholdsvis 3 pct. og 0,3 pct. og indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande henholdsvis 10 pct. og 4 pct. Blandt de i alt 36.289 dømte kvinder har 87 pct. dansk oprindelse.

Størst andel blandt dømte for overtrædelse af straffeloven

Indvandrere og efterkommeres andel af de dømte er størst blandt straffelovsovertrædelser. Her udgør de 24 pct. af mændene og 23 pct. af kvinderne. For overtrædelse af færdselsloven udgør de den laveste andel; henholdsvis 17 pct. af de dømte mænd og 11 pct. af de dømte kvinder.

Figur 5.1 Skyldige i kriminalitet. 2013

Flest kriminelle blandt unge

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre. Blandt unge mænd i alderen 20-24 år er 11 pct. blevet fundet skyldig i mindst ét forhold i 2013. Til sammenligning er det fx kun 5 pct. af de 50-54-årige.

Tabel 5.1 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2013

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvan- drere	Efter- kommere	Indvan- drere	Efter- kommere		
antal						
Mænd						
I alt	3 679	391	12 043	5 309	102 700	124 122
Straffelov	654	98	2 702	1 539	15 871	20 864
Færdselslov	2 443	216	7 752	3 281	67 620	81 312
Særlove	759	128	3 153	1 900	26 673	32 613
Kvinder						
I alt	1 286	108	2 590	902	31 403	36 289
Straffelov	259	41	840	266	4 759	6 165
Færdselslov	898	57	1 571	618	24 113	27 257
Særlove	145	15	237	62	3 150	3 609
pct.						
Mænd						
I alt	3,0	0,3	9,7	4,3	82,7	100
Straffelov	3,1	0,5	13,0	7,4	76,1	100
Færdselslov	3,0	0,3	9,5	4,0	83,2	100
Særlove	2,3	0,4	9,7	5,8	81,8	100
Kvinder						
I alt	3,5	0,3	7,1	2,5	86,5	100
Straffelov	4,2	0,7	13,6	4,3	77,2	100
Færdselslov	3,3	0,2	5,8	2,3	88,5	100
Særlove	4,0	0,4	6,6	1,7	87,3	100

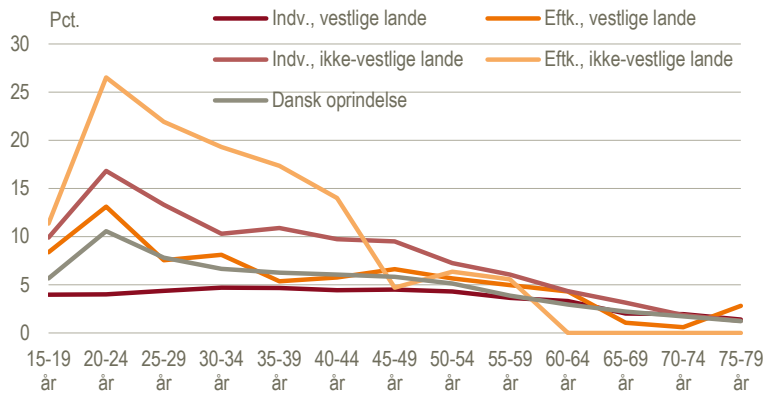
Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne i den øverste del af tabellen være større end totalen.

Flest blandt personer med oprindelse i et ikke-vestligt land bliver kendt skyldige

Hvis antallet af kriminelle i de enkelte aldersgrupper sættes i relation til befolkningen i de tilsvarende aldersgrupper viser det sig, at der generelt er en større andel af mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land end af mænd med oprindelse i et vestligt land eller med dansk oprindelse, der er dømt for kriminalitet. I de yngre aldersgrupper finder man de største forskelle. Fx er 27 pct. af de 20-24-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande blevet fundet skyldige i et eller flere forhold i 2013. For efterkommere fra vestlige lande er den tilsvarende andel på 13 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 11 pct. Både blandt mænd med vestlig og med ikke-vestlig oprindelse er der indtil 45-års-alderen en større andel af efterkommerne end af indvanderne, der er blevet fundet skyldig i kriminalitet. Billedet for kvinderne er lidt mere nuanceret, men blandt efterkommere fra ikke-vestlige lande i alderen 20-44 år er der, ligesom for mændene, en større andel end blandt de øvrige herkomstgrupper, der er dømt for kriminalitet i 2013.

Tabel 5.2 Samlet kriminalitetshyppighed. 2013

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år ...	4,0	8,4	9,9	11,4	5,6	6,1
20-24 år ...	4,0	13,1	16,8	26,5	10,6	11,2
25-29 år ...	4,4	7,5	13,3	21,9	7,8	8,4
30-34 år ...	4,7	8,1	10,3	19,3	6,7	7,1
35-39 år ...	4,7	5,3	10,9	17,4	6,3	6,6
40-44 år ...	4,4	5,8	9,7	14,0	6,0	6,3
45-49 år ...	4,5	6,6	9,5	4,7	5,8	6,0
50-54 år ...	4,3	5,7	7,2	6,3	5,1	5,2
55-59 år ...	3,6	5,0	6,1	5,6	3,9	4,0
60-64 år ...	3,3	4,3	4,3	-	2,9	3,0
65-69 år ...	2,0	1,1	3,1	-	2,2	2,2
70-74 år ...	1,9	0,6	1,9	-	1,7	1,7
75-79 år ...	1,4	2,8	1,3	-	1,2	1,2
Kvinder						
15-19 år ...	1,7	1,7	1,7	1,5	1,2	1,2
20-24 år ...	0,8	3,4	2,3	4,5	2,2	2,2
25-29 år ...	1,1	1,8	2,1	4,6	1,9	1,9
30-34 år ...	1,9	2,3	2,1	4,6	2,1	2,1
35-39 år ...	1,8	1,7	2,4	4,0	2,3	2,3
40-44 år ...	2,1	2,8	2,1	4,4	2,4	2,4
45-49 år ...	2,3	1,9	2,0	-	2,4	2,3
50-54 år ...	1,7	2,0	1,6	4,2	1,9	1,9
55-59 år ...	1,9	1,8	1,6	-	1,4	1,4
60-64 år ...	1,1	1,1	1,1	-	1,0	1,0
65-69 år ...	0,8	1,9	0,9	7,1	0,7	0,7
70-74 år ...	0,7	2,2	0,6	-	0,6	0,6
75-79 år ...	0,3	1,2	0,9	-	0,4	0,4

Figur 5.2 **Kriminalitetshyppigheder for mænd. 2013**Tabel 5.3 **15-79-årige skyldige i kriminalitet – efter oprindelsesland. 2013**

	Mænd	Kvinder	I alt
EU			
Danmark	102 700	31 403	134 103
Polen	851	318	1 169
Tyskland	407	171	578
Rumænien	460	103	563
Sverige	222	121	343
Storbritannien	277	65	342
Europa udenfor EU			
Tyrkiet	3 709	612	4 321
Jugoslavien ¹	906	246	1 152
Bosnien-Hercegovina	672	174	846
Norge	194	92	286
Afrika			
Somalia	1 002	112	1 114
Marokko	548	89	637
Amerika			
USA	99	36	135
Asien			
Libanon	2 074	305	2 379
Irak	1 606	217	1 823
Pakistan	1 269	199	1 468
Iran	844	226	1 070
Afghanistan	690	94	784
Vietnam	304	110	414
Sri Lanka	343	56	399
Kina	143	80	223
Indien	138	34	172
Filippinerne	49	79	128

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Flest kriminelle har oprindelse i Tyrkiet

Tyrkiet er det land, som det største antal kriminelle har oprindelse i. Det hænger selvfølgelig sammen med, at Tyrkiet er det land, som flest indvandrere og efterkommere har oprindelse i. Libanon, Irak og Pakistan er andre lande, som en del kriminelle har oprindelse i. Det skal

nævnes, at en stor del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Kriminalitetsindeks

Korrektion for alderssammensætning

Som det er fremgået, er kriminalitetshyppigheden højere i de yngre aldersgrupper end i de ældre. En befolkningsgruppes samlede kriminalitet påvirkes derfor af, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt. Hvis man ønsker et samlet mål for kriminaliteten i en befolkningsgruppe, er det derfor nødvendigt at korrigere for, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt.

Metode

Korrekturen foretages ved, at der for alle mænd og kvinder på alle enkelte alderstrin beregnes hvor stor en andel, der har fået en dom i løbet af året. Det kaldes også **aldersspecifikke kriminalitetshyppigheder**. Det beregnes herefter, hvor mange fra de befolkningsgrupper, der ønskes belyst – fx indvandrere fra ikke-vestlige lande – der ville have fået en dom, hvis de havde samme kriminalitetshyppighed som gennemsnittet af befolkningen. Forholdet mellem dette beregnede antal dømte og det faktiske antal dømte kaldes for et **aldersstandardiseret kriminalitetsindeks**.

I tidligere års udgaver af denne publikation er beregningen af kriminalitetshyppighederne foretaget for 10-års-aldersgrupper, fx for de 20-29-årige under ét. I dette års udgave er beregningen foretaget for de enkelte alderstrin, hvilket giver en mere præcis opgørelse. Ændringen i beregningsmetode ændrer dog ikke ved det grundliggende billede.

Efterkommere fra ikke-vestlige lande har højest kriminalitetsindeks

Når der korrigeres for alderssammensætningen viser det sig, at mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande har et kriminalitetsindeks på 230. Det betyder, at denne gruppe har en overhyppighed af kriminalitet på 130 pct. i forhold til hele den mandlige befolkning, hvor indekstallet er sat til 100. Mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande har et kriminalitetsindeks på 153, når der er korrigeret for deres alderssammensætning. Også blandt kvinder er det efterkommere fra ikke-vestlige lande, der med et indeks på 187, har den højeste kriminalitet.

Flest kriminelle blandt selvstændige, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken

Ud over alder er socioøkonomisk status en faktor, der påvirker kriminalitetshyppigheden for en befolkningsgruppe. Fx har mandlige selvstændige et kriminalitetsindeks, der ligger 51 pct. over gennemsnittet for alle mænd og arbejdsløse et kriminalitetsindeks, der ligger 43 pct. over. Mænd i gruppen **andre uden for arbejdsstyrken** har et indeks, der ligger 78 pct. over gennemsnittet, hvorimod folk **under uddannelse** ligger 23 pct. under gennemsnittet efterfulgt af **lønmodtagere** med 13 pct. En befolkningsgruppes socioøkonomiske sammensætning vil derfor påvirke dens kriminalitetsniveau, og i beregningen af et

kriminalitetsindeks bør der derfor også korrigeres for den socioøkonomiske status.

Lavere kriminalitet blandt indvandrere, når der korrigeres for socioøkonomisk status

Når den socioøkonomiske status inddrages, falder kriminalitetsindekset for mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande fra 153 til 127 og for mandlige indvandrere fra vestlige lande fra 63 til 54. Indeksene falder også for efterkommere fra både ikke-vestlige og vestlige lande, men i relativt meget mindre omfang. Indekset for mænd med dansk oprindelse stiger fra 95 til 98 og ligger dermed lidt under det gennemsnitlige kriminalitetsniveau. For kvinderne ændres indeksene i samme retning, når der korrigeres for den socioøkonomiske sammensætning.

Efterkommere har højest kriminalitetsindeks

Mandlige efterkommere har højere kriminalitetsindeks end indvandrere. Det gælder uanset om oprindelsen er i et vestligt eller et ikke-vestligt land og uanset socioøkonomisk status – dog med undtagelse af efterkommere fra vestlige lande, der er pensionister. Forskellen er særligt stor blandt mænd i gruppen af *andre uden for arbejdsstyrken* med ikke-vestlig oprindelse. Her er kriminalitetsindekset 402 for efterkommere og 175 for indvandrere. Også blandt de arbejdsløse mænd fra ikke-vestlige lande er der store forskelle i kriminalitetsindekset mellem indvandrere og efterkommere.

Tabel 5.4 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige – efter herkomst, oprindelsesland og socioøkonomisk status. 2013

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
indeks, mænd i alt = 100						
Mænd						
I alt ¹	54	108	127	220	98	100
I alt ²	63	110	153	230	95	100
Selvstændige	124	150	267	347	140	151
Lønmodtagere	71	99	124	202	85	87
Arbejdsløse	100	131	195	355	129	143
Under uddannelse	34	91	139	172	69	77
Pensionist mv.	101	98	143	170	99	103
Andre uden for arb.st. .	43	170	175	402	201	178
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder						
I alt ¹	72	121	88	185	101	100
I alt ²	80	122	100	187	100	100
Selvstændige	175	..	202	288	162	166
Lønmodtagere	85	91	99	210	91	92
Arbejdsløse	132	..	122	237	124	126
Under uddannelse	49	105	109	128	76	79
Pensionist mv.	125	215	101	..	96	97
Andre uden for arb.st. .	61	221	90	285	180	146

Anm.: ... angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

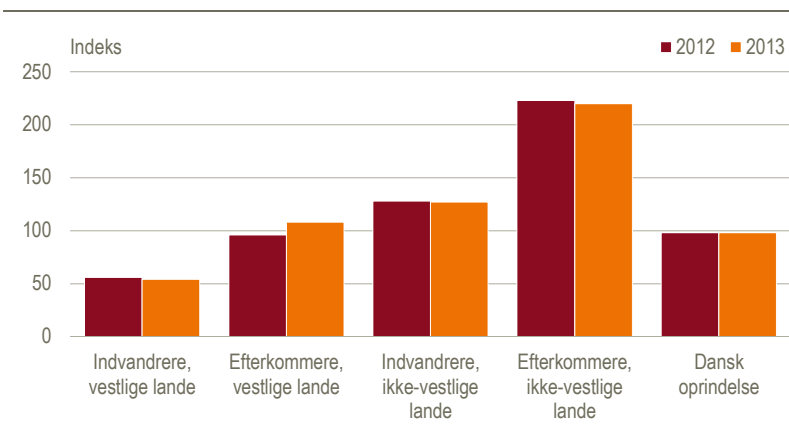
¹ Standardiseret for alder og socioøkonomisk status.

² Standardiseret for alder.

**Kvindelige indvandrere
begår mindre
kriminalitet end
gennemsnittet**

Når der korrigeres for socioøkonomisk status har kvindelige indvandrere fra både vestlige og ikke-vestlige lande et kriminalitetsindeks, der ligger under gennemsnittet for alle kvinder. Til gengæld er kriminaliteten for kvindelige efterkommere med oprindelse i ikke-vestlige lande højt, og der sker næsten ingen ændring i indekset ved korrektion for den socioøkonomiske status.

Figur 5.3 Kriminalitetsindeks for mænd

Anm.: Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status.

**Udvikling
2012-2013**

Som det fremgår af figur 5.3 er der stort set ikke sket nogen udvikling i kriminalitetsindeksene fra 2012 til 2013, bortset fra indekset for efterkommere fra vestlige lande. For denne gruppe stiger indekset med 13 pct. Det skal dog tolkes med forsigtighed, da der er tale om en lille befolkningsgruppe, hvor forholdsvis små ændringer i antallet af kriminelle kan påvirke indekset betydeligt.

**Mænd fra EU-lande
har lav kriminalitet**

Indvandrere og efterkommere med oprindelse i EU-lande er blandt de mænd, der har den laveste kriminalitet. Når der er korrigeret for både alder og socioøkonomisk status, har mænd fra Polen, Rumænien, Storbritannien, Sverige og Tyskland indeks, der ligger mellem 23 og 48 pct. under gennemsnittet for alle mænd. Mænd med oprindelse i Norge har et indeks 44 pct. under gennemsnittet.

**Mænd fra USA og Kina
ligger særlig lavt**

Speciel lav kriminalitet har mænd fra Kina og USA med indeks på henholdsvis 44 og 33.

**Libanon har det
højeste indeks**

Mænd med oprindelse i Libanon har det højeste kriminalitetsindeks. Når der alene korrigeres for alderssammensætningen, er indekset på 308. Når der yderligere korrigeres for socioøkonomisk status, falder indekset, men det er stadig 2,5 gange så højt som gennemsnittet for alle mænd. Mænd med oprindelse i Jugoslavien, Tyrkiet, Marokko og Somalia har også høje indeks; næsten dobbelt så høje som gennemsnittets.

Tabel 5.5 **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd – efter oprindelsesland. 2013**

	Standardiseret for alder	Standardiseret for alder og socioøkonomisk status
———— indeks, alle mænd = 100 ————		
EU		
Danmark	95	98
Polen	83	77
Sverige	75	71
Rumænien	74	63
Storbritannien	62	56
Tyskland	55	52
Europa udenfor EU		
Jugoslavien ¹	217	192
Tyrkiet	217	192
Bosnien-Hercegovina	118	111
Norge	60	56
Afrika		
Marokko	214	189
Somalia	245	189
Amerika		
USA	42	33
Asien		
Libanon	308	254
Pakistan	202	179
Irak	201	166
Iran	162	133
Afghanistan	145	123
Sri Lanka	122	120
Vietnam	89	87
Filippinerne	53	47
Indien	54	45
Kina	52	44

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

5.2. Kriminalitet opdelt på lovområder

Straffelov, færdselslov og særlove

Strafferetslige afgørelser opdeles i tre lovområder: Straffelov, færdselslov og særlove. Straffelovsovertrædelser omfatter blandt andet seksual-, volds- og ejendomsforbrydelser. Ejendomsforbrydelser er bl.a. indbrud, tyveri og hærværk. Overtrædelser af ordensbekendtgørelsen og våbenloven er indeholdt i særlove. Overtrædelser af færdselsloven omfatter færdselsuheld med spiritus, spirituskørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt. Sidstnævnte restkategori udgør 89 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet hastighedsovertrædelser.

Færdselslovs-overtrædelser mest udbredt

Uanset køn og herkomst er overtrædelse af færdselsloven den mest udbredte form for kriminalitet inden for de tre lovområder. I alt 66 pct. af de dømte mænd og 75 pct. af de dømte kvinder har overtrådt færdselsloven.

Relativt flere indvandrere og efterkommere overtræder straffeloven

Af de mænd med dansk oprindelse, der er blevet fundet skyldige i kriminalitet i 2013, har 15 pct. begået en overtrædelse af straffeloven. Den tilsvarende andel er højere blandt indvandrere og efterkommere fra både vestlige og ikke-vestlige lande, hvor mellem 18 pct. og 29 pct. af de dømte har overtrådt straffeloven. Et tilsvarende mønster gør sig gældende for kvindernes vedkommende.

Tabel 5.6 15-79-årige skyldige i kriminalitet – efter herkomst og lovovertrædelse. 2013

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
I alt	100	100	100	100	100	100
Straffelov	18	25	22	29	15	17
Heraf:						
Vold	3	5	6	8	4	4
Ejendom	13	18	14	18	10	11
Færdselslov	66	55	64	62	66	66
Særlove	21	33	26	36	26	26
Kvinder						
I alt	100	100	100	100	100	100
Straffelov	20	38	32	29	15	17
Heraf:						
Vold	2	6	3	4	2	2
Ejendom	18	29	28	25	13	14
Færdselslov	70	53	61	69	77	75
Særlove	11	14	9	7	10	10

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Flest mænd med oprindelse i Somalia overtræder straffeloven

Af de dømte mænd med oprindelse i Somalia har 39 pct. overtrådt straffeloven. Det er den største andel blandt de undersøgte lande. Det er også blandt de dømte mænd fra Somalia, at der er den største andel, der har overtrådt særlovene. Til gengæld ligger Somalia lavest med hensyn til andelen, der har overtrådt færdselsloven. De største andele, der har overtrådt denne lov, findes blandt mænd med oprindelse i Tyrkiet og Pakistan, hvor 73 pct. af de dømte har overtrådt færdselsloven.

Tabel 5.7 **15-79-årige mænd skyldige i kriminalitet
– efter oprindelsesland og lovovertrædelse. 2013**

	Straffelov		Færdsels- lov	Sær- love	I alt	
	I alt	Heraf:				
		Vold	Ejendom	pct.		
EU						
Danmark	15	4	10	66	26	100
Polen	20	4	14	64	24	100
Rumænien	22	3	19	70	11	100
Tyskland	15	3	10	70	19	100
Storbritannien	13	3	9	70	21	100
Sverige	21	4	15	61	24	100
Europa udenfor EU						
Tyrkiet	16	5	9	73	25	100
Jugoslavien ¹	27	5	21	65	25	100
Bosnien-Hercegovina	27	6	20	61	25	100
Norge	20	4	13	59	26	100
Afrika						
Somalia	39	10	27	38	48	100
Marokko	28	5	20	59	32	100
Amerika						
USA	12	1	9	69	20	100
Asien						
Libanon	32	9	20	64	36	100
Irak	23	7	14	67	26	100
Pakistan	15	4	9	73	26	100
Iran	26	8	15	62	27	100
Afghanistan	22	7	12	60	29	100
Sri Lanka	14	6	8	71	23	100
Vietnam	31	4	20	57	20	100
Kina	8	2	6	59	38	100

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte mænd. Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

**Dømte kvinder
fra Jugoslavien
overtræder oftest
straffeloven**

Af de i alt 246 dømte kvinder med oprindelse i Jugoslavien er de 130 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 53 pct. og er den største andel blandt kvinder fra de viste oprindelseslande. Også for kvinderne er Tyrkiet og Pakistan blandt de oprindelseslande, hvor der er de største andele, der har overtrådt færdselsloven.

Tabel 5.8 **15-79-årige kvinder skyldige i kriminalitet – efter oprindelsesland og lovovertrædelse. 2013**

	Straffelov		Færdselslov	Særlove	I alt	
	I alt	Heraf:				
		Vold	Ejendom	pct.		
EU						
Danmark	15	2	13	77	10	100
Polen	21	3	17	68	13	100
Tyskland	12	1	10	77	13	100
Sverige	22	2	17	69	11	100
Rumænien	40	2	39	53	7	100
Europa udenfor EU						
Tyrkiet	16	1	14	82	5	100
Jugoslavien ¹	53	1	50	49	5	100
Bosnien-Hercegovina	40	4	37	56	7	100
Afrika						
Somalia	40	7	30	48	16	100
Asien						
Libanon	28	5	23	69	8	100
Irak	35	2	33	62	7	100
Iran	31	3	29	63	6	100
Pakistan	24	1	22	73	4	100
Vietnam	51	3	47	45	7	100

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte kvinder. Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Kriminalitetsindeks

Efterkommere har højere kriminalitetsindeks for alle typer kriminalitet

Uanset kriminalitetstype har mandlige efterkommere højere kriminalitetsindeks end indvandrere. Det gælder både for efterkommere med oprindelse i vestlige lande og i ikke-vestlige lande. Det samme gør sig gældende for kvindernes vedkommende.

Efterkommere fra ikke-vestlige lande har højest indeks for alle typer forbrydelser

Mandlige efterkommere med oprindelse i et ikke-vestligt land har – uanset kriminalitetstype – de højeste kriminalitetsindeks. For de fleste kriminalitetstyper er det mere end dobbelt så højt som for gennemsnittet af alle mænd. Højest er indekset for færdselslovsovertrædelser, der ligger på 272.

Tabel 5.9 **Kriminalitetsindeks – efter herkomst og lovovertrædelse. 2013**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
indeks, mænd i alt = 100						
Mænd						
I alt	54	108	127	220	98	100
Straffelov	41	127	116	246	98	100
Heraf:						
Vold	30	96	118	258	98	100
Ejendom	46	135	113	230	98	100
Færdselslov	61	101	140	272	96	100
Særlove	35	111	113	197	100	100
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder						
I alt	72	121	88	185	101	100
Straffelov	66	217	116	175	98	100
Heraf:						
Vold	47	..	81	167	105	100
Ejendom	70	197	118	182	97	100
Færdselslov	74	91	81	219	102	100
Særlove	61	145	61	85	109	100

Anm.: Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status.

**Mænd fra Libanon
overtræder oftest
straffeloven**

Uanset overtrædelsens art har mænd fra de udvalgte EU-lande og fra Norge kriminalitetsindeks, der ligger væsentligt under gennemsnittet for alle mænd. Af særligt lave indeks kan nævnes straffelovsovertrædelser blandt mænd med oprindelse i Tyskland og Storbritannien og særlovsovertrædelser blandt mænd med oprindelse i Rumænien. Mænd fra Somalia og Libanon har de højeste indeks vedrørende overtrædelser af særlovene og mænd fra Libanon de højeste indeks vedrørende de øvrige typer af lovovertrædelser.

Tabel 5.10 **Kriminalitetsindeks for mænd – efter oprindelsesland og lovovertrædelse. 2013**

	Straffelov		Færdsels- lov	Sær- love	I alt	
	I alt	Heraf:				
		Vold	Ejendom	indeks, alle mænd = 100		
EU						
Danmark	98	98	98	96	100	98
Polen	76	64	82	80	64	77
Sverige	77	..	83	68	63	71
Rumænien	54	27	69	82	19	63
Storbritannien	40	..	39	59	48	56
Tyskland	39	33	40	57	36	52
Europa udenfor EU						
Jugoslavien ¹	230	160	267	211	163	192
Tyrkiet	143	168	123	235	156	192
Bosnien-Hercegovina	133	112	151	115	95	111
Norge	50	..	48	55	48	56
Afrika						
Marokko	229	160	241	192	202	189
Somalia	246	242	252	139	264	189
Amerika						
USA	15	40	20	33
Asien						
Libanon	291	300	280	310	264	254
Pakistan	128	134	111	217	160	179
Irak	145	171	128	207	134	166
Iran	135	164	123	143	123	133
Afghanistan	100	113	83	143	96	123
Sri Lanka	85	130	73	140	98	120
Vietnam	138	64	132	81	64	87
Filippinerne	59	33	48	47

Anm. 1: Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status.

Anm. 2: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte mænd.

Anm. 3: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

6. Børn af efterkommere

Sammenfatning

Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 16.304 børn af efterkommere 1. januar 2014 – heraf har 90 pct. ikke-vestlig oprindelse.

73 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 20 år, dobbelt så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig.

0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er i lidt mindre grad i daginstitution end 0-5-årige børn med dansk oprindelse. Forskellen er størst for de 1-årige børn og mindst for de 3-5-årige.

Ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2013 er karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere ikke bedre end de ikke-vestlige efterkommeres. Deres karaktergennemsnit er 5,3 for drengene og 5,8 for pigerne. De tilsvarende gennemsnit for drenge og piger med dansk oprindelse er markant højere med 6,6 og 7,3.

6.1. Definition

Politisk interesse

Projektet om børn af efterkommere er udsprunget af en politisk interesse for statistisk at belyse personer, som er født i Danmark og har forældre, som er efterkommere. Interessen er særlig stor i forbindelse med de personer, der bliver kategoriseret som personer med dansk oprindelse i Danmarks Statistiks definition af herkomst, fordi en af deres forældre er efterkommer med dansk statsborgerskab. Statistik om børn af efterkommere blev udgivet for første gang i forbindelse med årbogen *Indvandrere i Danmark 2007*.

Børn af efterkommere opgøres normalt som dansk oprindelse eller efterkommere

Børn af efterkommere er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og ingen af forældrene har dansk oprindelse. De er opdelt i to grupper, børn af efterkommere-D og børn af efterkommere-E.

Børn af efterkommere-D er normalt kategoriseret som personer med dansk oprindelse, da mindst én forælder er efterkommer med dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere-E er normalt kategoriseret som efterkommere, da ingen af forældrene har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere ikke en del af herkomstdefinition

Børn af efterkommere er ikke nogen gruppe, som kan udskilles ved hjælp af Danmarks Statistiks definition af herkomst. I Danmarks Statistiks klassifikation af herkomst findes de tre grupper: 1) dansk oprindelse, 2) indvandrere og 3) efterkommere. I princippet kan der i alle grupper være personer, som har en eller to forældre, der er efterkommere.

Børn af efterkommere har mindst én forælder, som er efterkommer

Når vi taler om børn af efterkommere, er denne opgørelse afgrænset til personer, der er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og hvor ingen af forældrene har dansk oprindelse. 1. januar 2014 er der 16.304 personer i Danmark, der opfylder dette krav. Heraf er 14.303 af dem kategoriseret som personer med dansk oprindelse, mens 2.001 er placeret i kategorien efterkommere.

Der er 16.304 børn af efterkommere

Vi betegner de samlede 16.304 personer som børn af efterkommere. Derudover vil vi bruge betegnelsen *børn af efterkommere-D* om de 14.303 personer, som normalt kategoriseres som personer med dansk oprindelse. Endelig kaldes de 2.001 personer, der normalt kategoriseres som efterkommere, for *børn af efterkommere-E*. Forskellen mellem de to grupper er, at den ene eller begge forældre, som er efterkommere i gruppen *børn af efterkommere-E* ikke har dansk statsborgerskab, mens mindst én forælder i børn af *efterkommere-D* både er efterkommer og har dansk statsborgerskab.

Tabel 6.1 **Børn af efterkommere**

		Far			
		Indvandrere		Efterkommer	
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger
Mor					
Indvandrere	Dansk statsborger			D	E
	Udenlandsk statsborger			D	E
Efterkommer	Dansk statsborger	D	D	D	D
	Udenlandsk statsborger	E	E	D	E

Anm.: Tabellen gælder kun personer født i Danmark. D'et står for børn af efterkommere-D og E'et står for børn af efterkommere-E.

Ingen af forældrene har dansk oprindelse ...

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er mange forskellige forældrekompositioner for personer, der har mindst én forælder, som er efterkommer. For at sikre at børn af efterkommere er en nogenlunde homogen gruppe har vi valgt at afgrænse vores definition af børn af efterkommere til de personer, som er født i Danmark, og som har mindst én forælder, der er efterkommer, og hvor ingen af personens forældre er med dansk oprindelse.

... så alle børn af efterkommere er ikke med

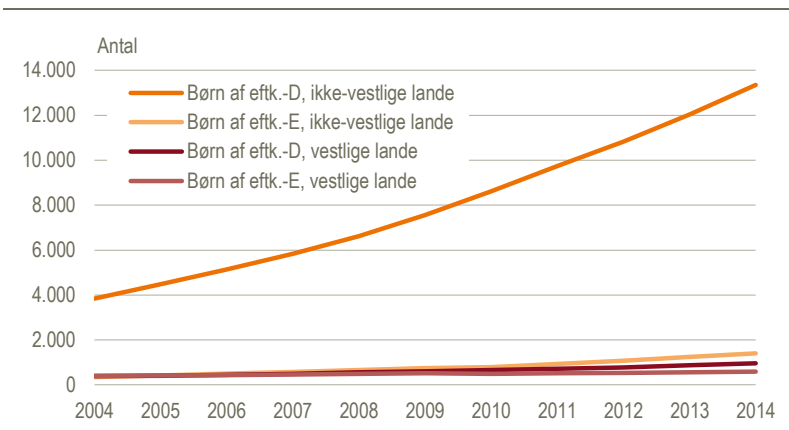
Den 1. januar 2014 er der i Danmark 29.818 personer, som har mindst én forælder, der er efterkommer. Det er imidlertid værd at bemærke, at der blandt dem er 12.824 personer svarende til 43 pct., hvor forældreparret består af en efterkommer og en person med dansk oprindelse. I vores definition af børn af efterkommere vil vi ikke inkludere disse personer, da de har en forælder med dansk oprindelse.

Afgrænsning giver mere homogen gruppe

Der er god grund til at antage, at der er væsentlige forskelle mellem en person med et forældrepar bestående af fx en efterkommer og en person med dansk oprindelse sammenlignet med en person, der har et forældrepar bestående af en efterkommer med dansk statsborgerskab

og en indvandrer. I begge tilfælde vil der være tale om børn af efterkommere, og i begge tilfælde vil personerne blive klassificeret som personer med dansk oprindelse i den normale definition af herkomst. Det er imidlertid kun i det sidste tilfælde, at vi vil inkludere personerne i den gruppe, som vi kalder børn af efterkommere.

Figur 6.1 **Børn af efterkommere**

Antallet af børn af efterkommere er kraftigt stigende ...

Selv om de 16.304 personer, som indgår i børn af efterkommere i 2014, må betegnes som en lille gruppe, er det værd at bemærke, at den er steget kraftigt i løbet af de sidste ti år. I 2004 udgjorde børn af efterkommere således kun 4.987 personer (4.227 i D og 760 i E). Årsagen til denne udvikling skal ses i lyset af, at der i løbet af de sidste ti år gradvist er blevet flere og flere voksne efterkommere i befolkningen. Dermed er antallet af potentielle efterkommerforældre steget, hvilket naturligt gør, at antallet af børn af efterkommere stiger.

... men fra et lavt niveau

Det stigende antal voksne efterkommere skyldes ikke mindst, at indvandrerbefolkningen i Danmark har været stigende gennem mere end 40 år. Der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af indvandrere i befolkningen og fødte efterkommere, og i takt med en stigende befolkning af indvandrere er antallet af potentielle indvandrerforældre og dermed efterkommere også steget gradvist. I 2014 er der derfor flere efterkommere i de aldersgrupper, hvor det er almindeligt at få børn, end nogensinde før. Denne udvikling vil fortsætte, og selv om antallet af børn af efterkommere fortsat er relativt lavt, er der tale om en gruppe, som vil vokse i de kommende år.

Moderen bestemmer oprindelsesland

De to grupper af børn af efterkommere er i tabel 6.2 opdelt på alder og oprindelse. Det er moderens oprindelsesland, som bestemmer, om en person bliver klassificeret som vestlig eller ikke-vestlig.

14.755 ikke-vestlige og 1.549 vestlige børn af efterkommere

Alle de 16.304 børn af efterkommere kan opdeles i 1.549 med vestlig oprindelse og 14.755 med ikke-vestlig oprindelse. De kan igen opdeles i børn af efterkommere-D og E. I denne forbindelse bemærker man, at der blandt børn af efterkommere med vestlig oprindelse er en nogen-

lunde ligelig fordeling mellem de to grupper, mens der for børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes ti gange så mange i gruppe D.

Tabel 6.2 **Børn af efterkommere – efter alder. 2014**

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			I alt
	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	
I alt	956	593	1 549	13 347	1 408	14 755	16 304
0-4 år	293	139	432	5 732	731	6 463	6 895
5-9 år	196	68	264	3 963	391	4 354	4 618
10-14 år	131	28	159	2 501	164	2 665	2 824
15-19 år	96	26	122	931	72	1 003	1 125
20-24 år	71	10	81	186	32	218	299
25-29 år	41	9	50	18	7	25	75
30-34 år	36	20	56	6	2	8	64
35-39 år	19	39	58	3	7	10	68
40-44 år	15	44	59	2	1	3	62
45-49 år	25	52	77	2	-	2	79
50-54 år	13	60	73	1	-	1	74
55-59 år	13	46	59	-	-	-	59
60 år og derover	7	52	59	2	1	3	62

Børn af efterkommere er meget unge

Børn af efterkommere er på nuværende tidspunkt meget unge. Den eneste undtagelse er børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse. Samlet set udgør denne gruppe kun 4 pct., men blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, er 67 pct. børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse.

Meget få ikke-vestlige børn af efterkommere er over 30 år

Der er to årsager til, at det stort set udelukkende er i gruppen **børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse**, at der findes børn af efterkommere over 30 år. For det første har der været vestlige indvandrere i Danmark i længere tid end ikke-vestlige indvandrere, og derfor findes der i dag relativt flere voksne børn af efterkommere, der har vestlige efterkommere som forældre. For det andet er både vestlige indvandrere og efterkommere mindre tilbøjelige til at skifte til dansk statsborgerskab. Efterkommere med fx svensk, norsk, tysk eller amerikansk oprindelse foretrækker ofte at beholde deres oprindelige statsborgerskab, selv om de har mulighed for at skifte til dansk statsborgerskab. Derfor havner deres børn i gruppen børn af efterkommere-E. Mange ikke-vestlige efterkommere har derimod ofte incitamenter til at skifte til dansk statsborgerskab, da de derved får nogle rettigheder, som de ellers ikke har.

Indvandring fra ikke-vestlige lande tog først fart i 1960'erne

Da indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande stort set var et **ukendt fænomen før 1960'erne**, er de ikke-vestlige efterkommere i sig selv en relativt ung gruppe, og de personer blandt de ikke-vestlige efterkommere, som selv har fået børn, vil derfor fortrinsvis have små børn. Derfor er de ikke-vestlige børn af efterkommere så ung en gruppe.

73 pct. af ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

Blandt de 14.755 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2014 er kun 27 personer fyldt 30 år, mens 10.817 eller 73 pct. endnu ikke er fyldt 10 år. De ikke-vestlige børn af efterkommere er altså meget unge. Til sammenligning er der kun 45 pct. af de vestlige børn af efterkommere, som er under 10 år. Aldersmæssigt er der ikke den store forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere af type D og E.

6.2. 0-29-årige børn af efterkommere

Fokus på de 0-29-årige

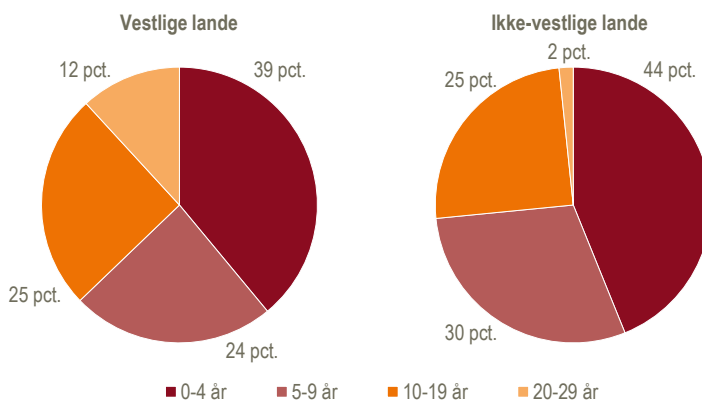
Vi vil i resten af dette kapitel koncentrere os om de børn af efterkommere, som er under 30 år. Denne afgrænsning er naturlig af to årsager. For det første er interessen for børn af efterkommere koncentreret omkring integration af børn og unge. For det andet er der kun få personer, der er fyldt 30 år, blandt børn af efterkommere.

Ikke-vestlige børn af efterkommere er yngst

De 0-29-årige børn af efterkommere kan opdeles i 1.108 med vestlig oprindelse og 14.728 med ikke-vestlig oprindelse. Både de vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 0-29 år er overrepræsenteret i de yngste aldersgrupper. De ikke-vestlige børn af efterkommere er dog overordnet set klart yngre end de vestlige, idet 73 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. For de vestlige er andelen af 0-9-årige 63 pct.

Kun 2 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere under 30 år er fyldt 20 år, mens de 20-29-årige udgør 12 pct. af de vestlige.

Figur 6.2 **0-29-årige børn af efterkommere. 2014**

Geografisk fordeling

Den geografiske fordeling af børn af efterkommere hænger naturligt tæt sammen med den geografiske fordeling af efterkommere. Det er derfor først og fremmest i og omkring de større byer, at børn af efterkommere findes. Danmarkskortet viser andelen af 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige indbyggere i landets 98

kommuner. Da der er tale om en gruppe, som antalsmæssigt er meget lille, er den anvendte enhed promille.

Ishøj har størst andel børn af efterkommere

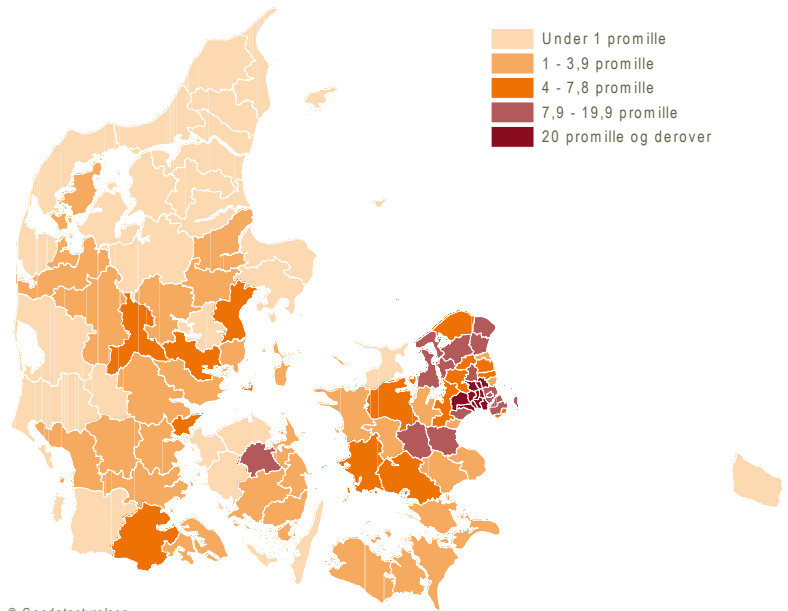
Ishøj, Brøndby, Albertslund, Vallensbæk og Høje-Taastrup er de fem kommuner, hvor der findes de største andele af børn af efterkommere. Andelen er 91 promille i Ishøj, 58 promille i Brøndby, 48 promille i Albertslund, 48 promille i Vallensbæk og 41 promille i Høje-Taastrup.

Få uden for Sjælland

I hele landet udgør de 0-29-årige børn af efterkommere samlet 7,8 promille af befolkningen i alderen 0-29 år, og uden for Sjælland er det kun Odense Kommune, hvor andelen er over landsgennemsnittet.

Figur 6.3

0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige i kommunen. 2014

København har flest børn af efterkommere

København er den kommune, hvor børn af efterkommere antalsmæssigt er flest. I København findes der således 3.658 børn af efterkommere i alderen 0-29 år. Det svarer til 23 pct. af alle 0-29-årige børn af efterkommere. I København udgør de dog kun 15 promille af den 0-29-årige befolkning, hvilket placerer København som nummer 16 på listen over kommuner med de største andele af børn af efterkommere.

Efterkommere er både en mindre og yngre gruppe på Fyn og i Jylland

Overrepræsentationen af børn af efterkommere er større end efterkommernes overrepræsentation i kommunerne omkring København. Det skyldes, at efterkommerne er ældre her end i resten af landet. Der er med andre ord flere efterkommere omkring København, som har nået en alder, hvor de begynder at få børn. I mange kommuner i Jylland og på Fyn er efterkommere i sig selv en lille gruppe. Samtidig er de efterkommere, der findes her, ofte for unge til at de er begyndt at få

børn. Andelen af børn af efterkommere er derfor meget lille i disse kommuner.

6.3. Dagsinstitutioner

Fokus på 0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere

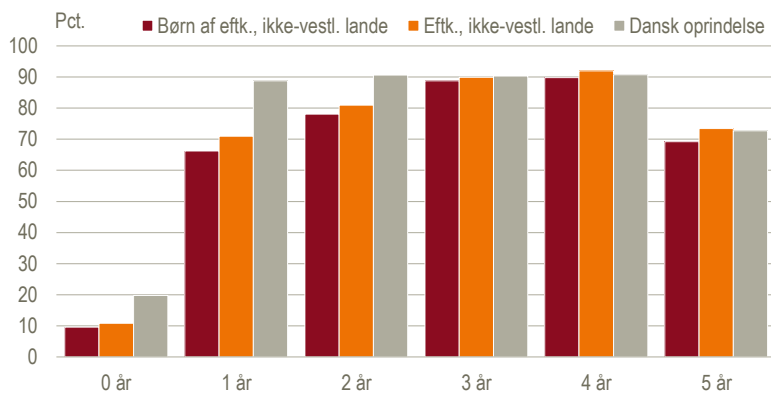
Benyttelse af dagsinstitutioner er et af de få områder, hvor aldersfordelingen af børn af efterkommere gør det muligt at belyse dem nærmere statistisk og sammenligne dem med andre grupper. Vi vil dog koncentrere os om ikke-vestlige børn af efterkommere, da gruppen af 0-5-årige vestlige børn af efterkommere er meget lille.

Definition af dagsinstitutioner

I dagsinstitutioner indgår dagpleje, vuggestuer, børnehaver og aldersintegrerede institutioner.

I figur 6.4 er vist andelen i dagsinstitution for 0-5-årige for både børn med dansk oprindelse, ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere fordelt på enkelte alderstrin.

Figur 6.4 **0-5-årige i dagsinstitution. 2014**

Børn af efterkommere er i lidt mindre grad i dagsinstitution

For 0-3-årige er andelen i dagsinstitution højest for børn med dansk oprindelse. Forskellene er størst på de små alderstrin. Fx er 89 pct. af de 1-årige børn med dansk oprindelse i dagsinstitution mod 66 pct. for ikke-vestlige børn af efterkommere og 71 pct. for ikke-vestlige efterkommere. De tilsvarende andele for 3-årige er 90 pct. for børn med dansk oprindelse, 89 pct. for børn af efterkommere og 90 pct. for efterkommere. For 4-5-årige har ikke-vestlige efterkommere den højeste andel, dog er de tre grupper meget tæt på hinanden.

Børn af efterkommere og efterkommere på samme niveau

Der er ikke nogen stor forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere og ikke-vestlige efterkommere, når det gælder andelen i dagsinstitution. På alle alderstrin ligger de ikke-vestlige efterkommere dog en lille smule højere end ikke-vestlige børn af efterkommere. Det tyder på, at ikke-vestlige børn af efterkommere minder mere om ikke-

vestlige efterkommere end om børn med dansk oprindelse på dette område.

Ingen kønsforskel i 0-4-åriges brug af daginstitutioner

Både for børn med dansk oprindelse og ikke-vestlige børn af efterkommere er der ikke nogen nævneværdige kønsforskelle for 0-4-årige børn, hvad angår andelen i daginstitution.

Tabel 6.3 0-5-årige i daginstitution. 2014

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Drenge						
Børn af efterkommere, vestlige lande	5	34	31	36	20	28
Indvandrere, vestlige lande	10	59	115	165	207	221
Efterkommere, vestlige lande	115	523	484	443	392	251
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	63	472	465	609	485	378
Indvandrere, ikke-vestlige lande	8	82	176	262	302	306
Efterkommere, ikke-vestlige lande	270	1 571	1 819	2 057	1 999	1 650
Dansk oprindelse	4 934	23 150	24 817	26 116	26 760	22 806
Piger						
Børn af efterkommere, vestlige lande	7	30	38	31	23	17
Indvandrere, vestlige lande	5	85	125	183	196	195
Efterkommere, vestlige lande	101	494	471	423	362	242
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	69	425	493	523	478	372
Indvandrere, ikke-vestlige lande	11	67	161	230	283	247
Efterkommere, ikke-vestlige lande	230	1 497	1 752	1 884	1 982	1 495
Dansk oprindelse	4 748	21 708	23 652	24 981	25 063	20 253
	pct.					
Drenge						
Børn af efterkommere, vestlige lande	10	68	82	97	74	72
Indvandrere, vestlige lande	11	34	52	63	70	61
Efterkommere, vestlige lande	13	73	81	88	87	73
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	9	68	78	90	90	69
Indvandrere, ikke-vestlige lande	8	36	56	68	73	61
Efterkommere, ikke-vestlige lande	11	71	81	89	92	76
Dansk oprindelse	20	89	91	90	91	75
Piger						
Børn af efterkommere, vestlige lande	12	61	78	89	77	71
Indvandrere, vestlige lande	6	50	57	65	64	59
Efterkommere, vestlige lande	12	71	81	87	89	72
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	10	65	79	88	89	69
Indvandrere, ikke-vestlige lande	13	35	55	67	72	58
Efterkommere, ikke-vestlige lande	10	71	80	90	92	71
Dansk oprindelse	20	88	90	91	91	70

Blandt 5-årige er flest drenge i daginstitution på grund af tidlig skolestart hos piger

Der er derimod en reel kønsforskel for de 5-årige. Her er andelen i daginstitution for drenge og piger med dansk oprindelse henholdsvis 75 og 70 pct. Denne forskel skyldes, at der er flere piger end drenge, der starter tidligt i skole eller børnehaveklasse, hvorefter de forlader daginstitutionen og i stedet begynder på fritidshjem eller SFO. Også blandt ikke-vestlige efterkommere er andelen i daginstitution højere blandt de 5-årige drenge end pigerne.

6.4. Anbringelser

Anbringelser uden for hjemmet

Det er relativt få børn og unge, der som følge af sociale problemer bliver anbragt uden for hjemmet. Blandt de knap 1,2 mio. 0-17-årige børn 1. januar 2013 er der 15.626, der i løbet af deres liv har været anbragt uden for hjemmet.

Tabel 6.4 **0-17-årige, der i løbet af deres liv har været anbragt uden for eget hjem. 2013**

	0-6 år	7-11 år	12-14 år	15-17 år	I alt
0-17-årige børn					
I alt	445 233	328 683	203 680	212 705	1 190 301
Børn af efterkommere	8 359	3 508	1 258	630	13 755
Indvandrere	7 170	7 112	5 629	8 149	28 060
Efterkommere	37 569	26 913	15 974	14 543	94 999
Dansk oprindelse	392 135	291 150	180 819	189 383	1 053 487
Børn, der har været anbragt uden for hjemmet					
I alt	2 109	3 314	3 519	6 684	15 626
Børn af efterkommere	29	27	19	24	99
Indvandrere	10	71	97	356	534
Efterkommere	193	295	260	462	1 210
Dansk oprindelse	1 877	2 921	3 143	5 842	13 783

Færre børn af efterkommere er anbragt uden for hjemmet, hvilket især skyldes at børn af efterkommere er meget unge

Der er 99 børn af efterkommere, som har været anbragt uden for hjemmet. Det svarer til 0,7 pct. af alle børn af efterkommere. For børn med dansk oprindelse er andelen 1,3 pct. Den overordnede forskel for alle 0-17-årige skal ses i lyset af, at næsten alle børn af efterkommere er under 12 år. Da anbringelser er langt mere udbredt for børn over 12 år end for børn under 12 år, vil aldersfordelingen i sig selv have en reducerende effekt på andelen for børn af efterkommere. Det er på den baggrund ikke overraskende, at børn med dansk oprindelse samlet set har højere andel af børn anbragt uden for hjemmet.

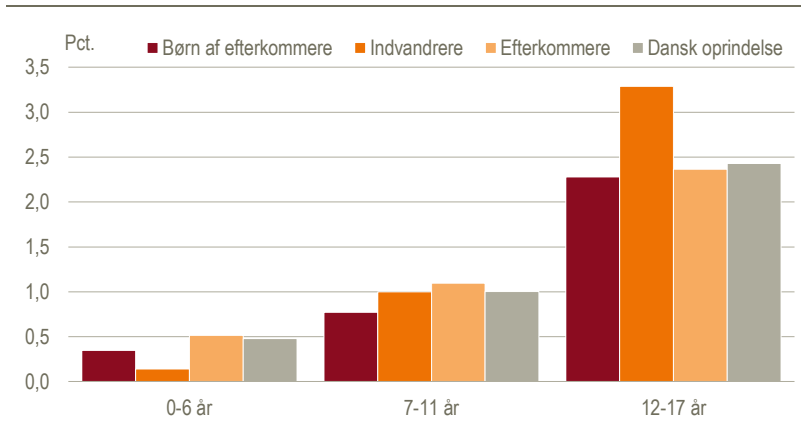
Statistisk usikkerhed er høj for 15-17-årige børn af efterkommere

Under alle omstændigheder er det meget vanskeligt at konkludere noget om forskelle mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse, da tallene for børn af efterkommere er meget små. Fx er der kun 24 børn af efterkommere i aldersgruppen 15-17 år, der har været anbragt uden for hjemmet svarende til en andel på 3,8 pct., hvilket er højere end for børn med dansk oprindelse, hvor andelen er på 3,1 pct.

12-17-årige indvandrere har flest anbringelser

Blandt de 12-17-årige er andelen med anbringelser med 3,3 pct. højest blandt indvandrere. Efterkommere, børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse ligger meget lige med en andel på 2,3-2,4 pct. I antal personer er der dog kun tale om 43 børn af efterkommere mellem 12 og 17 år, som har været anbragt, så de beregnede andele er meget følsomme for selv små bevægelser.

Figur 6.5 0-17-årige, der i løbet af deres liv har været anbragt uden for eget hjem. 2013

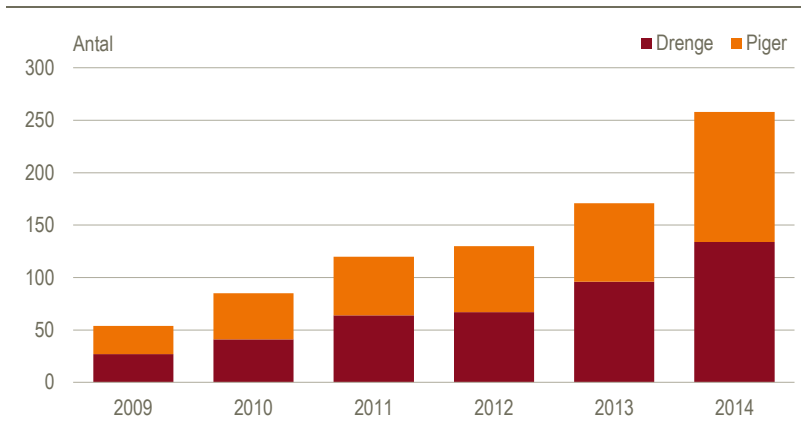
6.5. Uddannelse og beskæftigelse

Karakterer i grundskolen

16-årige børn af efterkommere femdoblet på fem år

Ved starten af 2014 er der i alt 258 ikke-vestlige børn af efterkommere, som er 16 år. Det er en gruppe, som vokser år for år, og med det nævrende antal er der tale om næsten en femdobling siden 2009.

Figur 6.6 Antallet af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere

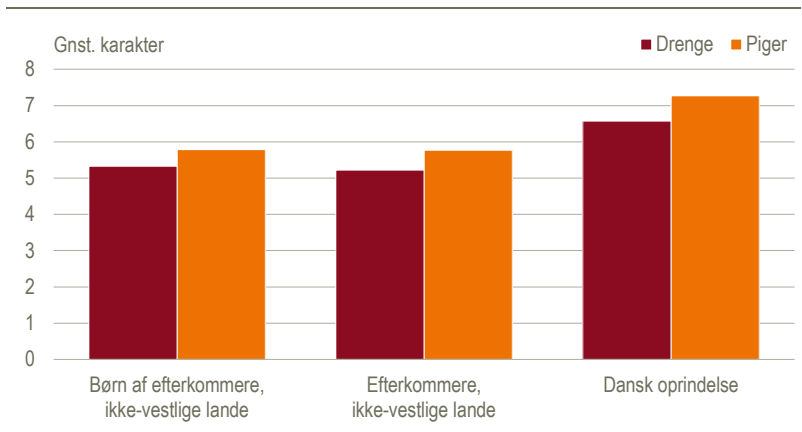

Gruppe stor nok til, at man kan se på karakterer

Det vurderes, at gruppen af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere nu er tilstrækkelig stor til at man kan se nærmere på karakterer ved folkeskolens afgangsprøve. Der er kun set på det seneste skoleår. Med gruppens store ændringer fra år til år kan det være misvisende at slå flere skoleår sammen, da karakterer varierer fra år til år på grund af ændringer i prøveforhold mv. Det er problematisk, da det sidste

skoleår vil veje langt tungere for børn af efterkommere end for de grupper, man sammenligner dem med.

Figur 6.7 **Karaktergennemsnit for alle bundne prøver. 2012-2013**

Karaktergennemsnit for skoleåret 2012/2013

I det angivne karaktergennemsnit indgår karakterer for alle bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2013. Det drejer sig om fire karakterer for dansk (mundtlig, læsning, skriftlig og retskrivning), to karakterer i matematik (matematiske færdigheder og matematisk problemløsning) samt karakterer i engelsk (mundtlig) og fysik/kemi (praktisk/mundtlig).

Kun marginale forskelle mellem børn af efterkommere og efterkommere

Det fremgår af figur 6.7, at karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere, kun er marginalt højere end for de ikke-vestlige efterkommere. For drengene er gennemsnittene henholdsvis 5,3 for børn af efterkommere og 5,2 for efterkommere. For pigerne er de 5,8 for både børn af efterkommere og efterkommere. Der er tale om niveauer, som ligger klart under niveauerne for drenge og piger med dansk oprindelse, hvor karaktergennemsnittene er 6,6 og 7,3.

Selv om børn af efterkommere har forældre som er født i Danmark

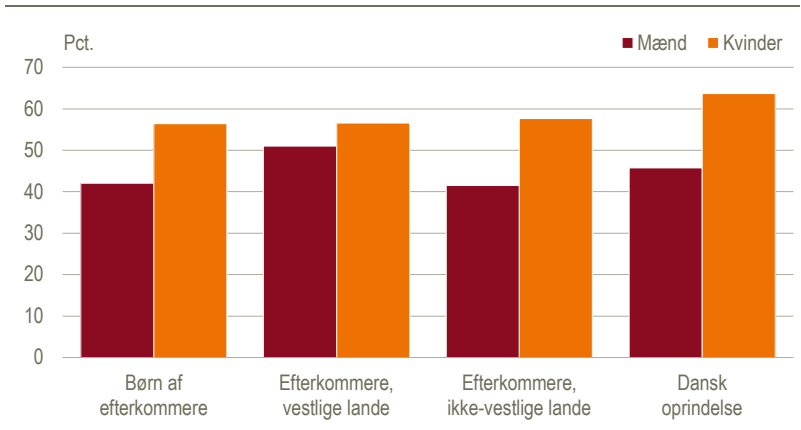
Det er fortsat et lille datagrundlag, som ligger til grund for tallene for børn af efterkommere, og det vil blive interessant at følge udviklingen for de kommende større generationer af 16-årige. Tallene peger dog i retning af, at der ikke er forskel i karaktergennemsnit mellem børn af efterkommere og efterkommere. Til trods for at børn af efterkommere altså har mindst én forælder, der selv er født i Danmark.

Uddannelse og beskæftigelse

Kun 374 børn af efterkommere i alderen 20 til 29 år

At børn af efterkommere er en meget ung gruppe, er et faktum, som allerede er blevet gentaget flere gange. Statistik om fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold er derfor irrelevant for langt de fleste af dem. I alt er der 1. januar 2014 kun henholdsvis 131 vestlige og 243 ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 20-29-år. Det er indlysende, at der er meget begrænsede muligheder for at lave statistik om uddannelse og beskæftigelse på det grundlag.

Figur 6.8 **20-29-årige med gymnasial uddannelse. 2013**

Andel 20-29-årige med gymnasial uddannelse

I figur 6.8 er vist andelen med fuldført gymnasial uddannelse for 20-29-årige. Den nedre grænse er her sat til 20 år, da unge på det tidspunkt kan forventes at have afsluttet deres ungdomsuddannelse, hvis de er startet på uddannelsen lige efter folkeskolen. Der er angivet andele for både mænd og kvinder i grupperne dansk oprindelse, ikke-vestlige efterkommere, vestlige efterkommere og børn af efterkommere. Vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere er altså slået sammen til en gruppe. Baggrunden for denne sammenlægning er naturligvis de meget få børn af efterkommere, som findes i aldersgruppen 20-29 år. Andelen af kvinder med en gymnasial uddannelse er højere end andelen af mænd for alle grupper. Det skyldes især, at mange unge mænd tager en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen.

Størst andel med gymnasial uddannelse blandt kvinder ...

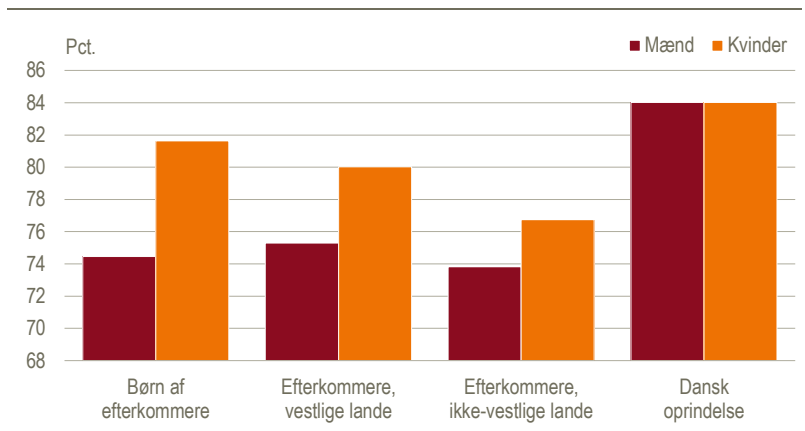
Blandt 20-29-årige med dansk oprindelse har henholdsvis 46 pct. af mændene og 64 pct. af kvinderne afsluttet en gymnasial uddannelse. De tilsvarende andele er 42 pct. for mændene og 56 pct. for kvinderne blandt børn af efterkommere.

Tabel 6.5 **18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2013**

	I alt	Heraf:		
		Beskæftigede	Beskæftigede og under uddannelse	Under uddannelse
Mænd	420 350	156 602	100 063	83 399
Børn af efterkommere, vestlige lande	82	25	21	16
Indvandrere, vestlige lande	26 585	9 762	2 971	3 933
Efterkommere, vestlige lande	1 643	438	356	443
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande ..	200	44	40	64
Indvandrere, ikke-vestlige lande	28 512	9 942	3 940	4 308
Efterkommere, ikke-vestlige lande	15 053	4 057	3 250	3 805
Dansk oprindelse	348 275	132 334	89 485	70 830
Kvinder	407 016	131 775	113 381	79 300
Børn af efterkommere, vestlige lande	80	18	22	23
Indvandrere, vestlige lande	28 335	7 755	3 458	5 909
Efterkommere, vestlige lande	1 597	479	431	368
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande ..	165	24	63	50
Indvandrere, ikke-vestlige lande	29 830	7 107	3 951	4 288
Efterkommere, ikke-vestlige lande	14 020	3 321	3 604	3 834
Dansk oprindelse	332 989	113 071	101 852	64 828

... er for børn af efterkommere 74 pct. for mænd og 82 pct. for kvinder

Det fremgår af figur 6.9, at der blandt 18-29-årige med dansk oprindelse er 84 pct. af både mændene og kvinderne, der enten er i beskæftigelse eller under uddannelse. For børn af efterkommere er de tilsvarende andele 74 pct. for mænd og 82 pct. for kvinder. Gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere omfatter i alt kun 527 personer, så igen er det vigtigt at være opmærksom på, at tallene er små.

Figur 6.9 **18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2013**

Højere niveau end efterkommere

Andelen af mandlige og kvindelige børn af efterkommere i alderen 18-29 år, som enten er i beskæftigelse eller under uddannelse, ligger især for kvinderne noget højere end de tilsvarende andele for både de vestlige og ikke-vestlige efterkommere.

De meget få børn af efterkommere i alderen 18-29 år gør dog tallene usikre

På sigt er uddannelse og beskæftigelse meget interessante områder, når det gælder statistik om børn af efterkommere. Der vil dog gå en del år, før gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere vil være tilstrækkelig stor til, at der for alvor kan laves meningsfuld statistik om beskæftigelses- og uddannelsesforhold. Alle tal om børn af efterkommere i dette afsnit er som nævnt baseret på meget få personer og skal derfor tages med forbehold.

6.6. Kriminalitet

91 pct. under kriminel lavalder

Da 91 pct. af alle børn af efterkommere er under 15 år og derfor under den gældende kriminelle lavalder på opgørelsestidspunktet, er det stærkt begrænset, hvad der kan vises af statistik om kriminalitet.

Talgrundlag for statistik om kriminalitet meget tyndt

Blandt 15-29-årige børn af efterkommere 1. januar 2013 er der 96 personer, som i 2013 er blevet kendt skyldige i en kriminalitetssag. De 96 personer omfatter 82 mænd og 14 kvinder, og for begge køn gælder det, at der er en overvægt af personer med ikke-vestlig oprindelse i forhold til personer med vestlig oprindelse blandt de skyldige.

Tabel 6.6

15-29-årige børn af efterkommere skyldige i kriminalitet. 2013

	15-19 år	20-24 år	25-29 år	I alt
Mænd	52	24	6	82
Vestlige lande	6	5	4	15
Ikke-vestlige lande	46	19	2	67
Kvinder	9	4	1	14
Vestlige lande	1	-	1	2
Ikke-vestlige lande	8	4	-	12

Ingen konklusioner om kriminalitet

Det talmæssige grundlag for kriminalitet blandt 15-29-årige børn af efterkommere vurderes fortsat at være for tyndt til, at der kan drages nogle konklusioner eller laves yderligere undersøgelser på området.